

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KALEFA

EYLÜL 2015 Sayı: 13
Fiyat: 6 TL - KKTC: 7 TL

ISSN 2148-7820

9 772148 782803

bi dünya...

Cem Yılmaz • Aydın Boysan • Musa Eroğlu • Ataol Behramoğlu • İlber Ortaylı • Tarık Akan • Can Dündar • Yıldız Tilbe
Emrah Serbes • Fatoş Güney • Sunay Akın • Vedat Özdemiroğlu • Ahmet Aslan • Coşkun Aral • Kanat Atkaya • Umay Umay
Rıdvan Akar • Cem Davran • Levent Erden • Zafer Algöz • Can Yılmaz • Levent Cantek • Hayko Bağdat • Metin Uca
Murat Meriç • Nihat Sırdar • Ceyhun Yılmaz • İsmail Saymaz • Feyyaz Yiğit • Armağan Çağlayan • Başar Başaran • Meral Işık
Aylin Balboa • Dilan Bozyel • Bedia Güzelce • Koray Kalkan • Ali Erkan • Simge Fıstıkoğlu • Melda Özer • Erhan Karadağ

**bir hayatı
6 kelimeyle
anlatabilir
misin?**

Efsane o ki bir gün, onu çekemeyen edebiyatçılardan biri Hemingway'e ne derece yetenekli olduğunu sorar, Hemingway "Senin hayal bile edemeyeceğin kadar" diye yanıt verir. Bunun üzerine muhatabı Hemingway'e 10 kelimeyi geçmeyen, etkili bir hikaye yazıp yazamayacağını sorar. "Eğer bunu yazmayı becerebilirsen ve buradaki herkesi derinden etkilersen yeteneklerin önünde saygıyla eğileceğim." der. 10 kelimeye bile ihtiyaç duymayan Hemingway 6 kelimelik bir öykü yazar:

"For sale:

Baby shoes. Never worn."

E. Hemingway

(Türkçesi: Satılık bebek patikleri. Hiç giyilmedi.)

Hemingway'e atfedilen bu 6 kelimelik öykünün ardından yıllar sonra Amerika'daki "Smith Magazine" dergisinin aynı şekilde okuyucularından 6 kelimelik hayat hikayelerini istemesiyle yeni bir akım başlar. Smith Magazine'in internet sitesinde binlerce insanın 6 kelimelik hikayelerini yazabileceği bir platform oluşturulur. Beğenilen hikayeler bir kitapta toplanır ve kitap en çok satanlar listesine girerek dünyanın bu projeyi tanınmasına olanak sağlar. *İşte o kitaptan bazı alıntılar:

- *Revenge is living well, without you.* / Joyce Carol Qutes
(İntikam için sensizken iyi yaşıyorum)
- *My second grade teacher was right.* / Janelle Brown
(İkinci sınıftaki öğretmenim haklıydı.)
- *Born in Baghdad, I said enough.* / Shawn Taha
(Bağdat'ta doğdu... "Yeterli" dedim.)
- *Liberal at 18. Conservative by 40.* / Pat Ryan
(18'inde liberal, 40'larında muhafazakar.)
- *Girlfriend is pregnant, my husband said.* / Shomla McDonald
(Kız arkadaşı hamileymiş; kocam söyledi.)
- *Was big boy, now little man.* / Cris Cooper
(Büyük bir çocuktum, küçük bir adam oldum.)

Peki, siz bir hayatı 6 kelimeyle anlatabilir misiniz? KAFA, bundan böyle her ay okuyucularından gelen en fazla 6 kelimelik kısa öyküleri yayınlamaya başlıyor. Siz de altikelime@kafadergi.com adresine en fazla 6 kelimelik hikayenizi gönderin, önümüzdeki aydan itibaren "6 KELİME" başlığı altında imzanızla yayınlayalım.

BİRİNCİ YILA ÖZEL CİLT

12 SAYI BİR ARADA

kafadergi.com'dan
sipariş ver,
kapına gelsin!

Cem Yılmaz

yazı

Mağaraya elimde kömür parçası ile telaşla girdim. Her şeyi aklımdan hemen çıkarmak istiyordum. Ter içinde kalmış kürkümün kokusu beni boğacak gibiydi.

Neyse. **"Edebiyat için daha erken"** diyerek derin bir nefes aldım.

"Süsleme" dedim kendi kendime "Olanları bütün açıklığı ile anlat"

Duvara doğru yaklaşıp, kömürü sürterek iki çizik attığımı hatırlıyorum.

Bayılmışım.

Ayıldığımda kabilenin piçlerinden ikisini "eki ekii" diye gülüşerek mağaradan çıkarken gördüm.

Kömüre bakındım.

Ayağa kalkıp toparlandım.

Duvara çizdiğim iki çizgiyi boynuzla benzeterek tamamlamış, öküz çizmiş, ta nerelerden binbir zahmetle getirdiğim kömür parçasını da çalmış, siktir olup gitmişlerdi.

Çok kızdım, ağlayacak gibi oldum.

Bir daha da ortalık yerlerde yazı yazmamaya karar verdim.

Ne zaman bir yere çizik atsam, ya biri üstüne bir çizik daha atıp ağaç, kuş yapıyor ya da hiç işi bilmeyenler karalayıp geçiyordu.

Halbuki, büyük bir avdan dönüyorduk. Neler olmuştu neler. Dört mızrakla saldırmamıza rağmen hayvan hepimizi yarıp kaçmış, bir kardeşimiz düşüp yürüyemez hale gelmişti. Yanına gittik hiç konuşmuyor, ses çıkarmıyordu.

Biraz itekledik, dürttük ve anladık ki eski neşesi yok ve ölmüştü.

Konuşmalar oldu. Üzüldüm çok.

Bi anda ayı büyüklüğünde köpekler saldırdı. Herkesi yediler.

Gözümün önünde.

Zor kaçıp mağaranın girişine koştum.

Ah işte bunları yazacaktım, bayılmasaydım.

Bir de bu bayılma çıktı, üçtür oluyo bu bana. Yediğimiz gıdadan mı bilmiyorum. Bi böyle her şeye bayılma.

Neyse yazımı bok edip kaçan çizgiciler.

Çizgicilere uyuz oluyorum.

Hiçbir derinlik yok çizdiklerinde. Varsa yoksa kuş, ağaç hele hele bu birkaç zamandır geyik.

Tak bir mızrak bi geyik.

Aman ne de seviyor herkes.

Geçen bir mağarada tam yirmi kişi bakıp bakıp bunlara gülüşüyorlardı.

Biri "Ay ne güzel renkler" der, beriki "Vay öküzü nasıl çizmiş, aynı..." falan aman işte bildiğiniz şeyler.

Ben yazarak anlatalım derdindeyim. Yazalım diyorum arkadaş.

Yazı zahmetli geliyormuş. Vay kim okurmuş diyorlar.

Bi ara çok yürüdüm, dört dağ geçtim.

Geldiğim yerde ateş yaktılar meyve verdiler.

Konuştuk çok.

Bilge bir erkek vardı.

Müsaade var mı deyip mağaraya sevgi dolu kabilelerini ve misafirperverliklerini anlatan bir dörtlük attırayım dedim

Taş sert, elimdeki kömür de nemli. Nasıl kayıyor elimden vıcır vıcır.

Gece bunlar yatınca az bi ateşle ışık yaparak yeminle sabaha kadar devam edip dört satırı güç bela bitirdim.

Uyandılar. Vay bu da demek oluyor. Mağaraya insan bir resim çizer.

Sen kime hava yapıyorsunuz falan derken izah edene kadar zor kaçtım.

Bilge erkeğe dedim ki "Hocam siz bari... Arkadaş bu senin yaptığın kıcını yıkarken taşığını boklamak, ne duvarı mundar ettin" demez mi.

Hassiktir lan diyip çıktım. Dün gece "Hoş geldin tanrı misafiri, hemen ateşe odun atın" dediğinde ben de bu yavşağı

bilge zannettiğimden utandım.

Dört dağ yolu geri yürüdüm.

Okumuyorlar.

Kafa yormuyorlar zannederdim.

Ah meğerse okuyamıyorlarmış.

Bunu dün bir çobandan öğrendim. Çok üzüldüm.

Dere kenarındaydım. Biraz suya girmek yıkanmak falan. Yaklaşan bir sürünün arkasında çobanı görünce kürkümü geri giyip edep yerlerimi kapadım.

Ne biliyim bana öyle bir his geliyor birinin yanında sevmiyorum çıplak gezeyim.

Giyindim. Hava nasıl sıcak, kürk tam bir bela.

Selam verdim çobana.

Çoban "Hiç esmiyor" dedi. Gülüştük

Koyunlar dolandır, bazısı suya meylederken

ağacın altına geçtik oturduk.

Biraz meyvem vardı ikram ettim.

Çoban koyunlardan bahsederken devamlı "keçi" diye hitap ediyor komik duruma düşüyordu.

Bozmadım.

Şapırdatarak seftalisinin tadını çıkarırken keyfini bozmayacak şekilde -hazır neşeli yakalamışken- dedim "Çoban sana bir şey sorsam?"

"Ne demek" dedi.

Yanımdaki kömür parçasını taşla sürterek nükteli bir şekilde

"Bak bakalım bunu okur musun?" diyerek "koyun" yazdım.

Çoban durdu, gülümsedi

"Koyun mu abi?" dedi.

Nasıl mutlu oldum yazdığımı okuyabilmişti.

Durur muyum yapıştırdım cevabı.

E dedim hem koyunu biliyorsun neden bu gariplere "keçi" diye hitap ediyorsun?

Çoban acı konuştu...

"Hocam yazdığın koyundur ama gördüğün keçidir kusura bakma"

Utandım... "Keçi" daha önce hiç görmemiş, hiç de "keçi" yazmamıştım. Ben bunları komple "koyun" zannediyor,

öyle şifreliyor yazıyordum. Utandım. Giyinik olduğum halde. Çoban giderken **"Abi yazı bir şifredir, okuyana kadar"** dedi.

Dört dağ uzaktaki bilgeyi bir küfürle anıp

Kürkümü çıkardığım gibi derhal suya atladım.

Saramago deniz

Saramago birey

Saramago daha büyölü gerçekçilik

Saramago destansı

Saramago lizbon sarısı

Saramago isa'nın yalnızlığı

Saramago pilar del rio

Saramago sıradanlığın distopyası

Saramago ölüm: insanlığın rutini

Saramago ölüm: düzen gereği

Saramago portekiz soylusu

Saramago insan şeytanîdir

Saramago hayalîyi masallaştırır

Saramago kurguya hayat verir

Saramago umudu yâd eder

Saramago truman show

Saramago kötülük tercihtir

Saramago kutsalı dönüştürür

Saramago dogmayı yargılar

Saramago portekiz natası

Saramago ne tanrısı?

Marquez toprak

Marquez aile

Marquez büyölü gerçekçilik

Marquez masalsı

Marquez latin amerika turuncusu

Marquez insanın yalnızlığı

Marquez mercedes barcha

Marquez olağanüstünün gündeliği

Marquez ölüm: insanlığın kaderi

Marquez ölüm: hüznün sebebi

Marquez kolombiya yerlisi

Marquez şeytan insanîdir

Marquez gerçeği masallaştırır

Marquez hayata kurgu katar

Marquez umudu vadeder

Marquez çingeneler zamanı

Marquez kötülük kaderdir

Marquez kutsala dönüştürür

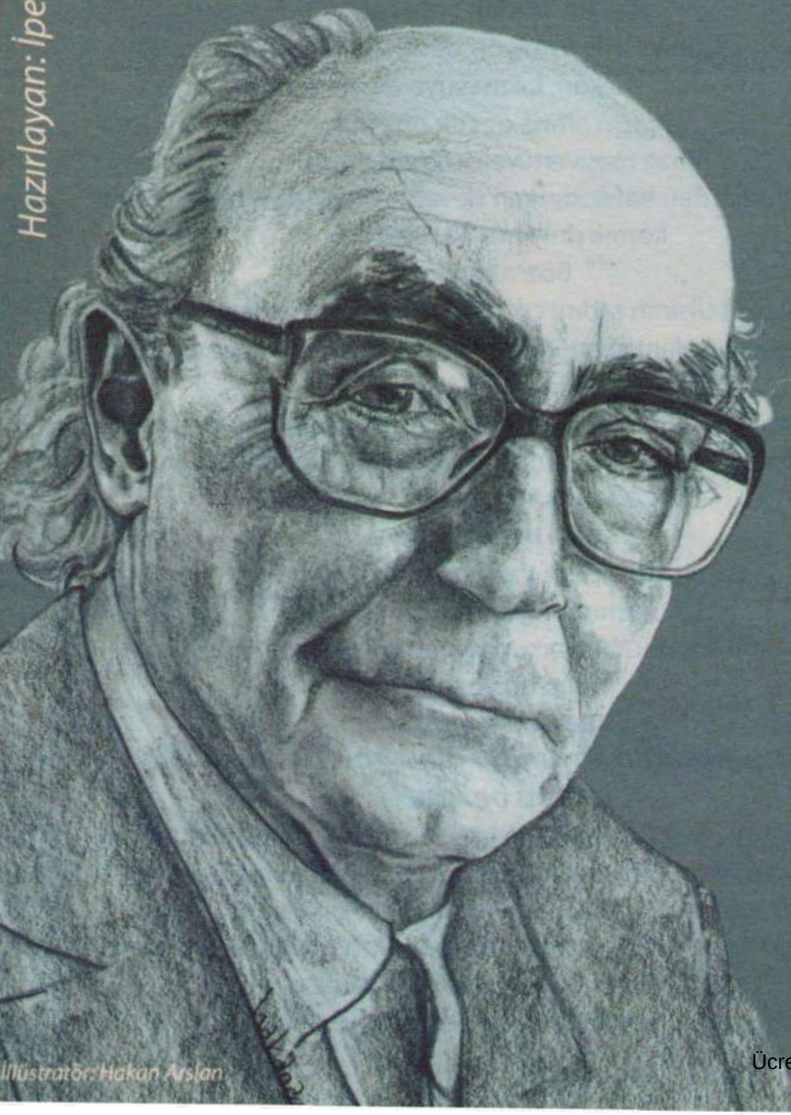
Marquez dogmayı uygular

Marquez kolombiya kahvesi

Marquez tanrı kuşatır

José vs. Gabriel García

Hazırlayan: İpek Bozkaya

Emrah Serbes

infilak parçaları III

3/1 tek başına

İnsan bu dünyaya tek başına geliyor ve tek başına gidiyorsa yalnız kalmaktan niçin korksun ki?

3/2 var ama

Nesnelerin sınırları belirsizdir, sezilemez, tam olarak tanımlanamaz. Bütün ışık oyunlarını ve gölgeleri de hesaba katarsak aydınlıkta da böyledir bu. Burada fizikten bahsetmiyorum, korkulardan bahsediyorum ve şehirlerden bahsediyorum ya da modern hayat dedikleri her ne haltsa ondan bahsediyorum. Burada aslında tam olarak karanlık korkusundan bahsediyorum. Karanlık korkusunu aşan nesnelerin kuşattığı dünyanın korkusunu da aşar. Metaları ve yabancılaşmayı aşar. Türküde dediği gibi, her nesnenin bir bitimi var ama. Var ama... Aşka hudut çizilmiyor. Buradaki "ama" üstüne düşünmeden aşkın ne demek olduğu kavranılamaz. İsrarla karanlıkta oturmak lazım. İsrarla her gün işi gücü bırakıp karanlıkta oturmak lazım. Hiçbir şey yemeden içmeden, ne ekmek ne su, sigara bile içmeden ısrarla karanlıkta oturmak lazım. Sadece kendini dinlemek. Artık kendin olmayan, kendinden kurtulan kendini. Gözler karanlığa alışmalı, karanlığın en koyusuna. Doğu düşüncesinin en yüzeysel kısımlarıyla harmanlanıp pazarlanan saçma sapan sosyetik dalgalardan bahsetmiyorum burada, hayata coşkuyla katılmanın bir imkânını yaratmaya çalışıyorum. Hayata daha da arzuyla katılmak için gerekli zamanlarda bir nebze geriye çekilmenin doğru yöntem olup olamayacağını düşünmeye çalışıyorum. Zihin sessizliğin en derine, gözler karanlığın en koyusuna alışmadan nasıl coşkuyla katılabilir insan hayata, nasıl renkleri ayırt edebilir. Bir imkân bir imkândır.

3/3 neşe

Özgüvenden kaynaklanan neşeyi hiçbir neşeye değişmem. En kuvvetli neşelenme biçimidir bu, zayıf yaratıklar olduğumuz için böyle bu, pençelerimizin yerini alayıcı kahkahalarımız aldığı için böyle.

3/4 tükenişe karşı sıfırdan başlamak

Tükenişin doğası insana hiç öyle bir tükeniş yokmuş hissini vermesinde yatar. Bir çevrenin kapanına kısılp kalmış, aslında tutsak ama bunun farkında bile değil. En ufak değişikliği büyük bir hayretle karşıladığının farkında değil artık. Zekâsının, yeteneğinin, ruhunun köreldiğinden haberi yok. Çürüdüğünü anlaması için neyi bekler ki insan, kolundan bacağından kurtçuklar çıkmasını mı? Yüreğini ve zihnini kemiren kurtçukların seslerini bile anlamaktan acizdir o, hayatının ritmi zanneder onları. Sadece tükendiğini hissedenler bunun önlemini alabilir. Sadece tükendiğini bilenler beyazlayan saçlar gibi teker teker, ağır ağır, gram gram tükendiğini bilenler, ümitsizliklerini yeni bir enerjiye tahvil edebilirler. Tükenişin birden olması ise, insana sağladığı farkına varma avantajıyla hayırlı bir şeydir. Bir gece ya da bir sabah, kontağı kapatıp perte çıkmak, hayırlıdır. Başka türlü bir aydınlanma biçimidir, en yaratıcı imkânlar sıfırdan başlamayı göze alabilenler için açılır.

3/5 bir hiç her şeye karşı

Ben olma kararını almak, kendi olma kararını. Bunu ne kadar erteleyebilirsin ki zaten, kendinden başka nereye kaçabilirsin. İçinde fokurdayıp duran ve bütün basıncıyla bir yanardağı andıran "beni" nasıl ertellersin. Ne kadar erteleyebilirsin. Soru işareti mi. Burada soru işareti yok. Ben olma kararını almak, kendi olma kararını, bencilce hislerle değil, her şeyin içinde bir hiç olduğunu bilerek ben diyebilmek o hiçe, bir hiç olarak her şeye karşı koymak.

3/6 günlerden bir gün

Dünyayı hâlâ seviyorum. Bana günümü gösteren dünyayı, sırf bu nedenle daha çok seviyorum.

3/7 bir tercih

Gizemin özü olduğu gibi görünmekte değilse beni anlamasanız da olur. Gizemcilikten ve hümanizmdense anlaşılmanın rahatlığını tercih ederim. O ferah duyguyu. Şemsiyemi evde unuttum.

ederim. O ferah duyguyu. Şemsiyemi evde unuttum.

3/8 menzil

Soruyorlar, sürekli soruyorlar ufuk çizgisi niçin bu kadar yakın bize. Niçin bu kadar sıkış tepiş oldu hayatımız ve ruhumuz. Bir hiç olduğunu hissetmek, önce hissetmek ve tüm varlığıyla bilincinde olmak bunun. Budur ufku genişleten.

3/9 saygı

Felaketler ve sevinçler her zaman birlikte gelir. Aşağılamalar ve itibar her zaman birlikte gelir. Seçim yapan her insan hem adidir hem de soylu, hem korkaktır o hem de cesur. Sadece nefreti göze alabilenler en sonunda saygı görürler. Sadece saygı beklemeyenler en sonunda saygınlığa kavuşurlar. Çünkü gerçek saygı, sadece saygıya ihtiyacı olmayanlara duyulur.

3/10 zaman ve intikam

Bazen intikamı zaman alır. Zamanın en büyük intikamı da intikam almamasıdır. Zamanın en büyük intikamı unutulması gereken alçakları unutulmaya mahkûm etmektir. Zaman bütün alçaklara çok acımasız davranır, bu dünyada hiç yaşamamışlar, hiç varolmamışlar, hiç nefes almamışlar, hiç öpüşmemişler gibi davranır onlara. Ne hayır ne de şer, onların bütün hatıralarını siler yeryüzünden ve siler insanlığın ortak hafızasından. Ve zaman en çok, alçakgönüllü görünen alçaklardan intikam almayı sever.

3/11 "geceyi aç geçirip de sabahına kılıcına davranmayanın aklından şüphe ederim."

Peki senelerce her gün aşağılanan, her gün kardeşleri öldürülen, her gün tecavüze uğrayan, her gün zulüm gören insanlar birbirlerine sarılıp sokağa çıkınca niye şaşırıyorsunuz. O insanlar yoksul mahallelerinde barikatlarına sarılınca niye şaşırıyorsunuz. O insanlar taşlarına, molotoflarına sarılınca niye şaşırıyorsunuz. Niye tüyleriniz diken diken oluyor televizyonda onları seyredince. Kusura bakmayın ama öyleyse eğer siz salak mısınız? Kaçak saraydaki ve Çankaya köşkündeki muktedirler bu ülkeyi terk etmediği sürece bu ülkenin hiçbir sorunu çözülemez. Ben politikadan bu kadar anlıyorum. Bu ülkenin politikadan gerçekten anlayan ve kendilerini doğru biçimde ifade etmesini bilen insanları var, işe yarar ve pratik bir yol haritası çizdikleri sürece onları dinleyin, geri adım attıklarında onları da dinlemeyin asla. Bu yapılmazsa daha çok insan ölecek bu ülkede. Asker ölecek, polis ölecek, gerilla ölecek, hiçbir şeye karışmamış yoldan geçen insan ölecek, çocuk ölecek, köpekler ölecek, kuşlar ölecek, ağaçlar ölecek, bir sürü ocak sönecek, bir sürü acı çekilecek, bir sürü acı çekildiği için yeni acılar çekilecek. Ben burada hümanistlik yapmıyorum, kimi zaman birilerinin ölmesi gerekir ve o zaman insanlar ölür, ama insanlar kör bir savaşın içinde ölürlerse, sadece muktedirler öyle istiyor diye ölürlerse, kendi mücadelelerinde, kendi inandıkları değerler için ölmezlerse o zaman sadece yazık olur.

3/12 masada kalanlar

On iki yıldır aynı duvar, aynı soru. Sarhoş musun? Diyemedim ki o zaman sarhoş değilim, sadece sana bakışlarım sarhoş. Sadece bu Sakarya Caddesi sarhoş. Belki biraz daha kırılgan, belki biraz daha ürkek, belki biraz daha ağlamaklıyım ama o kadar. Diyemedim ki kusura bakma ağızma sıçtın. Diyemedim hiçbir şey,

her şey konuşulmuş gibiydi. Şimdi nasıl anlatayım övünerek bu aşkı. İnsanlar övünerek anlattıkları şeylerden aslında çoğu zaman utanırlar. Sarhoş ayağına yattım, bazen en iyisidir, öyle bitti gitti. Masanın üstünde kalanlar boş bira bardakları, fıstık kabukları, buruşturulmuş sigara paketleri, ağzına kadar dolu küllük ve ben. Benden geri kalanlar her neyse, işte o. O kadar. On iki yıldır aynı duvar, aynı soru, tek adım yok, tek cevap yok.

Dünyayı hâlâ seviyorum. Bana günümü gösteren dünyayı, sırf bu nedenle daha çok seviyorum.

ölesiye polisiye

Ünlü polisiye yazarı Ahmet Ümit, evinde ölü bulundu. Yazar ensesinden tek kurşunla öldürülmüştü. Cinayet romanları yazan Ahmet Ümit'in gizemli şekilde aramızdan ayrılması, ülke gündemine bomba gibi düştü.

Cinayet, sadece pazarı pazartesiye değil, mayısı hazirana yani ilkbaharı yaza bağlayan gece işlenmişti. Zavallı Türkiye, yeni günü, yeni haftayı, yeni ayı ve yeni mevsimi bu korkunç haberle karşıladı. Ahmet Ümit'in yazdığı haftalık mizah dergisi Penguen, simsiyah fon üzerine kırmızı soru işaretli kapakla çıktı, dergide üstadın yazdığı son yazı da yer alıyordu. Bu yazısında sadece ikizlerden tekini öldüren bir seri katili işlemişti Ahmet Ümit. Acımasız katil tam altı ikiz teki öldürüyor ve finalde Vaniköylü dördüz dedektifler tarafından kısıvrak yakalanıyordu. Yazarın cansız bedeni, her pazartesi Maçka'daki evine gelen temizlikçisi Huriye Y. tarafından bulunmuştu. Emektar kadın, önce çığlık atmış, sonra da kapıcıya, o da polise haber vermişti. Aynı gün yazara otopsi yapıldı. İntihar ihtimali ortadan kalkmıştı, olay kesinlikle cinayetti. Gerçi Sunay Akın, Paraguay'da 1967 yılında Ramirez Y. adlı kişinin iki kez kendini ensesinden vurmaya çalışmakla birlikte bir kez bile başarılı olamadığını, canlı yayında Şirin Payzın'a bağlanarak aktardı fakat Ahmet Ümit'in yakınları ve dostları da cinayet konusunda hemfikir di. Usta kalemin kendi canına kıyması için hiçbir sebep yoktu. **Bu arada CHP Genel Başkan Yardımcısı Gürsel Tekin'in otopsiye girmek için çok ısrar etmesine rağmen engellendiği adını açıklamayan bir yetkili tarafından medyaya sızdırıldı.**

Katil ya da katiller, hiçbir parmak veya parmaklar izi yahut izleri bırakmamışlardı. Belçika malı Browning marka tabanca kullanılmıştı. Yazarın masasında yarım bıraktığı browni tatlısının ve müzik setinin yanında son dinlediği müzik olan Chris Brown CD kabının fotoğrafları salı günü gazetelerde yer almıştı. Yakınları bu fotoğrafların kurnaz kapıcı tarafından cep telefonu ile çekildiğini ileri sürdüler.

Aynı gün Sunay Akın'dan sonra Şirin Payzın'a telefonla bağlanan ünlü yönetmen Sinan Çetin, kadim dostunun ölümünden duyduğu elemleri takiben Ahmet Ümit'in hayatını mutlaka film yapacağını, ünlü yazarı saçkıran hastalığı geçtiği takdirde Okan Bayülgen'in, olmazsa Bülent Emin Yarar'ın, o da olmazsa Bülent Emrah Parlak'ın canlandıracağını söyledi. Payzın'ın **"Böyle bir film yapmak için bu cinayetin aydınlanmasını beklemeyecek misiniz Sayın Çetin?"** sorusuna esprili bir yanıt veren ünlü rejisör "Ben bu filmi bitirene kadar tüm cinayetler aydınlanır, merak etmeyin" dedi. Cinayet Masası dedektifleri tarafından Ahmet Ümit'in tablet bilgisayarına, iki adet akıllı cep telefonuna ve ısrarla

kullandığı faks aletine el konuldu. Tüm yazışmalarına, roman taslaklarına ve yazara gönderilen çoğu imzalı kitaplara da el konuldu.

Kürşat Başar'a gelen bir mail, yazar ölümlerinin devam edeceğini belirtiyordu. Mail adresinde net bir isim değil, "dandanakan77" rumuzu yer alıyordu.

Doğan Hızlan, olaydan üç gün sonraki perşembe Hürriyet'te, "yazar ölümleri" konusunu işlediği, cinayeti kınadığı ve tüm devlet birimlerini göreve davet ettiği köşe yazısını **"Yazarlara kıymayın efendiler!"** cümlesiyle sonlandırmıştı. Aynı gazetenin sürmanşetinde "Ahmet Ümit Odası'ndaki Sır" başlığıyla Ayşe Arman'ın haberi vardı. Pera Palas Oteli'nde adı bir odaya verilen merhum Ahmet Ümit'in, son bir ay içerisinde iki kez geç saatte gelip bu odada kaldığını Arman ortaya çıkarmıştı. Ümit, bu kalışlarda yalnız mıydı, beraberinde birisi var mıydı, bu karanlıkta kalan bir husustu.

Aynı gün Akit gazetesinde bir köşe yazarı **"Sen öyle oturduğun yerden kafana göre can alırsan, yoldan çıkmış şaşkın bir de gelir, senin canını alır"** cümlesini yazıyordu.

"Yazar Ölümleri" lafını duyar duymaz paniğe kapılan Orhan Pamuk'un hızla Bozcaada'ya, orası çok kalabalık olduğu için de kiralık bir zodyakla Gökçeada'ya gittiği,

önümüzdeki altı yıl sadece adalarda yaşamayı planladığı ileri sürüldü.

Ahmet Ümit, son dönem mizah dergisinde yazdığı için, mizahçılar da kendi aralarında sık sık toplanmaya başlamışlardı. Her gece bir dergide buluşuluyor, cinayetten ziyade sırada kimin olduğu konuşuluyordu, bu konu sıkılaşmaya başlayınca da eski olaylar, anılar dillendiriliyordu.

Sonra bu kalabalık kendi içinde bölündü.

Tehlikede olan yazarlar'dı, o yüzden çizerlerden ayrılan mizah yazarları ayrıca kendi aralarında

buluşmaya başladılar. Buluşma yerleri de Vedat Özdemiroğlu'nun önerisiyle Galata'daki Kamayor Sanat Atölyesi'ydi. Mizah yazarları buluşmasına, hem yazar hem çizer olan azınlık da davet edilmişti ama onlar daha ziyade çizerler toplantısına katılmayı yeğliyorlardı. Kamayor toplantıları alışkanlık yapmıştı. Çay ve kahveyle, biraz da sodayla başlayan toplantılar, zaman ilerledikçe biraya, rakıya dönüşüyor, sabahın ilk saatlerine kadar sürüyordu. Genel kanı, sırada bir yazar varsa bile bu mizah yazarı değildir, Ahmet Ümit mizah dergisinde yazdığı için değil polisiyeci olduğu için öldürüldü, şeklindeydi.

Gerçekten de ilk cinayetten tam bir hafta sonra, daha Ahmet Ümit

cinayetinin infiali geçmemişken, bir kez daha pazarı pazartesiye bağlayan bir gecede ikinci yazar cinayetinin kara haberi geldi: Şair Oruç Aruoba menful şekilde öldürülmüştü.

Yine tek kurşun.

Yine enseden.

Yine aynı marka tabanca.

Kamıyor toplantıları artık her gün oluyordu. Hem birbirlerinden ayrılırlarsa sanki dakikasında öldürülvereceklermiş gibi geliyordu hem de bu cinayetleri bahane bilip goygoyun, geyik muhabbetinin dibine vurmuşlardı. Polisiye yazarına ve şaire kıymışlardı. Sırada kim vardı? Sıradaki niçin bir mizah yazarı olmasındı? Genel kanı, cinayetlerin üçleyeceği şeklindeydi. Bu arada, Kültür Bakanlığı, televizyonlarda ücretsiz gösterilen bir kamu spotu hazırlamıştı. Yazarlara destek çıkan bu spotta, özetle, **"Ölmesinler ki yaratabilsinler"** deniyordu. Seslendirmeyi elbette Haluk Bilginer yapmıştı.

Hedefteki yazarlar için bahisler yapılıyordu.

Tuna Kiremitçi'nin gerektiğinde kendini savunabilmek için gitar kutusunun içinde uzi ile dolaştığı, Alper Canıgüz'ün deşifre olmamak için her gece ünsüz bir okuyucusunun evinde kaldığı, Murat Menteş'in 'Katile Sesleniş' adlı sert bir manifesto hazırladığı iddia ediliyordu.

Emre Kongar, cinayetleri 12 Eylül darbesinin yarattığı kültür düşmanı anlayışa bağlarken, Emrah Serbes katili delikanlı gibi boks yapmaya çağırıyor ve yenildiği takdirde canlı yayında kendini vuracağını ilan ediyordu.

Ortamin coşkusuna kapılan Fehmi Koru da Taha Kivanç'ı manen öldürdüğünü yazdı.

Aramızdan ayrılan yazarların kitap satışlarının patlamasına değinen Yekta Kopan, üçüncü kurban olup saldırıdan yaralı kurtulmaya razı yazarlar olduğunu belirtiyor lakin isim vermiyordu. Mehmet Barlas, korkudan olsa gerek, sekiz gün üst üste "Sevelim sevmeyelim" katilin başarısını kaleme alan yazılar yazdı. Bu arada Ahmet Ümit ve Oruç Aruoba'nın, aynı silahla vurulduğu resmen açıklandı.

Artık mizah yazarları Kamıyor Atölye'de bir nevi komün hayatı kurmuşlardı. Birbirlerinden çok az ayrılıyorlar, ziyaretçileriyle buluşmak için en fazla Galata Meydanı'na çıkıyorlardı. Atölyeyle aynı sokakta bulunan minik bir kafenin yaptığı un helvaları çok moda olmuştu,

"Bakalım sırada kim var, kimin helvasını yiyeceğiz" esprisi her gün illa ki yapılıyordu.

Bu atölyeyi önerdiği için Vedat Özdemiroğlu çoktan pişman olmuştu ama artık yapacak bir şey yoktu. İnceden ev sahibi durumunda olduğu için kaçamıyordu. Gerilimli atmosfer ve mesleki hususiyetler, bu adamları günler boyunca ne uyur, ne de birbirlerini uyutur hale getirmişti, günde 8-10 dakika uyuyabilen şanslıydı.

Bir gece, sabaha karşı içeri İlber Ortaylı girdi! Büyük bir şaşkınlıkla üstadı karşıladılar.

Gerçekten de tarihi bir ana tanık olduklarını sonradan öğreneceklerdi.

İlber Ortaylı oturdu ve hiç acele etmeden konuştu: "Değerli arkadaşlar, gecenin bu saatinde ayakta olanların sadece sizler olduğunu biliyorum, dergilerde yazıp çizdiklerinizden okudum. Benim için mizah yazarlarının bir ayrıcalığı yoktur, lütfen fazladan havaya girmeyin. Bu saatte kim ayaktaysa ona gidecektim, çünkü çok heyecanlıyım, çünkü sanırım bu cinayetleri çözdüm!"

Herkes ayağa kalktı.

Çıt çıkmıyordu.

İlber Ortaylı "Oturun, susun ve planımı dinleyin lütfen" dedi...

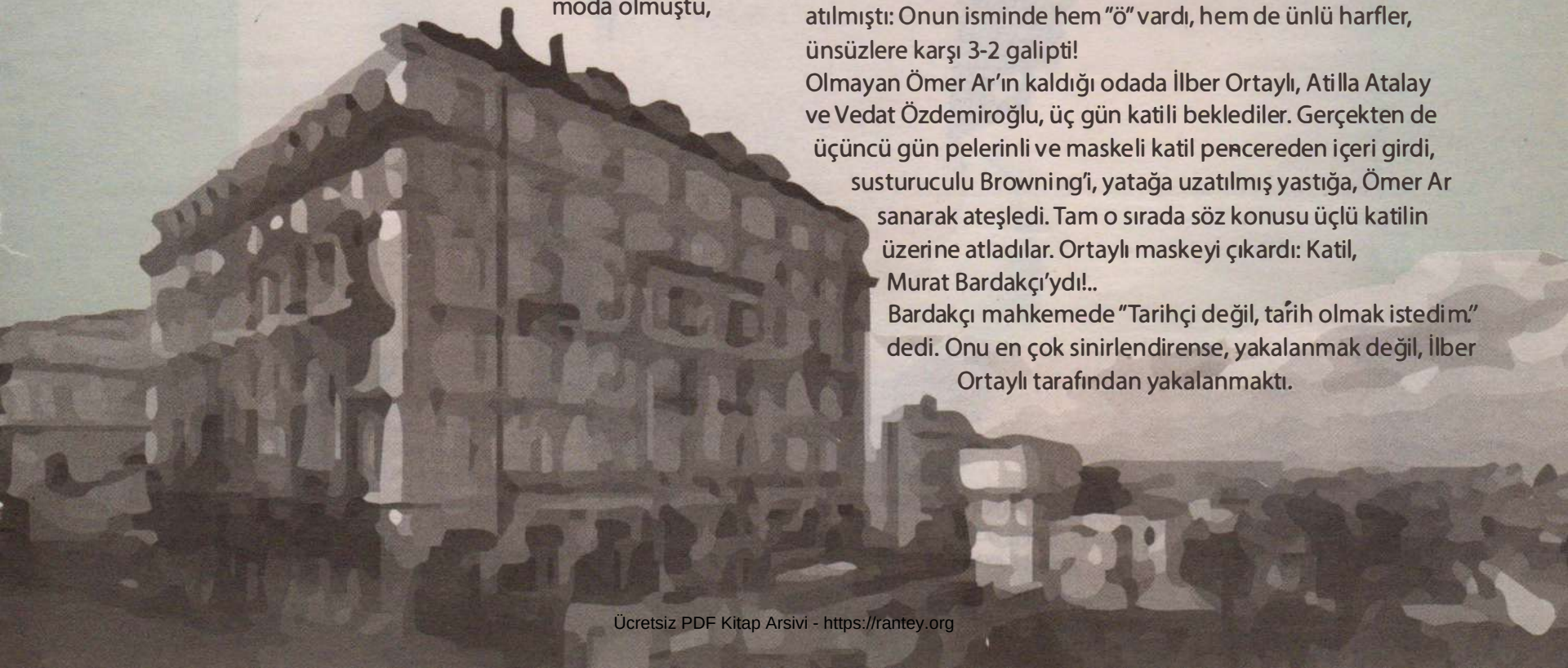
Üç gün sonra New York'ta yaşayan ve geçimini "hayalet yazar" olarak sağlayan Ömer Ar, Türkiye'ye geldi, İstanbul'da Pera Palas Oteli'ne, Ahmet Ümit Odası'na yerleşti. Polisiyeden biyografiye bir çok kitabın adını saklayan yazarıydı Ömer Ar. kendi ırkından meslektaşlarının tehlikede olduğunu görünce daha fazla dayanamayarak kendini deşifre etmiş ve ülkesine dönerek mücadele etmeye karar vermişti.

Elbette Ömer Ar diye biri yoktu, bu Ortaylı'nın fikriydi.

Gece gündüz bu cinayetleri düşünen İlber Ortaylı'nın açıklaması şöyleydi: Ahmet Ümit'in adında ünlü harf sayısı dört, ünsüz sayısı ise üçtü. Aynı şekilde, Oruç Aruoba'da da ünlüler, ünsüzlere dört-üçlük bir üstünlük kuruyorlardı. Ahmet Ümit'teki sesli harfler a, e, ü ve i'ye Oruç Aruoba'dan gelen eklemeler o, u, ve de i'ydı. Geriye sesli harf olarak "ö" kalıyordu, adında ve soyadında "ö" olup, aynı zamanda sesli harflerin sessiz harflere üstünlük sağladığı bir yazar ise yoktu. İşte bu yüzden Ömer Ar, ortaya bir yem olarak atılmıştı: Onun isminde hem "ö" vardı, hem de ünlü harfler, ünsüzlere karşı 3-2 galipti!

Olmayan Ömer Ar'ın kaldığı odada İlber Ortaylı, Atilla Atalay ve Vedat Özdemiroğlu, üç gün katili beklediler. Gerçekten de üçüncü gün pelerinli ve maskeli katil pencereden içeri girdi, susturuculu Browning'i, yatağa uzatılmış yastığa, Ömer Ar sanarak ateşledi. Tam o sırada söz konusu üçlü katilin üzerine atladılar. Ortaylı maskeyi çıkardı: Katil, Murat Bardakçı'ydı!..

Bardakçı mahkemede "Tarihçi değil, tarih olmak istedim" dedi. Onu en çok sinirlendirence, yakalanmak değil, İlber Ortaylı tarafından yakalanmaktı.

BU DA FUTBOL KAFASI!

Müthiş yazar kadrosu ve zengin içeriğiyle
Fitbol her ay bayilerde!

Aylık
futbol dergisi
Fitbol
çıktı!

fitbol

Borsada değil, arsada güzel...

Eylül 2015 - Sayı:1
Fiyat:10 TL
OKTC:12 TL

FATİH TERİM - ŞANSAL BÜYÜKA - SERGEN YALÇIN - FIRAT AYDINUS - ÖNDER ÖZEN - GÜNTEKİN ONAY - MURAT BOZ
ERMAN TOROĞLU - İLKER YASİN - UĞUR MELEKE - İBRAHİM SETEN - SERHAT ULUEREN - ERTEM ŞENER - ALİ ECE
OKAY KARACAN - MEHMET AYAN - SUAT KAYA - SAMET GÜZEL - SELÇUK ŞİRİN - LEVENT CANTEK - EKREM OKUMUŞ

Aydın Boysan

sarhoştum, hatırlamıyorum

Bir ömrü güzel yapan rakamlar değil, yaşanılanlardır. Güzel hayat, kötülükleri olmayan hayat anlamına gelmez. Acıları da ruhen hazmetmesini bilen bir hayat demektir.

94 seneyi geride bırakırken şöyle bir dönüp bakıyorum da, güzel bir hayat yaşamışım yahu. "Adama bak, 94 senedir yaşıyor, tabi ki güzel olur" diyenler çıkabilir. Unutmasınlar ki bir hayatı güzel yapan rakamlar değil, yaşanılanlardır. Güzel hayat, kötülükleri olmayan hayat demek değil. Acıları da ruhen hazmetmesini bilen bir hayat demektir. Benden 3 yaş küçük kardeşim öldü ya! 23 yaşında... Veremden öldü. Başka kardeşim de yoktu. 1 taneydi, gitti. Daha buna benzer neler neler var. Ama hayatı bir bütün olarak kabullenmekten başka çare yok. Kötülükleriyle, iyilikleriyle birlikte her hayat kendine mahsus bir çerçevedir. O içindeki resmi yansıtır sadece, o kadar... **Hayatımı güzel kılanlar arasında bir oğlum var mesela... Ama oğlumdan da şikayetim var ha. Şikayetim ne mi? İhtiyarlıyor yahu! 60'ı geçti...**

Başka ne mi var? Karım var yahu... Rakıyla 86 senedir, eşimle 76 senedir evliyim. Demek ki, evlenme kararını almak için 10 sene kafayı çekmek gerekiyormuş. Evlilik son derece önemli bir müessesedir ha. Kişilere, yaşlara, yaşam biçimlerine, görgülerine göre değişik bir takım etkiler vardır evlilik oluşumunu etkileyen... Bütün herkes için aynı şekilde bir formülü katiyen yoktur. Akıllıca olabiliyor bu evlilik işi, ama akıl kullanmak da ille de hisleri kullanmamak anlamına gelmiyor tabi. Bir de akli hiç kullanmadan sadece hislerle davranmak var, işte o da aptalca bir iş. Özetle evlenmek aşık olmak yetmiyor. Duyuyorum bu çağın gençleri "Evlilik öldü" diyorlar. Ama evlilik ölmez, ebedidir. Onu öldürmeye çalışan insan tabiatındaki mendeburluktan doğan farklardır. İnsan tabiatının güvenilmez yalpalamalarındandır... Kaypaklıktandır... Karımla 1949'dan beri evliyiz. Tutuldum ona. Görür görmez değil, biraz vakit geçirdik tabi... Hala da aşığım. Bunu anlatmak çok zor iş. İki doğru insan yanlış bir evlilik yapabilir. Bu başka hikaye. İki aptal insan da çok doğru bir evlilik yapıp da birbirini zehirlemeden ömürlerini tamamlayabilirler. En önemli şey: Saygı ve sevgi... İkisi de şart. Ama bunun birisi olmazsa öteki topallar. İkisi de aynı anda olmalı. Ve çok zor ikisinin aynı anda buluşması... Bir de üstelik iki kişi var evlenen. Başka şartlardan, başka yaşamlardan, başka kafa çalıştırma biçimlerinden gelmişler. Kolay değil! Sabır da şart. Evliliğin en güvenli dayanaklarından biridir sabır. Önce birbirine sabretmek... Sonra onların çevreyle yaşama biçimlerindeki davranışlarına sabretmek. Hayatımı güzel yapan bir başka yoldaşım ise

yazmaktır. 63 yaşımdan sonra başladım ben yazmaya. Hala da yazıyorum. Terkedilir bir iş değildir yazmak.

"Güzel bir hayat yaşadım" dedirten başka ne mi var? Rakı yahu! Sarhoşluk... Sarhoş, hoş kafalı adam demektir. Sarhoşluk kötü bir şey değil, iyi bir şey de değil. Kişisine göre... Herkes kendine göre içer, kendine göre sarhoş olur veya olmaz. Ben çok sarhoş oldum. Ohoooo... **Daha evvelsi akşam sarhoş oldum yine. Ertesi gün "Çok mu içtiniz?" diye sordular. Bilmiyorum ki yahu, hatırlamıyorum. Sarhoştum!**

Bak şunu da söyleyeyim, sigara denen meretten kurtulmak da hayatımı güzel kılmıştır. 50 yaşımı bitirdiğim gece bıraktım sigarayı. İlk günler aradım ama iyi ki bırakmışım dedim sonra. Aradan uzun yıllar geçti, 2 kere akciğer kanseri ameliyatı oldum. Ameliyatı Aydın Aytaç yaptı. Sigarayı bıraktığımdan neredeyse 20-25 sene sonraydı. Aydın Aytaç bana inanmadı o zaman. Ameliyattan sonra geldi, "Amma çok sigara içmişsin ha!" dedi. Sigara medeniyetin katilidir, hain ve alçaktır. Mendebur bir şeydir sigara. Sakın ha içmeyin. Sakın ha. Bunu da ders alın diye anlatıyorum. Alkolle 100 yıla yaklaşıyorum neredeyse. Alkolden bir şey olmadı bak...

Hep sorarlar "Nedir rakının adabı?" diye... **Adam gibi içmektir rakının adabı... Yani, ölçüyü kaçırmadan içmek.** Ama

bundan da bir anlam çıkarmak caiz değil. İçene bağlı ne olduğu.

Bir kişi için de her akşam aynı ölçü değildir. Garip bir iştir, değişir. Bendeniz mesela bazen ölçülü bazen de akordu bozuk deli gibi içerim... Ve hala böyledir bu. Ben sadece rakı içmiyorum. Her şeyi içiyorum. Şarap, bira, votka, viski... İçilen alkolün kimyada sınırlı bir yeri var. Herkese tıpatıp aynı tesiri yapar diye düşünülmesi doğru değil. Onun için ölçüyü kaçırmamak lazım. Ölçü her kişinin kendisine göre değişen bir yetenek. Benim ölçüm de gününe göre değişir. Ben akşamcı değilimdir. Vaktiyle genç yaşımızda akşamcılık ettik ama sürekli akşamcılık ilişkisi kötü bir şeydir. Keyfi kalmaz işin. Gündüzü gecesi yok. Bir hafta iki hafta hiç içmem üç gün arka arkaya içerim mesela. Ayarım yok. Ama bereket öyle! Yoksa karıştırdı ortalık... Geçenlerde uzun süredir görmediğim birine rastladım "Bu kadar içiyorsun, yine iyisin" dedi.

"Bilmem kim bilir, belki daha iyiydim de bu kötü halimdir"

dedim.

Anlamadı. "Hadi gel seni rakı içmeye götürüyüm" dedim. Ağzı kulaklarına vardı köftehorun.

Ayça Derin Karabulut

"öyle bir sürüyle yürümektense, kurtla karşı karşıya gelirim"

Onun için kimi ermiş diyor kimi delirmiş... O ise kimin ne dediğini umursamadan "Sadece deniyorum. Müziğe uygun kelimeleri seçiyorum..." diye tanımlıyor müziğini. .. İşte özgün tarzıyla kitleleri peşinden sürükleyen Türkiye'nin yeni "halk ozanı" Ahmet Aslan...

● İnanılmaz bir hayran kitleniz var...

Benim işim müzik yapmak, yaptığım müziği titizlikle yapmaya gayret ediyorum. İnsanın duygularını, müziği derinlikli olarak işlemeye çalışıyorum, bunun için müziğimi dinleyenler kendi yaşamlarında bu duyguları hisleri derinlikli hissettiklerinde kendilerinde duygularının ifadesini buldukları için yaptığım işin önemi ortaya çıkmış oluyor. Ben beni dinleyenleri de hayran olarak görmüyorum, doğru bir işe bilinçli tepki veren duygularının, hislerinin bilincinde olan insanlar olarak görüyorum...

● Ahmet Aslan kendi tarzını nasıl adlandırıyor?

Ben deniyorum. Daha henüz ne yaptığımı bulamadım. Bir kesim öyle deneysel biçimiyle dinliyor, bir kesim de halk müziği kategorisine koyuyor. Diğer bir kesim de niye dinlediğini sorgulamıyor, kulağına hoş geliyor olabilir. O anda "Michael Jackson çok dinledim, dur değişik bir şey dinleyeyim" diyerek dinler. Türkiye'de genel anlamda hangi müzik hangi yerde nasıl dinlenir sorusunu hiç kimse sorgulamıyor. Müzik var eğlence merkezinde, müzik var düğün yerinde, müzik var bar yerinde, müzik var konser salonunda. Yani bir müziğin nerde dinlenilmesi gerektiği konusunda seçici değil.

**Ben deniyorum...
Daha henüz
ne yaptığımı
bulamadım.**

● Tanımadığım Ten, sözleri çok derin bir şarkı... Herkes hangi kafayla yazdığınızı merak ediyor...

Biraz espri yaparak cevaplayayım mı bu soruyu? Vücudumu taşıyan kafamla yaptım. Güzel olabilir ama derinliği tartışılabilir. Bence "Tanımadığım Ten" sadece güzel ya da sempatik olabilir. Ama bazıları mesela; "Minnet Eylemem"i benim yazdığımı düşünüyorlar. Oysa alakası yok, 1300'lü yıllardır, Nesimi'dir. Müziği Feyzullah Çınar'dır.

● Nelerden ilham alırsınız?

Ben deneysel çalışıyorum. Enstrümanın bir yeriyse oynuyorum. Anatomi çizimler vs. yapıyorum. Rotterdam dünya müziği dönemimde daha fazla yoğunlaştım hocalarımla ve enstrüman yapımcılarıyla, kolektif dayanışma içinde ama çalışarak deniyoruz, deneyseldir hepsi. Denemeler heyecan verici. Ama deneyler de genelde boşa çıkar, sadece heyecan veriyor.

● "Sürekli bir çekip gitme hali vardır" diyorlar sizin için?

Evet, "Yaşamı yalnız başına kurmak istiyorsan pislediğin yeri terk et" sözünden etkilenip çıktım, gittim. Daha doğrusu, gitmeyi denedim. Önce köyden çıktım, sonra şehirden... Sonra ülkeyi terk ettim. Zaman zaman güzel oldu bu deney, zaman zaman kötü.

● Hiç "Köyde kalsaydım keşke" dediniz mi?

Aslında hiç pişman değilim. Hiç pişmanlığım olmadı. Bulunduğum yerde olanaklar dahilinde yaşadım. Bu çok zor bir şey değildir. Sistem her zaman her yerde vardır. Vahşi bir doğanın kanunlarına uymak zorundasın. Ben kuralları çiğnemeyi resimde, müzikte deniyorum.

Bazı insanlar siz şarkı söylerken Türkçe olup olmadığını ya da hangi dil olduğunun anlamadığını söylüyor.

Herhangi bir şehre gittiğinizde oradaki Türkçe'yle buradaki Türkçe de birbirini tutmuyor ki. İstanbul dışında bir şehre gittiğimde adamın konuştuğu Türkçe'nin anlaşılmayan yanı yok mu sanki? Tek dil, tek ırk deniyor. Hadi asimilasyonu bırakalım. Tek dilde bile bocalama oluyor kimi zaman! Orta Anadolu da Türkçe değil mi? Ama ordaki birinin Türkçe'sinde anlamadığımız aksan olabiliyor. Bana çok fazla görmeyin o yüzden, her on beş yılda bir dilin içinde buluyorum kendimi o yüzden şarkılarımdaki aksanın noksan olması da normal... Bana aksanımla kimlik belirlenmesini hiç objektif bulmuyorum. Türkçe bir defa İstanbul'da bile doğru kullanılmıyor. Örneğin: Bir polis veya bir memur "Kimlik?" diye bir soru sorsa ne kadar yanlış bir kelime. Kimliğimi verdim sana tamam, ya kişiliğime nasıl ineceksin? Kimlik "kimsin" demek? Benim kulağıma iyi bir

"Yaşamı yalnız başına kurmak istiyorsan pislediğin yeri terk et" sözünden etkilenip çıktım, gittim.

soundla gelmiyor bu kavram.

● Bu çekip gitme hali biraz da sisteme isyan mı?

Bu ülkede pedagojik bir sorun vardır. Ciddi eğitim sorunu vardır. Politik olgu, siyaset benden çok uzak bir şey. Partiler ve parlamenterler...

Ülkede en çok tartışılan eğitimi olmak. Medeniyetten bahsederler. Peki parlamentodaki statü nedir? Hepsinin diploması var mıdır? Ülke vatandaşı olmak, okuma yazma bilmek, belli bir yaşa gelmiş olmak yeterli midir? Lise diploması bu ülkeye yetiyor mu yani? Yeterli midir?

Bence hayır.

Avukat biri dışı olabilir mi? Onun için dışı olması lazım. O zaman tüm siyasetçilerin hepsi parlamenter mesleği üzerinden eğitim almışlar mı? Problem burada. Liseden sonra nasıl yapacağın mesleği seçip, eğitimi alıyorsan, parlamenter olmak için de belli bir eğitimden geçilmesi gerekir. Belki Siyaset Bilimi okumak ele alınabilir ama yine de yeterli değildir ki hepsi Siyaset Bilimi de okumamıştır. Bütün bu vasıflar olmadığı halde, medeniyetten bahsediyoruz. Medeni olmak; insanı hor görmemektir. Her insanın özgürlüğünü tanımak demektir. Parlamentoda -istisnalar

"Edebiyat, bir sanattır. Şiir yazmak bir sanattır. Ben bir iki melodiye söz yazıyorum. Bu şairlik alanına girmiyorum."

dışında- herkes bu bilinçte midir, hayır. Herkes eğitimden geçsin ki ben o adamları siyasi olarak dikkate alayım. Bak mesela; ben medeniyete karşı biriyim. Medeniyeti

benimsemiyorum. Çünkü medeniyet beni çerçevelendiriyor. Hangi medeniyet? Biz ne yapıyoruz, kurdun kuşun doğasını bozmak için baraj yapıyoruz. Biz insanız değil mi? Canımızın istediği yeri yıkıp, bina yapıyoruz. O binanın şehre ne tür zarar verdiğini düşünmüyoruz, estetik kaygılar taşımıyoruz. Al işte şimdi de inşaatçı olduk. **Burada sürüden ayrılanı kurt kapıyor. Öyle bir sürüyle yürümektense, kurtla karşı karşıya gelmeyi yeğlerim.** Şimdi bütün bunlar varken hangi müziği tartışabiliriz? Hangi müziğin, hangi salonda dinleneceği konusu mevzu bahis bile olmuyor.

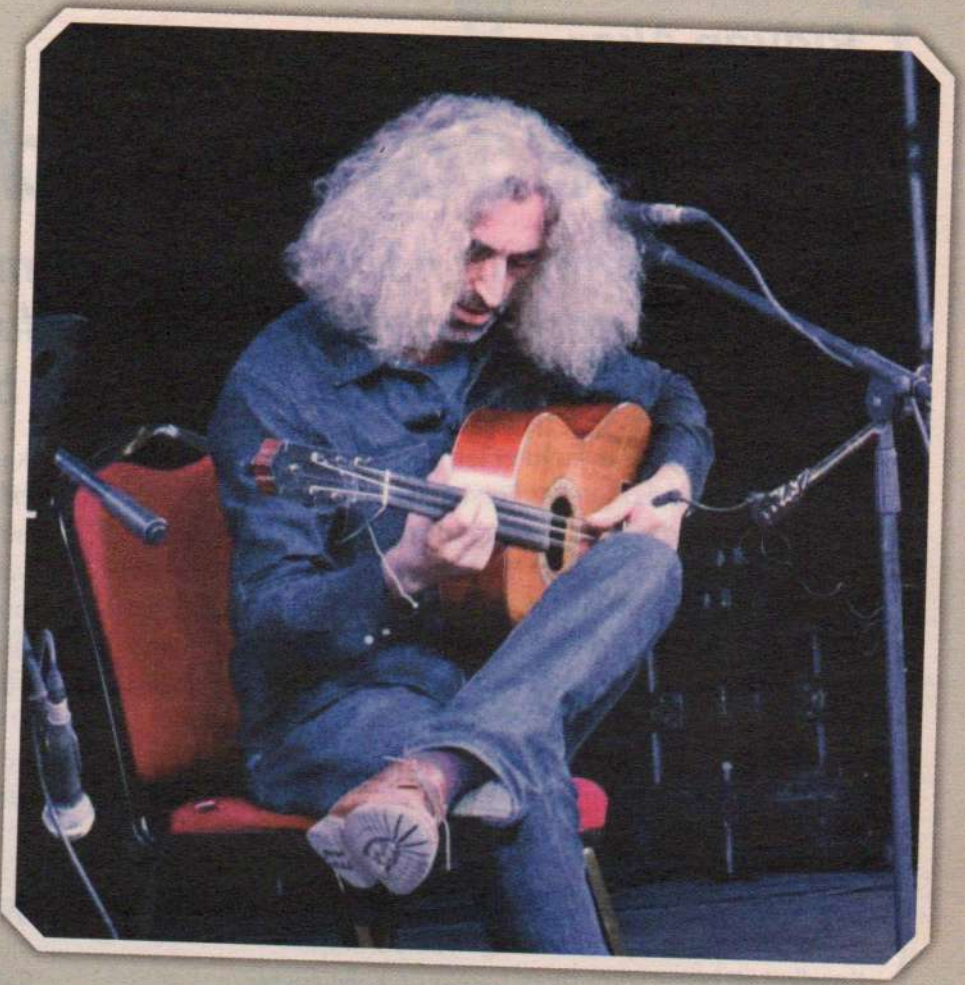
● Sosyal medyayla aranız nasıl?

Bir şeyi doğru kullanmak çok önemlidir. Sosyal medyayı da doğru bir amaçla kullandığımız sürece iyidir. Amansızca kullanmak iyi değil. Mesela; bir konserde konseri telefona kaydedip sosyal medyada paylaşanlar oluyor. Halbuki albümler, CD'ler, klipler vardır zaten. Telefonlarla çekilen görüntüler kötü bir niyetle çekilmiyor bu anlaşılır bir şeydir, bundan heyecan duymaları da anlaşılır bir durum. Fakat canlı konser ise o anı dinlemek, yaşamak

Gönlün kamerası gitmiş, sadece sosyal medyaya görüntü yetiştirme gayreti var.

dokunmak demektir. Göze, kulağa, ruha iletişim kurmaktır. Kişiler ise bütün bu

anı kayıt ve kamera ile uğraşırsa, bu demektir ki; gönlün kamerası gitmiş, sadece sosyal medyaya görüntü yetiştirme gayreti var ve konseri canlı dinlemek isteyen insanların motivasyonunu da düşürmeye yol açıyor. Bu gibi çekimlerle sosyal medya da bir bir çöplük alanına dönüşmüş oluyor.

● Yazmak ne ifade eder sizin için?

Edebiyat, şiir yazmak her biri sanatın bir dalıdır. Ben bir iki melodiye söz yazıyorum. Bu şairlik olarak algılanmamalı. Nazım Hikmet, Orhan Veli, Cemal Süreya, Yaşar Kemal Şeyh Bedrettin ve dünya klasikleri ve şu an aklıma isim olarak gelmeyen birçoğu her zaman besleyicidir, beni beslemiştir.

● Peki geleneksel müzik?

Geleneksel müzikten kaçamıyorsun. Ki şöyle bir durum da var; birisi ben geleneği koruyorum diye bir cümle kurarsa bana; onun adına üzülürüm. Gelenek sahipsiz değildir. Geleneği koruyorum demek biraz had bilmezliktir. Sen gelenekten besleniyorsun, onunla büyüyorsun. Çocukluğunda duyduğun annenin ninnisi de bir gelenektir. Bir bağlamanın formundan bahsediyoruz değil mi? Formu ne olursa olsun, eski püskü bir saz alıp onu çalınca geleneğin bekçisi olmuş olmuyorsun. Geleneği yıkmak, bozmak o kadar kolay bir şey değildir. Belki içine bir şey katmayı denerim. Ama sanmıyorum ki bir şey katabileyim. Geleneğin çevresinde dolanırım anca. Çevresini kazmak isterim. Dokunmak isterim.

Gelenek sahipsiz değildir. Geleneği koruyorum demek biraz had bilmezliktir.

● Kimleri dinlersiniz?

Aşık Veysel'i, Muharrem Ertaş'ı dinlerim. Yöresel yaşlı sesleri dinlerim. **Muharrem Ertaş'ı dinlerim çünkü köyden, kendi yaşam geçeceğinden çıkmamıştır. Onu taklit ettiğim de oluyor bazen.**

● Pop müzik dinler misiniz?

Evet kulak aşinalığı oluyor. Pop müziğini reddetmiyorum. Güzel bir pop şarkısını zaman zaman dinlerim. Şimdi size bir de espri yapayım. E zaten dinlemek istemediğin bir şeyi istemesen de dinlemek zorundasın, mesela uçağa biniyorsun orda herhangi bir müzik çıkar karşına, bu pop olur, caz olur halk müziği vs. Uçakta da atlayacak değiliz. Şu anda oturduğumuz yerde bile bir şey çalıyor, dinlemek zorunda kalıyoruz gerçi burda kalker gideriz uçaktaki gibi bir zorunluluk yok tabi.

Rıdvan Akar

"kalk darbe oldu"

Kitapları termosifonda birer birer yakmaya başladım. Yandıkça rahatlıyor, yandıkça yüzüm kızarıyordu. Gelecek güzel bir Türkiye'yi vadeden o kitaplar, ülkenin değil ama bir ailenin kirlerini temizliyordu.

Derin ve huzurlu bir uykuyu bölen annemin sesiydi. "Kalk darbe oldu" diyordu. Uykunun verdiği mayhoşluk bir anda yok olmuştu. Salona gittiğimde babam koltuğun kenarına ilişmiş siyah beyaz televizyondan Mesut Mertcan'ın tok sesiyle vurgulayarak okuduğu, Milli Güvenlik Konseyi'nin 1 No.lu bildirisini dinliyordu. Sonraları 12 Eylül Belgeseli'ni yaptığımız dönemde Mertcan'ın çok sarhoş olduğu için askerlerin kahveyle ayıltıp o konuşmayı okuttuğunu öğrenecektim.

Konuşma bitti ve ardından Hasan Mutlucan'dan "Kahramanlık Türküleri" başladı. "Yeni de şahlanıyor aman kolbaşının yandım da kıratı..." 12 Mart darbesi olduğunda çocuktum. "Kolbaşının kıratı" o zaman da şahlanmış ve Deniz'ler ve onlarca genç öldürülmüş, binlerce insan işkence ve hapisaneyle tanışmıştı. Başımıza ne geleceğini, bizi nelerin beklediğini biliyordum.

Kendimi ait hissettiğim siyasi hareketin külliyatlı bir kütüphanesine ve mebzul miktarda yayına sahiptim. Annemin yalvaran bakışları üzerimdeydi. Evin içinde çaresizlikle dört dönerken beni izliyordu. 12 Mart'ta İstanbul'daki her ev gibi evimiz aranmış, alt kattaki üniversiteli "ağabeyler" evlerinde bulunan kitaplar nedeniyle gitmiş, bir daha da dönmemişlerdi. Sonunda baklayı ağzından çıkardı: "Kitapları ne yapacaksın?" Aslında derdim buydu. Kitapları ne yapacaktım? Operasyonların eli kulağında. Nasıl bir hazırlık yapmalıydım?

Sokağa çıkma yasağı vardı. Anonsu duyunca şöyle bir dışarı baktım, askerler kamyonla ekmek dağıtıyordu. Sokağa çıktım ve dik bakışlar altında, sanki alnımda neci olduğum yazıyormuş telaşla ekmeği alıp hemen eve döndüm. İş ciddiydi. Sokağın başında üç ayaklı bir makineli tüfek bile vardı.

Babam suskun sigarasını içiyordu. Üniversiteli olarak kısa bir Mamak ziyaretini henüz bitirmiştim. Saçlarım yeni yeni uzuyordu. Kaygılıydı ama belli etmiyordu. **Bense 19 yaşımın dik başlılığı ile kuyruğu dik tutmaya mı çalışıyordum bilmiyorum ama sonunda odamdan dışarı çıktım ve fısır fısır konuşan anne ve babama "Kitaplardan kurtulmamız gerekiyor" dedim.** Sıkıyönetim tecrübesiyle doğrudan örgüt kitaplarının

karine alındığını ve en az beş yıllık bir hapisle neticelendiğini biliyordum. Kitaplarımı ikiye ayırdım ve "örgütsel yayın" kabul edilmesi muhtemel olanları bir yana, kütüphanem olanları diğer yana ayırdım. Sonra "kütüphanem olanları" evin aranması halinde bulunamayacağını varsaydığım kuytuluklara iplerle sarkıttım. İlk işlem tamamdı.

Sonra utanç ve telaşla diğer kitapları aldım ve banyoya gittim. O yıllarda termosifon vardı gençler! Termosifon yakar, banyoyu hamama çevirirdik. Kese bile attığımız olurdu. Kitapları termosifonda birer birer yakmaya başladım. Çoktular. Banyo önce ısındı sonra hamam gibi oldu. Yandıkça rahatlıyor, yandıkça yüzüm kızarıyordu. Ev ahalisi birer birer banyoya girdi. Gelecek güzel bir Türkiye'yi vadeden o kitaplar, ülkenin değil ama bir ailenin kirlerini temizliyordu.

Sabah arkadaşlarımla buluştum. Hem semti geziyor hem de ne olduğunu gözlemliyorduk. Parti binaları basılmış, tabelalar hızla indirilmişti. TEP (Türkiye Emekçi Partisi) önünde bir kitap yığını vardı. Kitaba baktım ve ilk itirafımı söyledim. Kitaplarımı yakmıştım. 4 kişiydik. Diğerleri de kitapları yaktığını söylediğinde utancım azalmıştı.

Aradan aylar geçecek ve cunta ile yaşamaya alıştığımız bir dönemde o dört arkadaşımdan birinin operasyonda yakalanması ile gizlediğim ve sonra yeniden yerine yerleştirdiğim kitaplarımı yeniden kuytuluklar için hazırlamaya başladığımda asker emeklisi babamın yaşamım boyunca hiç unutmayacağım o serzenişi ile ayılacaktım: **"Oğlum onca şey yaşadın, eğer senin için bu kitaplar o kadar değerli ve içinde yazanlar o kadar önemli ise gizleme. Kitabına da düşüncen gibi sahip çık." Bir iki kadeh attığında, "Erzurum'da komünizme karşı nöbet tutarken, sağlığımı yitirdim"** diye diskur çeken babamın sakin ve güzel yüzüne bakakaldım.

Kitaplar raflardaki yerini aldı ve bir daha hiç gizlenmedi. Korku imparatorluğu yüreğimin bir yerlerinde yenilgiye uğramıştı. 12 Eylül cuntası benim için termosifonda yapılan o banyo ve babamı daha da çok sevdiğim o andı.

Can Dündar

yara

Şimdi yarayı kaşıyan, daha çok, daha derin kesebilmek için yetki istiyor, "Kes... kanat... biç" diye tempo tutanlardan...

Bazen bir yerimizi keseriz; derin...
Pamuk basıp kanı durdurmaya çalışırız; faydasız...
Bastırdıkça daha çok kanar; ortalığı kana bular.
Kesilen yer, önce arınmak, sonra dikilmek ister; birbirine
sımsıkı teğellenmek, kaynaşmayı beklemek...
Ta ki eskisi gibi yekpare oluncaya dek...

Türklerle Kürtlerin arasına, keskin bir bıçak girdi sinsice... Kimine göre 30 sene, kimine göre çok daha önce...

Derine saplandı ve hoyratça kesti, onları birbirine
bağlayan toplardamarı... Çok kan aktı.
Kanayanlar, kanı kanla yıkamaya kalkınca, hepten kan
revan oldu ortalık...
Toprak cana doydu, mezarlar tıka basa doldu. Geride
kalanların dizi çürüdü dövünmekten...

Bıçağı vuranlar, açtıkları yarayı kapamanın yolunu tuz
basmakta buldu; kanı bastırarak durdurmaya, yarayı dağlayarak
sağaltmaya kalktılar; hepten azdırdılar.
Uzaktan keyifle seyretti, yarayı kaşıyanlar...

Öyle çok kan aktı ki zamanla, akıtanlar, bıçağı ilk kimin eline aldığını, ilk canın ne zaman, neden yandığını, ilk kanın nerede, nasıl aktığını bile hatırlamaz oldu.

İnsafın sesi sustu; sadece nefretin bıçakları konuştu.
Her yaradan yeni yaralar açıldı.

Yaralı değildik artık; bizzat yaraydık.
Kanımız tükenene dek kanadık.

Yara öyledir:

Ders olamazsa, dert olur başına...
Zamanında sarılıp kabuk bağlamazsa, kanar durur
yıllarca...
Elbette yaralayan olmaktan iyidir yaralanan tarafta

kalmak, ama bir süre sonra kan, tarafına bakmadan, herkese
bulaşır.

Kapanmayan yara büyür giderek; kangrenleşir, dikiş
tutmaz hale gelir.

Etle tırnak gibi "ayrılmaz" sanılanlar kopar birbirinden...
Etle tırnağın ayrışması gibi; acılar içinde...

Bu sene toprak hepten kana doyunca, hasret kaldığımız
bir sağduyuyla, sustu bir süre bıçakların ürperten şakırtısı... Kan
durdu; ağıtları da durdurdu peşi sıra... Barış sofraları kuruldu.

Lakin kısa sürdü sevincimiz... Bıçağın sahipleri, yara
sarılırsa kaybedeceğini anladı. Nefret sözcükleri çıkarıldı
yeniden kınından...

Allah'ın adını kullandılar yine; yaradan anlamayanı
Yaradan anlarmış gibi...

Bandajlanan yara açıldı iyileşmeden; kanadı yeniden,
hem de daha derinden...

Anladık ki içten içe kanarmış zaten... Bir el sıkışırken,
diğeri belde, bıçaktaymış.

Tenimizi kesen hançer, kardeşliğimize de kıymış.

Şimdi yarayı kaşıyan, daha çok, daha derin kesebilmek
için yetki istiyor, "Kes... kanat... biç" diye tempo tutanlardan...
Yarasızlar, yaralıları cepheye sürüyor yeniden, ölesiye kanasınlar
diye, kendilerinin tahtı için... Böyle giderse her bıçak darbesinde
daha çok kanayacak, biraz daha parçalanıp ayrışacağız.

**Gün gelecek, yaradan akan kanda boğulacağız.
Çare, tarafları, bıçakları keskinleştirmeden,
yarayı açanı, kaşıyanı, kanatanı teşhir etmekte...**

"Kana kan" isteyenleri durdurup kana kana akan kanı
dindirmekte...

Yaraya şefkatle pansuman yapıp bıçakları hepten toprağa
gömebilmekte...

Ve en önemlisi; herkesin yarasını ortak yaramız bilmekte...
Yaraları el birliğiyle sarabilmekte...

Metin Uca

hatasız kul olmaz, hatamla bil beni

"Bugün 4 Temmuz 1776. Sevgili günlük kayda değer hiçbir şey olmadı." (Amerikalıların İngilizlerden bağımsızlığını ilan ettiği gün.)

İngiltere Kralı III. George BAHÇELİ

"Uçaktan bomba atmak bir un torbası atmak kadar zarar verir. Uçakların saldırısına uğramış bir geminin güvertesinde keyifle dururum."

1921 yılı ABD Savunma Bakanı Newton Baker BAHÇELİ

"Aşırı sigara içmenin akciğer kanseri oluşumunda rolü varsa bile çok çok küçüktür."

1954 yılı ABD Ulusal Kanser Enstitüsü Başkanı
W. C. Heuper BAHÇELİ

"Dünyada sadece 5 bilgisayar olacak."

1943 yılı IBM Başkanı
Thomas Watson BAHÇELİ

"Çalışma hayatına girip beyinlerini yoğun kullanmaya başlamaları sonucu yeni çağın kadını da kel olacak."

1914 yılı Berlin Üniversitesi Prof. Dr.
Hans Friedenthal BAHÇELİ

"At kalıcıdır, otomobil ise geçici bir heves olabilir. Sayın Henry Ford'un bankamızdan otomobil fabrikası kurma isteğini kabul edemiyoruz."

1902 yılı Michigan Savings Bankası Yönetim Kurulu
Başkanı Edward BAHÇELİ

"iPhone'un ciddi bir pazar payı elde etme şansı hiç yok."

2007 yılı Microsoft CEO'su
Steve Ballmer BAHÇELİ

Pearl Harbor ya da başka bir noktada donanmamız asla gafil avlanmayacak."

1941 yılı ABD Donanma Bakanı
Frank Knox BAHÇELİ

"Her kadın fareden korkar. Fareli çizgi film projesi akılcı ve eğlenceli değil."

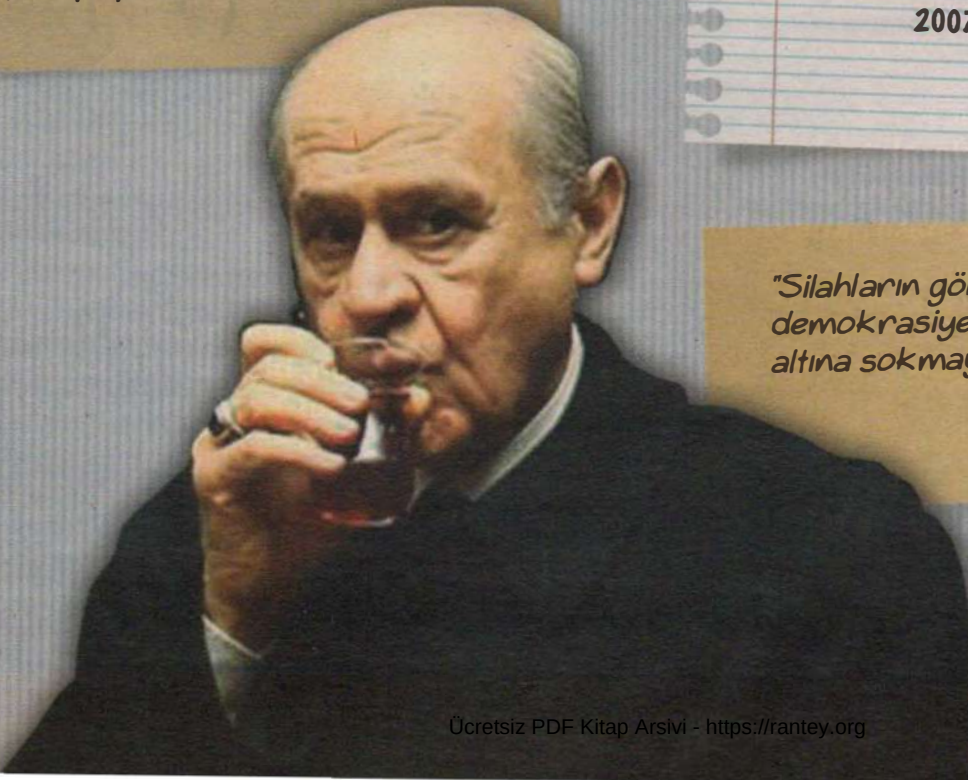
Metro-Goldwyn-Mayer patronu Louis B. Mayer BAHÇELİ

"Erken seçim vatana ihanettir."

2007/2009/2010/ yılları (tekrar tekrar söyleyen)
T.C. Başbakanı Recep Tayyip BAHÇELİ

"Silahların gölgesinde seçim tekrarı demokrasiye ihanet olacaktır. Ama elimizi taşın altına sokmaya hazırız."

2015 yılı Hatasız Devlet BAHÇELİ

İsmail Saymaz

komenist

Bakkal İsmail, aylardır borçlarını ödemeyen sarhoş Muzaffer'in ismini ortaya attı. "Muzaffer komenist olmasa, Allah'a isyan etmez, benum veresiyeleri verir" dedi.

Muhtar Hızır, elindeki oy pusulasını seçim sandığı etrafında birikmiş topluluğa doğru savurup, ağza alınmamış, gün yüzü görmemiş küfürler ederek, bağırıyordu:

- Kimdur bu amina koduğumun komenisti, kimdur!?

Birkaç dakikalık suskunluktan sonra, sırtını Allah'a dayamış ve şüphelenilecek en son kişi olmaktan gelen cesaretle, köy imamı Hayrullah söze girdi. Sakalını avuçlayıp "Kimsenun günahuni alamam fakat..." dedi; bir müddet durdu; "Bana kalursa öğretmen, komenisttur" diye ekledi.

"Nereden biliyisun?" diye sordu muhtar.

- Üç cumadur camiye gelmeyi...

Muhtar, öğretmenin "komenist" olmasına ihtimal vermiyor değildi. Öğretmenin dudaklarına yayılan bıyıkları, bu kuşkusunu arttırmaktaydı. Ne var ki, muhtarın kendisi de cuma namazlarını aksatıyordu. Cumayı ölçü alsa başı ağrıyabilirdi. Bu yüzden, "Temiz uşaktır, bu reyi öğretmen vermemiştir" dedi muhtar. Bu esnada, seçim sandıklarının kurulu olduğu çay alım yerinin avlusundaki köy halkı, "komenistin" kim olabileceğine dair hararetli bir tartışmaya girmişti. **Bakkal İsmail, aylardır borçlarını ödemeyen sarhoş Muzaffer'in ismini ortaya attı. "Muzaffer komenist olmasa, Allah'a isyan etmez, benum veresiyeleri verir" dedi.** Bakkal İsmail, sarhoşlukla "komenistliğin" eşdeğer günahlardan olduğunu savunuyor: "Biraksan Rize Kalesi'ne kızıl bayrak çeker" diyordu. İmam Hayrullah, bakkala itiraz etti. "Sarhoş tovbe etsa günahlari affolur fakat komenistun affi yoktur, bir kere Allah'i inkar etmiştir" dedi. Çoğunluğu bakkala borçlanmış olan kalabalık, imama hak verdi. Muhtar ve köylüler, Muzaffer'in "komenist" olduğuna ikna olabilirdi. Gel gör ki Muzaffer, sandığa bile uğramamıştı.

Muhtar, "Sarhoş komenist değilse, kimdur o zaman?" diye sordu.

Kara Nigar, çenesini örttüğü keşanını açıp, "Belki de benum kocamdur" dedi. Kalabalık, "Ne dersun, kari!" diye ünlledi.

Nigar'a göre Sarp Sınır Kapısı açıldı açılalı, kocası Şevket'in eve uğradığı yoktu. **"Allah biliyi" dedi, Nigar, "Hep Rus karilarina gideyi, onlarlan düşe kalka komenist olmuştur."**

O an avluya bir suskunluk çöktü. Çünkü köyün erkekleri, çay parasını alıp nefislerini Ardeşen'deki otellerde çalışan tazelerin koynunda köreltmeyi hayal ediyordu. Öyle ki, her birinin çay defterinde, bir otelin, hatta bir "orospinun" adı yazılıydı. Muhtar kendisini tutamayıp, "Nigar Yenge ya bi dur" dedi, "Oyle olsa ha bu köyi toptan Rusya'ya bağlayalum, amina koyayim" dedi. Kalabalıktan yalnızca imam, Nigar'a hak veriyor; Şevket'in "komenist" olabileceğini

düşünüyordu. "Ha zina, ha komenistluk" diyordu. Bu sırada Kara Nigar, hiddetle konuşan erkeklerin arkasında, bir keşan ve peştamal yığını halinde beklemekte olan kadınların arasına karıştı. Nigar'a acıyarak bakan kadınlar, bir yandan da birbirlerine "Komenist nedir?" diye sormaktaydı. İlkokulda hademelik yapan Remziye, bilgiç bir edayla, "Siz da bi'şe bilmeyisunuz; komenist dedüğün, gavvurdur da!" diye çıkıştı. Kadınlar hep bir ağızdan "Vuuu!" diye bağırды.

Bakkal İsmail'in evde kalmış kızı Rukiye, "Ben televizyonda duymışidum; sunnetsuz adamlara komenist deyiler" dedi.

Bu kez kadınlar, "Tovbe estağfurullah" diyerek, başlarını iki yana salladı. Rukiye, bir yandan da, kimse kızını vermediği için köyün tek bekar erkeği olarak kalan, Deli Mahmut'u süzüyordu. Gözleri, Deli Mahmut'un yüzünden kasık bölgesine doğru kaydı. "Ecaba" dedi, "Ha bu deli da komenist midur?"

O ana kadar sessizce olan biteni izleyen Deli Mahmut, muhtarı işaret ederek "Ne belli, o reyi senun vermedüğün, muhtar!" dedi. Köy halkı gözlerini hayretle muhtara çevirdi. Muhtar kızının başını açmasına ve Trabzon'da üniversitede okumasına izin vermişti. Üstelik kapısına gelen bütün görücüleri, "Kizum daha ufaktur, okulini bitursun, kismet neysa o olur" diye geri çevirmişti. Rivayet o ki, Trabzon'a gidenler, muhtarın kızını erkeklerle gezerken görmüşlerdi. Muhtar, köydeki bu dedikoduları bilmiyor değildi. Hatta İmam Hayrullah'ın cuma hutbelerini ve cenaze namazlarını fırsat bulup yaptığı vaazlarda, Muhtar'ın adını anmadan, "Koyimizun namusi elden gideyi ey cemaati musliman!" dediğini iştmişti de, "Allah'un adamidur" diye ses çıkarmamıştı. O günlerde kulak asmadığı bu söylenti, şimdi köylünün huzurunda yüzüne vuruluyordu.

Muhtar belindeki beylik silahını çıkararak Deli Mahmut'a doğrulttu.

"Seni amina koduğumun delisi, bir daha de bakayim!" diye bağırды.

Deli Mahmut, dikine dikine "Komenist, sen olmiyasun..." diyecekti ki, köylülerden bazıları delinin ağzına, diğerleri muhtarın eline sarıldı.

O an bir el silah sesi duyuldu. İmam, "Allah!" diyerek, yere yığıldı.

Neyse ki omzundan vurulmuştu.

Ertesi günkü Rize gazeteleri, bir gün önceki genel seçimde Halkın Demokrasi Partisi'nin (HADEP) şehirde 1474 oy aldığını; Anavatan Partisi'nin "arı" olan amblemiyle HADEP'in "kelebek" olan amblemini birbirine karıştıran çok sayıda vatandaşın HADEP'e oy verdiğini yazıyordu. Gazetelerdeki haberin bir köşesinde, yaralı haldeki imamın fotoğrafı basılmıştı. İmam Hayrullah, habere göre, kanlar içinde hastaneye götürülürken, **"Buni bir komenist bila yapmaz"** demişti.

Cem Davran

yusuf ile kenan

“Hüzün ki en çok yakışandır bize, belki de en çok anladığımız” diyor Hilmi Yavuz. İşte o hüzün buralarda bir oyuncak abaküs çocukların elinde. İster filmi yeniden başlat ister kaldığı yerden devam et, fark etmiyor.

Yıllar önce asistanlığını yaptığım Amerikalı yönetmen Kenneth Urmston, genel provaya geç kalan bir aktörü, ertesi akşam oynanacak oyundan çıkarmış ve genç yedek oyuncunun oynayacağını söylemişti. Under study diye isimlendirdiğimiz diğer oyuncu hazırlıksız yakalanmış ve hayatın ona sunduğu bu şansı bir çırpıda mundar etmişti. Kenneth *“Belki de yarın salonda o gencin hayatını değiştirecek biri olacaktı, yazık. Bir sürü aktörün hikâyesi böyle başlar Amerika’da”* dedi ve konuyu kapattı.

Hayat belki de böyle bir şeydi. **Bir adım eksik ya da fazla atmak, kontrol edemediğin tesadüflere hazır olmak, belki de hikâyemizin ta kendisiydi.**

1979 yılının hemen başlarında Sahne Direktörlüğü’nden bir haber geldi. Önceki akşam, Harbiye Muhsin Ertuğrul Sahnesi’nde oynanan oyunu izleyen genç yönetmen görüşmek istiyor. İkinci filmini çekecek olan Ömer Kavur ve senaryoyu birlikte ürettiği Onat Kutlar ertesi gün tam karşımdaydı. O muhteşem insanlarla karşılaşmak; işte belki bu da kader yahut benzeri bir şeydi. Küçüktüm ama hazırdım, adımlamaya hatta yudumlamaya başladım olan biteni. Acemi bir inançla dört elle sarılıverdim Yusuf ile Kenan’ın öyküsüne. Öyle ya; bir şeylere inanmak çok güzeldir.

“Akvaryumdaki balık ne demiş? Tanrı mutlaka olmalı, yoksa suyu kim değiştiriyor.”

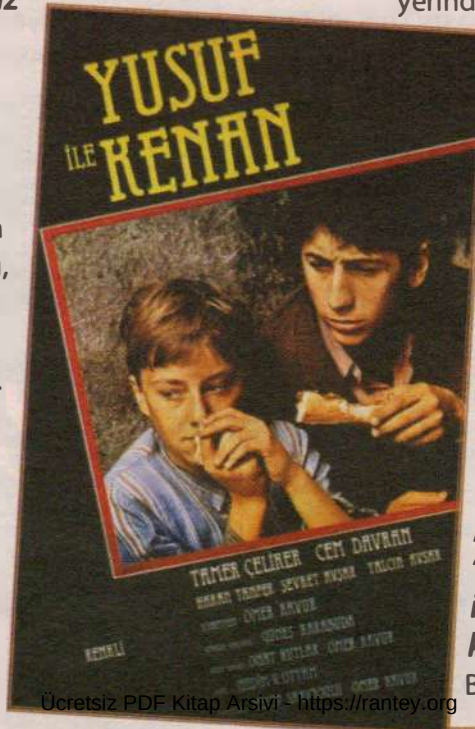
UNESCO tarafından uluslararası çocuk yılı ilan edilen masum bir zaman dilimini, ertesi yılın sonlarında vandal bir askeri darbe karşılayacaktı ama derindeki şahsiyetler hariç kimsenin bundan haberi yoktu. Türk Sineması’nın pırıl pırıl yönetmeni ve koca bir ekip, iki çocuğun hikâyesi üzerinden en arı ve en samimi dokunuşlarla yaşananları tarif etmeye başlamıştı. İstanbul’un zorlu sokaklarında Yusuf ile Kenan’ın replikleri, Güneş Karabuda’nın görüntüleriyle buluşuyor, sınıf bilinci, eşitlik, adalet ve bütün özlediklerimiz aynı sinema cümlesinin kardeşi oluyordu. Son sahne çekilecek, saçlarım bir mahalle berberinde kazıtıldı. Elde paspas hapisane koridoru temizlenirken, Ömer Ağabey’in komutuyla kamera şaryonun üzerinde Yusuf’a yaklaşmaya başladı. Aynı anda Yusuf elindeki paspasa yaslanıp düşüncelere daldı, kardeşi Kenan da elindeki zımparaya özgürlüğünü kattı ve sistemin yok ettiği bütün çocuklar adına Nazım’ın cümleleri perdeye yansıdı. **Çocuklar dünyayı alacak elimizden, ölümsüz ağaçlar diyecekler.**

Film, gala benzeri küçük gösterimlerle hayata karışıyor ve inanılmaz övgüler alıyordu. Antalya’daki yarışmada sansür gören filmler arasında yerini alınca, jüri omurgalı bir duruşla çekildi ve bilinen festival taca çıktı. Bir yıl boyunca nedir bu olanlar diye sorgulama ve anlama çabası, çocuk-genç zamanımın ikramiyesi olmuştu. Solcu ağabeyler zaman zaman kuytu birahanelerde meseleleri tartışırken beni de yanlarına katıyordu. Duyduklarımı biriktirip, eve döndüğümde tartmaya kalkıyordum. Filmde küçücük bir anda dansözün memesi görünüyordu. Acaba bu yüzden mi filmime zulmediyorlardı? Çocuk aklım çok kısa bir süre sonra durumu kavradı; bu topraklar kendi çocuklarını ve onların hikâyesini sevmiyordu. Üsküdar’da bir sinemada filmimiz gösterilecekti,

gitmek istedim, Ömer Ağabey “Gitme” dedi. Beni korumuştı. Sinema bombalandı. “Faşistler yaptı” dediler. Katıldığı bütün yabancı festivallerden çok önemli ödüllerle dönen Yusuf ile Kenan’ın, kendi mahallesinde başına gelmeyen kalmadı. Şişli’de küçük bir sinema salonunda izlemeye gittim. Bilet almak istedim. Gişeci tanıdı, sinema müdürünü çağırdı, içeri davet ettiler. Fazla seyirci yoktu. Birkaç reklam, ardından bir civcivin hikâyesini anlatan ödüllü bir belgesel başladı, izledik ve ara oldu. Şaşırdım, gidip müdüre sordum bizim film nerede diye. Aradan sonra başlayacakmış. O kadar kesip kısaltmışlar ki ancak seansın yarısını dolduruyormuş. Çok merak etmişim; acaba bir filmi kesen, sansürleyen adamın çocuğu yok muydu? Kimdi, kimlerdi? 1980, yakın dönem yılların başrol oyuncusu olmaya adaydı, öyle de oldu. Hem de hepimiz için. İki kardeşin hikâyesi hayata karışmış, afişler Beyoğlu’nu süslüyordu. Yaş on altı olmasına rağmen Şehir Tiyatrosu asal kadrosuna kabul ediliyorum. İlkokula ikinci sınıftan başlamışım, çocuk yaştaki üniversite sınavına giriyorum, kazanınca işler karışıyor. Ömer Ağabey; çok erken, bu yaşta girme üniversiteye diyor. Haklı olduğunu yıllar sonra anlıyorum. Sonbahara doğru yaklaşırken her yandan silah sesleri geliyor. Arabesk melodilerle devrimci şarkılar arasında bocalıyor gündelik hayat. Tiyatro’da yeni oyun provasına başlıyoruz. Hem asistanım hem de oynuyorum. Yıldırım Bölge Kadınlar Koğuşu. Sevgi Soysal romanı oyunlaştırılıyor. Kısa bir süre sonra evlerde yapılan aramalar yüzünden, bu provanın bütün notlarını sobaya atmak zorunda kalacağımızı henüz bilmiyorum. Önceki yıl saçmalayan film festivali bu sefer toparlanacak ve Yusuf ile Kenan öz vatanında hak ettiği karşılığı bulacak diye hayâl kuruyorum. Ne sené ama! Heyecan verici! Ben büyüyorum ve yaşam kendini muhteşem bir sunumla döküyor yollarıma. Ve bir eylül sabahı, bildiğiniz süreç başlıyor apoletli fotoğraflarla. Süreç diyorum çünkü bugüne dair ne varsa işkillendiğimiz, o sabah başladı buna kesinlikle eminim. O sabah geleceğimiz çalındı en mahrem köşemizden. Aydınlık şiirlerin üstünü o sabah kapattılar cehalet yorganiyle. İki kardeşin, Yusuf ile Kenan’ın masumiyeti linç edildi ve kalabalıklara uzunca bir süre çocuk olmak yasak diye belletildi. Otuz iki yıl sonra aynı festivalde temsili ödülümü alırken öğretmenlere adanmış ve filmi kopan yerinden bağlamaya çalışmışım. İki çocuğun kaderinin hepimizin karanlığına ışık olacağına hâlâ inanıyorum.

“Hüzün ki en çok yakışandır bize, belki de en çok anladığımız” diyor Hilmi Yavuz. İşte o hüzün buralarda bir oyuncak abaküs çocukların elinde. İster filmi yeniden başlat ister kaldığı yerden devam et, fark etmiyor. Her nesil payına düşeni alıp devam ediyor. Karanlık, canlı bomba kılığında giriyor gençlerin arasına ve film sansürleyen kafanın akrabası cümlelerle, kamuoyu bilgilendiriliyor. Bildiğinizi tekrar ettim bilerek. Bu yazı bir tesadüftü nasıl olsa. Yusuf ile Kenan, Ömer Ağabey’le birlikte yalnızlar diyarında şimdi. “Ancak yalnızlıkları birbirine benzeyen insanlar, uzun yolda birbirlerini kaybetmezler” diyor ustalar.

Bir sonraki tesadüfte karşılaşmak umuduyla...

Umay Umay

korkun. bu senin kokun artık

çektin pimini bu çocuk bahçesinin.
parçalanen oyuncakları toplayıp; bi daha hiç saçları
uzamayacak, bi daha hiç hediyesi olmayacak, bi daha hiç
insan olmayacak..
toparladın süpürdün kederden öncesini.
aklımı kaybedip topallıyorum ben de.
daha ne kadar ileri gidebilirim. daha ne kadar saklanabilirim.
sen ilk önce korktun. güpegündüz.
sen de Çık yerinden..

**seni nasıl kucaklıycam, sol omzumdan vurulmuşum.
sana nasıl yetiştireceğim, ayaklarımdan vurulmuşum.**

seni nasıl duyucam, tam o an patlamış bomba.
bomba sesinin örtüsünde şiirler yazsam elim uyuşur.

dilim ısırılmış bildiğin,, koca bi karadelik ortası.
etrafıma sığıyorum can havliyle.
sıradan şeylerden bahsediyor tv kanalları. uydu antenleri
boşuna mı sallanıyor kuşların olduğu çatılarda.
film makaraları boşuna mı dönüyor.
romantik komediler mi revaçta. nostaljik esintiler mi var bu
dehşet olaylarda.. hangi karmasın be..
hangi tür utanç yoksunluğu getirir bu hale birilerini.
neydi ...?

kimin anısında çürüyüp kokmuştun.
zehirli bi atık gibi yol açılmıştı otobanlarda sana.
bütün ışıklar yeşile dönmüştü. Leke çıkartıyordu zaman aşımı !
**suç seslerinden başka ses kalmadı aramızda.
çocuklar gitti. geri kalanlar ?.**

hepimiz durdurulduk.
**insan kalan son yerlerimizden aranıyoruz didik didik.
didik didik aşşağılanıyoruz.**

onların görevi buydu zaten; öldürmemak,, öldürmemak.
onlara ait olmayan her şeyi yok eden bi açlık timi.
oyun da değil bu. her acı erken acı.

bak ölüyorlar. yanıbaşında.
hep genç kalacak fotoğrafın ortasında.
**ellerini göğüs kafeslerine sokup kalplerini parçalıyor
anneler.**

sen hiç bi sesin sahipsiz kaldığını gördün mü ?
bu çığlık da sahipsiz değil. saklanıyor bir yerlere.
bin gece taş yağdırır, uyku boğar bu ..

herkes suyu kendini gördüğü taraftan alıyor.
bulaşmıyor sanki o dalga eteğine. vicdanlar ?
bırakın lanet kalıpları.
onların mucizelerini yaktınız.
bu gerçeğe bile tahammülümüz yok. neydi halk içinde
senin adın ...?

senin bi adın vardı elbet, henüz insan olmaktan
vazgeçmemişken. Kan döküldü senin bahçende.
kermes düzenleyip don sattığın yerde.
çay ucuz diye çay içmeye gittiğin yerde.
ve her an şüpheli gözüküp öldürüleceğin yerde. kan döküldü
bahçende. yanık insan teni kokuyorsun bak..
bu senin korkun artık. bu senin kokun artık.

Aylin Balboa

yalnızlıkla harakiri

Yalnızlığımı unutmak için akşamları bahçemde kendi kendime ateş yakıyor, sonra etrafında kendi kendime oturuyor, kendi kendime şarkılar söyleyip kendimle flört ediyordum. Çok tatlıydım doğrusu.

Ağaç evde hayat umduğum gibi gitmemeye başlamıştı. Boyanacak her tahtayı boyamış, sulanacak her bitkiyi sulamış, sevecek her hayvanı sevmiştim. Tamam, akşamları içinden ağaç geçen balkonum efil efil eserken kitap okumak hala harikaydı ama bunlar da insan gözü sonuçta, o kadar okunur mu? İki arkadaş yüzü görmeye, bir çift kelam edip hasbihal eylemeye ihtiyaç duyar olmuştum. Zannediyorum korktuğum başıma geliyordu. İstanbul'dayken neneleri ölsün diye beddua ettiğim kalabalıkları ufak ufak özlemeye başlamıştım.

Yalnızlığımı unutmak için akşamları bahçemde kendi kendime ateş yakıyor, sonra etrafında kendi kendime oturuyor, kendi kendime şarkılar söyleyip kendimle flört ediyordum. Çok tatlıydım doğrusu. Ama tipim değildim. Bir akşam, "Kızım ben seni üzerim" dedim kendime. "Bende bağlanma korkusu var" dedim. "Karanlığıma bulaşma, kaç kurtar kendini" dedim. **"Kaybedenim ben, ıssızım anniyon mu?"** diyordum ki kendim ağzıma dirgenle vurdu.

Ertesi sabah mahallenin veletleri ağaç evi görmeye geldiler. Mutluluktan gözüm döndü. Oldukça kısa boylu ve deli bireylerdi ama onlar da insan sayılırlardı neticede. Çocukları derhal içeri davet ettim ve onlara filtre kahve ikram ettim. İçmediler. "Niye içmiyorsunuz kuzucuklarım?" dedim, "Çünkü biz çocuğuz" dediler. Söylediklerini mantıklı buldum. İşte tam da o anda son derece neşeli bir aydınlanma yaşadım. Evet bunlar çocuklardı, yani pıspırıl zihin demek. Onlara istediğim her şeyi öğretebilir, ufak tefek işlerimi hallettirebilir, onlardan süper eğlenceli bir çete kurabilirdim. Büyüdüklerinde de arkadaş olurduk ve böylece ben yalnızlıktan kurtulurdum. Belki epey uzun vadeli bir plandı ama plansızlıktan iyidir.

Çocuklar etrafı incelerlerken ben de projeme bir yerden başlamak için basit bir numara yaptım. Masanın üzerindeki bir kitaba elimle çarparak sert bir şekilde yere attım. Korkmuş gözlerle bana baktılar. En davudi ses tonumla "Bilirsiniz çocuklar, yerçekimi kanunu" diyerek başladım Newton'dan bahsetmeye. Uzun uzun anlattım. Oradan termodinamiğin ikinci yasasına geçtim. **Öğrencilerim zehir gibiydiler.**

Beni dinlerken gözlerinde kemik çerçeveli gözlükler çıktığını görebiliyordum. "Hayat matematiktir çocuklar" diye devam ettim. Sayıların özelliklerini anlattım. Pi sayısını gözleri kapalıyken bile hesaplayabilecek kıvama geldiklerini düşündüğümde kimyanın önemine geçtim. Sürekli aynı bilim dalından bahsederek dikkatlerinin dağılmasını istemiyordum. Tam elementlerin periyodik tablosunu duvara çiziyordum ki biri ağlamaya başladı. "Kes ulan canım yavrum" diyerek veledi sakinleştirdim. Gerekliğinde sert, gerekliğinde şefkatli bir öğretmendim.

Kuzucuklarımı bir gün için mebzul miktarda eğittiğime kani olunca onlara bir teneffüs verdim. Gidin bahçede yuvarlanın

biraz dedim. Böylece ben de ağaçta sigara içebilecektim, **çünkü biliyorsunuz, çocuklara kötü örnek olmamak gerekir.** Onların yanındayken dünya bok gibi bir yer değilmiş gibi davranmak zorundasınızdır. Bu gerçekten sıkıcı bir şey. Sigaramı içerken ufka bakıp bir gece öncesine kadar kendimi nasıl da yalnız hissettiğimi düşündüm. Oysa şimdi hareket eden fidanlarım vardı. Onları tüm kötülüklerden uzak tutacak, hayatın habisliğinin onlara değmemesi için elimden geleni yapacaktım. Bakkala gönderip muzlu süt filan da aldırabilirdim çünkü muzlu süte bayılırım. Bu sıcakta ben mi gideceğim canım, kopkoca kadını sonuça.

Ben böyle kendi kendime hayaller kurarken aşağıdan "Ablaaa, ablaaa" diye yırtınmaya başladılar. Kafamı bir uzattım ki ne göreyim; kucaklarında kamyon tekeri kadar bir karpuz. "Nereden buldunuz oğlum onu?" dedim, "Yamak Hikmet'in bahçeden çaldık" dediler. Nasıl bir tavır sergilemem gerektiğini bilemiyordum. Hırsızlık kötü bir şeydi ve çocuklarım bunu ne kadar erken öğrenirlerse o kadar iyiydi. Tam kendilerini uygun bir dille ikaz etmeye hazırlanıyordum ki, "Kıpkırmızı abla bal gibi" dediler. "Valla mı lan, getirin bakayım" dedim. Getirdiler. Sahiden de nefis bir karpuzdu bu. Öyle ki, yemelere doyamadık. Karpuzun bünyemde yarattığı şişkinliği atar atmaz yavrularımı bir daha hiçbir şey çalmamaları yönünde bilinçlendirmeyi planlarken içim geçmiş.

Birtakım öfkeli kadınların bağrıışmalarına uyandım. Çocuklarımla biyolojik anneleriydi bunlar. Karpuz çalma vakası ortaya çıkmıştı. İşin kötüsü, bunu yapmaları için çocukları benim örgütlediğime emindiler. Olayların öyle gelişmediğini, ortada bir yanlış anlaşılma olduğunu belirtmeye çalışsam da balkonun her tarafına dağılmış karpuz kabukları inandırıcılığımı halel getiriyordu. Beni çok ağır bir dille tenkit ettiler. Bu kısmı edebi olsun diye böyle ifade ettim. Yoksa bildiğiniz dümdüz çemkirdiler bana. Demediklerini bırakmadılar.

Yeteri kadar fırça kaydıktan sonra yavrularımı da önlerine katıp gidiyorlardı ki çocuklardan biri düştü. Fakat ağlamak yerine yattığı yerden "Yerçekimi kanunu, yerçekimi kanunu" diye bağırmaya başladı. Ah benim canım, nasıl da güzel öğrenmişti anlattıklarımı. Bu duygusal sahne, annesinin "Başlatma yerçekiminden" diye çocuğun kulağına asıldığı gibi sürükleyerek bahçeden çıkarmasıyla son buldu. **Annelerin kulakçekimi kanunu, tüm fizik yasalarının üstünde yer alıyordu.**

Yine kendi kendime kalmıştım. Anneleri, çocukları zinhar yanıma göndermezlerdi artık. Kendileri de gelmezlerdi. Aman gelmesinler zaten, çok da meraklıydım sanki. Ben bana yeterdim. Bahçede bir ateş yaktım. Etrafına oturup kendime şöyle baştan aşağı bir baktım. Esasen hiç fena sayılmazdım. Zaten başka kimim var? Bu mecburi birlikteliğe bir şans daha vermeye karar verdim. Kendime, "Yalnız mı yaşıyorsun tatlı kız?" dedim. Gülümsedim.

Ataol Behramoğlu

neruda

1971 yılının Paris'inde, Abidin Dino sayesinde Pablo Neruda'yı tanımak, iki satırla da olsa konuşmak şansına sahip oldum. Kendisinden değil, başka hiçbir şeyden değil, Nazım Hikmet'ten söz etti.

Türkçe'ye çevrilen şiirlerini okuduğumda lise öğrencisiydim. 1960 öncesi ya da tam olarak 1960'tı.

Düşün Yayınları'nca basılan kitabın yayıncısının Aziz Nesin, şiirlerinin çevirmeninin Enver Gökçe olduğunu bilmiyordum.

O sırada da Aziz Nesin hayranıydım. Fakat Enver Gökçe adını duymuşluğum yoktu. Zaten çevirmen olarak da kendi adını kullanmamıştı.

Bunlar olağanüstü güzel çevirilerdi ve daha sonra da daha güzelleri bence yapılmadı.

İspanya İç Savaşı'ndan söz eden şiirlerden birindeki "çocuk kanları aktı caddelerden/tıpış tıpış" dizeleri ilk okuduğumdan bu yana belleğimden silinmedi.

Bu "tıpış tıpış" İspanyolca hangi sözcüğün ya da sözcüklerin karşılığı olarak kullanıldı, bilmiyorum.

Fakat tıpkı Melih Cevdet Anday'ın Poe'nun "Annabel Lee"sindeki "it was love more than love"(sevgiden daha çok bir sevgiydi) dizesini Türkçe çeviride "sevdalı değil kara sevdalıydık" dizesiyle karşılaması gibi dahiyane bir buluştur.

Şiirin çevrilebilirliğinin ve nasıl çevrilmesi gerektiğinin de örnekleridir söz konusu çevirilerdeki buluşlar.

Neruda şiirini bu ilk okuyuşumdan bende iz bırakan bir başka şiir, Lorca için yazılan ağıttır.

"İssiz bir odada/Kederden ağlayabilseydim/Gözlerimi çıkarabilsem de/Yiyebilseydim/Sırf senin için yapardım bunu/Yaslı portakal ağacı sesin..."

Sesle portakal ağacı arasında nasıl bir ilişki olabilir? Bir portakal ağacı nasıl yaslı olabilir?

Bunları o sırada düşünmüş olabilir miyim, anımsamıyorum... Fakat belleğime çivi gibi çakılmış dizelerdir...

Sonra dilimize çevrilen bütün şiirlerini kuşkusuz ki okudum...

Bunlar içinde en sevdiklerimden biri Sait Maden'in çevirdiği "Kara Ada Defteri" adlı kitaptaki şiirler toplamıdır...

"Yirmi Aşk Şiiri ve Umutsuz Bir Şarkı"da, bu yirmili yaş şiirlerinde ölümsüz dizeler vardır... **"Aşk ne kadar kısa, unutuş ne kadar uzun"** gibi...

1971 yılının Paris'inde, beni onunla tanıştıran Abidin Dino sayesinde Pablo Neruda'yı tanımak, iki satırla da olsa onunla konuşmak şansına da sahip oldum.

Şili'nin Fransa büyük elçisiydi ve kısa süre önce bir kanser ameliyatı geçirmişti.

Kendisinden değil, başka hiçbir şeyden değil, Nazım Hikmet'ten söz etti.

Yıllar sonra Vera Tulyakova'nın anılarını çevirdiğimde, Neruda-Nazım dostluğunun ne kadar derin olduğunu daha yakından görüp anlayacaktım...

Yirminci yüzyıl dünya şiirinin her anlamda dev yapıtlarından "Kanto General" (Bilmem, "evrenel şarkı" diye mi çevrilmeli) dilimize henüz çevrilmedi.

Fransa'da yaşayan şair Aytekin Karaçoban'ın bir çevirisi olduğunu biliyorum.

Bazı bölümlerini okudum ve başarılı da buldum. Bu güne kadar neden yayınlanmamış olmasını anlayamıyorum.

Pablo Neruda'ya ithaf edilmiş birkaç şiirim ve şiirlerinden iki çevirim var. Bu yazıyı, "Nazıma Bir Güz Çelengi", "Deniz Kızı İle Sarhoşlar Masalı" adlı bu çevirilerden, daha az bilinen ikincisiyle bitireyim... Dünün olduğu gibi bugünlerin de acılarına, çirkinliklerine, duyarsızlıklarına incelikle tanıklık eden bir şiir bu...

DENİZ KIZI İLE SARHOŞLAR MASALI

İçerdeydi bütün o herifler

Girdiğinde o, çırılçıplak.

İçmişlerdi ve tükürmeye başladılar ona.

Nehirden az önce çıkmıştı, hiçbir şey anlamadı.

Yolunu yitirmiş bir deniz kızıydı o.

Parıldayan etinin üstüne yağdı hakaretler

İşledi altın göğüslerine çirkef.

Yabancıydı gözyaşlarına, ağlamadı.

Giysilere Yabancıydı, giyinmedi...

İzmaritler, yanmış mantarlar dürttüler vücuduna

Yuvarladılar döşemesinde meyhanenin kısık gülüşlerle,

Konuşmadı, çünkü nedir konuşmak bilmezdi.

Upuzak bir aşkın rengindeydi gözleri

Kolları safirdendi.

Dudakları bir mercan ışıltısıyla kımıldadı, sessizce

Ve çıkıp gitti sonunda o kapıdan

Nehre girer girmez temizleniverdi

Işıklar saçarak, yağmurun yıkadığı beyaz bir taş gibi, bir kez daha.

Ve bakmadan geriye, yüzdü bir kez daha

Yüzdü hiçliğe, yüzdü ölümüne

Zafer Algöz

sokağa çıkma yasağı...

Bekçiler bizle şahane kafa buluyorlar. "Siz manyak mısınız oğlum? Mis gibi artistsiniz. Para, şöhret, manitalar... Askeriye inşaatına saldırmış bunlar manyağh laaa" diyerek yerlere yatıyorlar.

12 Eylül 1981 gecesi... Yani 12 Eylül 1980 gecesinden 1 yıl sonra... Cebeci Ankara Devlet Konservatuvarı'nda öğrenciyiz. Sokağa çıkma yasağı var. Biz başkente dışardan gelenler "Parasız Yatılı" okuyoruz. Akşam bir yere çıksan gece 00:59'da okulda olman lazım. Neyse efendim okulda çok ciddi bir oyunu güle oynaya çalıştık. Prova bitti. "Hadi Kızılay'da Tavukçu Meyhanesi'ne gidelim" dedik. Bendeniz Çelebi, Deli Ali, Şişko Cahit ve Kükürt Ergun gittik Tavukçu'da bir masaya oturduk. Yedik, içtik, güldük sonra ordan çıkıp işkembeciye daldık. Bizim şişko dedi ki: "Buradan çıkınca Tandoğan'ın arkasında otogara gidicez. Gazanfer Bilge'nin kafesi var 24 saat açık. Garajlara kimse karışmıyor. Gider orada birkaç bira içeriz zaten 4 saat sonra yasadaki bitiyor. Döneriz taksile okulda uyuruz, zaten başka çaremiz yok." 1 km yolumuz var ve 10 dk sonra sokağa çıkma yasağı başlıyor. Tandoğan'a gelirken yol kenarında bir inşaatın panoları var. Kenarında yola paralel bir duvar. Şişko ve ben neşe içinde duvarın üstünde yürüyoruz. Birden **"Caaaart!"** diye bir ses geldi. Tabelaya montum takıldı. En sevdiğim montum. Bir baktık kol kumaşı yarıldı tüyler çıkıyor. Birden duvara fırladık. Montu yırtan tabelaya haddini bildirelim dedik.

1 metre karelik bir teneke ve bir köşesinde çivi yok. "Arkadaşımızın montunu sen nasıl yırtarsın?!" diye tabelayı çatır çatır köşelerinden söktük. Muska böreği gibi katladık. Atladık duvardan gözümüzden yaş geliyor yürüyoruz. 12 Eylül 1980 darbesinin 1. yılı olduğunu unutmuşuz. Sokağa çıkma yasağına 5 dk kalmış, umurumuzda değil. Üstelik o gün tüm ülkede nöbetler kaldırılmış, bazı yerlerde bombalı pankartlar bulunmuş haberimiz yok. Hepsinden önemlisi tabelasını söktüğümüz yer **"ORDU PAZARI İNŞAATI"**ymış. Birden cadde kenarında sert frenlerle 4 sivil araba durdu. Ulan çok içtik galiba film mi bu havasındayız. Elleri tabancalar üzerimize geliyorlar: **"Kıpırdamayın... Polis... Yat yat yat..."** Pata küte ne olduğumuzu anlamadan hepimizi palamutlar gibi yatırdılar yere, her tarafımızı aradılar. Koşturmalar, telsiz sesleri... Hepimizi aldılar arabalara: "Mevlüt Amirim (adını hiç unutmadım çok enteresan bir adamdı) merkez merkez... Tandoğan yolunda Ordu Pazarı inşaatına saldırı anında 4 şahıs aldık bilginize arz ederim." 4 şahıs Emniyet Müdürlüğü'ne peş peşe geldik. Arabalardan indik. Yanımızda bekçiyle o saatte o kafayla 11 kat çıktık. Biz çok iyimseriz. Bir suçumuz yok içkiliyiz sadece. Üstelik Deli Ali'nin ve Şişko'nun babası asker emeklisi. Elimizde kapı gibi 2 tane orduevi giriş kartı var. Birkaç sorudan sonra bırakırlar diyoruz. Neşeliyiz. Bizim Ergun içti mi alni kızarır ve hep güler. **"Sen niye gülüyorsun ulan?" dedi Ergun'a bir abi. "Yok abi gülmüyorum benim ifadem böyle" dedi.** "Sen şöyle çık bakayım 1 adım öne." Bana döndü: "Şuna bir tokat at bakayım yine gülecek mi?" dedi. Ben profesyonelce topu yumuşattım: "Abi ben arkadaşına vuramam, yakışmaz bize" dedim. Yemedi. "Şimdi ben sana bir tane yapıştıracağım ona göre haa" dedi. Ergun'a ya bismillah diyerek "Şırrraak" diye kapattım. Koridorda eko yaptı. Mevlüt Amirim yetişti imdadımıza. "Tamam bırak çocukları" dedi. Biz bekçiyle aşağıya indik. Bu defa hepimiz bir minibüse bindirildik. Olay mahalli başka bir yere bağlıymış, o karakola teslim edecekmiş bizi. Bekçiler bizle şahane kafa buluyorlar. "Siz manyak mısınız oğlum? Mis gibi artistsiniz. Para, şöhret, manitalar... Askeriye inşaatına saldırmış bunlar manyağh laaa" diyerek yerlere yatıyorlar. Önde oturan dedi ki: "Gurban olduğumun işine bak. Aktörler arkada oturuyor. Biz figüranlar önde." Buna biz de çok güldük. Yavaş yavaş kendimize geldik. Tek tek ifade veriyoruz. Yazıyorlar yazıyorlar. Babacan bir nöbetçi komiser: "Evladım bana kalsa bırakıcam ama Mevlüt Amirim ifadelerini al yine geri gönder" dedi. Haydaaa tekrar geri götürdüler. Bu defa cepte ne varsa boşalttılar, kemerler alındı, ayakkabı bağları çözüldü. Yerin birkaç kat altında bir yerlere geldik.

Hadi geçmiş olsun. 4 kişilik hücre aklınıza gelmesin sakın, fazla lüks kalır ben diyeyim 104 siz deyin 114 kişi var içeride. 2 tane orta ölçekli koğuştan birleştiren dar bir koridor. Kapısı olmayan tek bir hela, taharet musluğu falan yok, sifon yok, su yok ama kalın sıçan olursa tedbir amaçlı koyulmuş bir kısa kürek sapı var. Feci tipler, korkunç suratlı adi suçlular... Birkaç tanesi kenarda bize yoklama çektiler: **"Geçmiş olsun ne iş bilader yaralama mı?" "Yok abiciğim siyasiyiz biz." Öyle deyince kimse bir daha yanımıza gelmedi.** Biz daha ortama ve olaylara ısınıp bir strateji yapamadık. Şişko devreye girdi: "Benim feci kakam geldi arkadaşlar." Deli Ali fırçayı kaydı. "Bu ne lan yok acıktım, yok sıçıcım, çocuk musun oğlum?" Gitti 100'den fazla adamın önünde kapısı olmayan tuvalete girdi gönül rahatlığıyla çatır çatır işini gördü. Dersin ki müebbet yemiş nasıl pişkin ve rahat...

Kodes arkadaşlarımızdan 2 kişiyle samimi olduk. Bir tanesi sarışın mavi gözlü takım elbiseli okumuş yazmış bir adam. Okulumuzun karşısındaki bir devlet bankasının müdürü çıktı. Nerdeyse konuştuğu akraba çıkıcaz. Diğer Erkan. Matbaada dizgi yapıyor patron buna sol bir bildiri bastırıyor derken onu hazırlayanlar, okuyanlar, dağıtanlar, matbaa sahibi falan derken bunu da almışlar. Gülüyor ya kafayı yemiş ya da çok iyimser. Sabah olduğunu tepede 1 metre karelik bir pencereden anladık. İsimleri okunanlar çıkıyorlar mahkemeye gidecekler. Odadan devamlı insan çıkıyor, derken bizim dördlüyü ve karşı hücreden de bir dördlüyü çağırdılar. Erkek isimleri okundu ama gelenler bildiğin kadın. Duruma uyandık. Travestiler. Onlarla aynı minibüse bindik. Yolda bir muhabbet çıktı, polisler de gülüyor. Birbirimizi çok sevdik hele tiyatrocı olduğumuzu anlayınca: "Aayy artist kız bunlaaarr" diye minibüsü inlettirler. Herkesten daha delikanlılar çünkü sokağa çıkmayacaksınız diye buyuran Kenan Paşa'ya herkesin esas duruşta "Emret Paşam" dediği bir dönemde bir polis minibüsünde fena sunturlu ve yakası açılmadık küfürler yapıyorlar. Ulus'ta adliyeye çıktık Hakim Amca'nın önüne. Dosyaya baktı. Kimlik bilgilerimize zum yaptı. Gözlüğün üstünden sordu: "Ne yaptınız oğlum?" Bir sessizlik oldu. Deli Ali dedi ki: "Alkollüydük ordu pazarının levhasını eğdik." Güldü, "Ne kadarmış bu levha?" dedi. Deli Ali eliyle levhanın boyutunu nerdeyse 216 Samsun boyunda tarif etti. "Yahu bunların başka işi gücü yok mu?" diye söylendi. Bastı imzayı "Hadi geçmiş olsun serbestsiniz" dedi.

Üstümüzden demir bir yorganı aldı, özgürlüğümüzü geri verdi. Ters biri olsa atın bunları dese ne yapardık? Eşyalarımızı geri verdiler. Cebeci'ye gittik. Köşedeki pidede mideye en ağır tedaviyi uyguladık. Gece olanları hatırladıkça gülmekten yarıyoruz. Öğleden sonra Ecder Akışık'la ders var. Okulun emektarı Sadık Dayı sahne kenarına geldi "Hocam faturayı ben yatırıyorum çok kalabalık" dedi, aklıma hapishanedeki yakışıklı çocuk geldi. Hemen gittim. "Müdür beyle görüşmem lazım." dedim. Müsait değil falan derken, kapı açıldı. "Vaaayy kardeşim nasılsın yahu gel bakalım" O arada çay, kahve, şigara ikramı, gecenin değerlendirmesi derken bizim işi halletti. Çıkarken, "Müdürüm sen artık bizimle mapushane arkadaşı oldun en kısa zamanda misafirimiz ol" dedim. Okula geldim Ecder Hocam'a makbuzu verdim. **"Aaaa oğlum nasıl çözdün yahuu?"** diye sordu Deli Ali hemen dedi ki: "Hocam müdür bizim mapushane arkadaşımız, o da kader mahkumu..." Bütün sınıf olayı bildiği için yarıldı ama Ecder Hoca durumu bilmediği için Kader Mahkumu sözcüğü üzerine uzun bir söylev ve devamında da hepimizi bir sınav bekliyordu. Ders bitti, sınıfı topladık, başımıza gelenleri herkese tek tek anlatamayız sonuçta... "Duymak isteyen olursa akşam Tavukçu'da anlatacağız ama bu defa herkese söz saat 12'de kalkacağız." Malum sokağa çıkma yasağı var...

Nihat Sırdar

bir yazarın hikayesi

Bir gün kardeşim arayıp “Dergi çıkarıyoruz” dedi. “Müsait misin” falan gibi lüzumsuz cümleler kurmadı. Bugün onun sayesinde, yıllardır hayranlıkla takip ettiğim insanların yazdıkları benim yazdıklarımla aynı kağıtlarda buluşuyor.

Okumayı seveceğim daha ilkokula başlamadan eve gelen tüm mizah dergilerini hatmedip okumayı sökmemden belliydi aslında... Ali Suavi İlkokulu’nda ilk sınıfım 1-B’ydi. O zamanlar okul öncesi eğitime verilen isim anaokuluydu ve ayrıca ücret ödenerek gidildiği için benim ve diğer sınıf arkadaşlarımla oraya gitmek gibi bir şansımız olmamıştı.

Sınıfımızın büyük çoğunluğu alt gelirli ailelerin çocuklarından oluşuyordu. Müdiremiz Nevin Kulalı’nın ilk ders günü konuşması birinci sınıf sırasında bekleyen ve annesinden ayrılmak istemeyen çocukların ağlama seslerine karışıyor, ikinci sınıfa geçmiş çocukların bize alaycı bakışları dikkatimden kaçmıyordu. Öğretmenimiz Gülay Karahan şahane bir merhaba konuşması yaptı ilk derste tüm velileri dışarı çıkararak. Ne olduğunu hatırlamıyorum ama suratımdaki gülümseme hala aklımda olduğuna göre şahane bir konuşma olmalı.

İlk günün sonunda en az 5 sınıf arkadaşım firar ederek evlerine kaçmış, sonraki günlerde anneleriyle bir süre derse girerek uyum sağlamışlardı. Binanın arka tarafına bakan sınıfımız güneş almıyor, hemen karşısındaki apartmanların gölgesi yüzünden sürekli karanlıkta kalıyordu. Hep bir kasvet havası vardı aslında. Ama beslenme saatinde açılan çantalardan yayılan yumurta ve peynir kokuları birbirine karışıp muzırlıklar havada uçuşunca bayağı bir eve benziyordu işte.

İlk sevdiğim dersin Türkçe olduğunu hatırlıyorum. Öğretmenin tahtanın yanındaki iplere astığı uzun kartondan fişlerdeki cümleleri hemen okumuştum. Tam öğretmen heceleme anlatacağı sırada ben fişi okuyunca sağlam bir fırça yemiş, okumayı çoktan söktüğüm halde sınıfın arkasında kış köşesi ile sonbahar köşesinin arasında duran okuma ağacındaki elmam epey geç kızarmıştı. Zaman zaman kırmızı kalemle ben de müdahalede bulunmuştum gerçi.

Uzun cümlelerin içinden kesilen kelimelerin hecelere bölünmesi, ödev ve tavsiye olarak gelen kitap önerileri falan derken Türkçe favori dersim oluvermişti.

Durum ortaokulda biraz daha ilginçleşti. Kompozisyon denen bir şeyle tanıştım. Öğretmenin “Çocuklar kompozisyon giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinden oluşur. Şimdi bu konuyu içinizden gelerek kompozisyon olarak yazın bakalım” cümlesinin ortalarında bir yerde ben çoktan giriş bölümünü en az üç paragrafla geçmiş oluyordum. Kitap özeti meselesini cümlelerin altını çizip aynen kağıda geçirerek değil, anladığımı yazarak çözdüğümü gören bir başka öğretmenimin tavsiyesiyle daha çok kitap okumaya, babamın her hafta en az üç mizah dergisi alarak beni mizahla büyütmesinin etkisiyle mizah yazılarına yönelmeye başladım. **İçimdeki Ferhan Şensoy hayranlığına dayanamayarak annemden babamdan gizli para biriktirip Ferhangi Şeyler izlemeye Küçük Sahne’ye gitmeye başlamam o zamanlara denk gelir.** Bir taraftan oyunu kasetten dinleyip ezberlemeye bir taraftan da tam olarak nereden bulduğumu hala hatırlayamadığım eski bir daktiloda bir şeyler yazmaya başladım.

Sadık bir Fırt dergisi okuyucusu olarak Atilla Atalay’ın Erayınmanlar köşesine abone olup mektuplar gönderip Koca Mustafa Paşa Dükü unvanını aldığımda ve bunu mahalledeki arkadaşlara söylediğimde epey bir alay konusu olmuş, dük yerine çok yaratıcı

ve üç harfli başka unvanlara maruz kalmıştım.

Büyük başarılar ve takdir belgeleriyle geçen ilk ve ortaokul yılları liseye geçince doğal olarak yerini zayıflara ve okuldan kaçmalara bıraktı. Meslek lisesinde mevcudun yüzde doksanının erkek olduğu bir kalabalıkla okumanın verdiği hormonal tepki, daha çok okuldan kaçmaya ve ders dışı şeylerle ilgilenmeme yol açtı. Ama içimdeki yazma ve mizah yapma aşkında bir eksilme olmadı. İş bunun ortaya nasıl bir sonuç çıkaracağı sorusuna geldiğimde lise sondaydım ve özel radyolar açılmaya başlamıştı. Uzun, beş parasız ve gerçekten çok meşakkatli bir radyo macerası başladı. Önceleri sadece asistan muamelesi, gece nöbetleri şeklinde başlayan direnişim sonunda bir hafta sonu programına dönüştü. Önceleri kimi metinler yazarak anlattığım komik hikayeleri aslında doğaçlama çok daha iyi yorumladığımı fark ettim. Doğaçlama daha kolay olduğundan ve her yazı yazanda bulunan yazar tembelliği geni bende de bulunduğundan o tarafa yöneldim. Gel zaman git zaman o doğaçlama yorumlar Ferhan Şensoy’un Ferhangi Şeyler’de gazete yorumlamasının her sabah yapılan haline dönüştü. **Bu kadar malzemenin olduğu bir ülkede konu sıkıntısı çekilmiyordu elbette. Ancak o malzemelerin bazıları anlayışlı, bazıları ise mizaha tahammülsüzdü. Tahammülsüz olanlar iktidara gelince ilk radyodan şutlandım.**

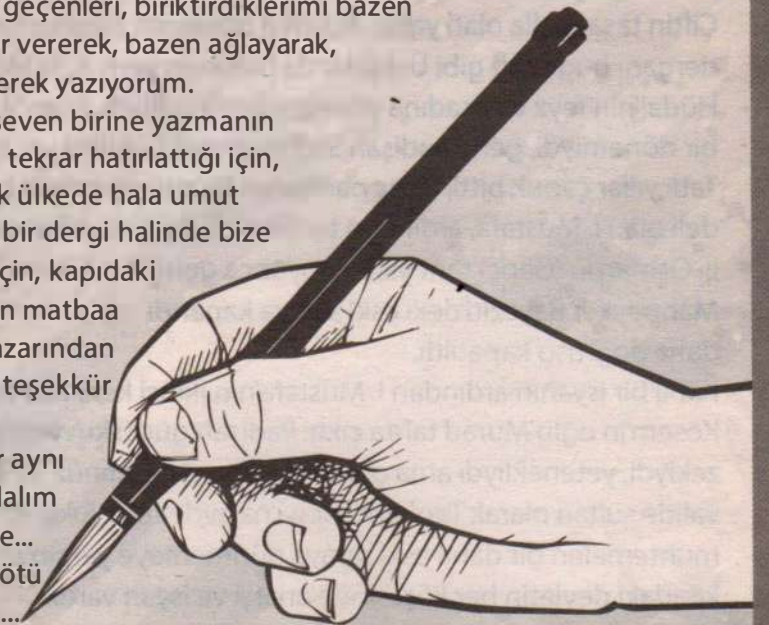
Tam o sırada bir gazeteden köşe yazarlığı teklifi geldi. Epey iyi satan bu gazete acaba yazılarımı orada yazabilir miyim diye gittiğimde bu işin okulunu okumuş ve bin yıldır orada çalışan gazeteciler bana öyle bir baktılar ki bir daha gidemedim ve yazılarımı dışarıdan yolladım. Evet gazete çalışanları köşe yazarlarını sevmiyorlar. Kim bilir? Belki haklılar. Bu gazeteden de yine bir tahammülsüzlük sonrası yazılarıma son verilmesinin ardından toplam üç gazetede daha yazı yazdım uzun yıllar boyunca.

Sonra bir gün kardeşim arayıp “Dergi çıkarıyoruz” dedi. “Sen de yazar mısın, müsait misin, dergimizin içeriği şöyle” falan gibi lüzumsuz cümleler kurmadı. Bugün o kardeşimin sayesinde, yıllardır hayranlıkla takip ettiğim insanların yazdıkları benim yazdıklarımla aynı kağıtlarda buluşuyor. Bir yıldır kafamdan geçenleri, biriktirdiklerimi bazen uzun aralar vererek, bazen ağlayarak, bazen gülererek yazıyorum.

Okumayı seven birine yazmanın güzelliğini tekrar hatırlattığı için, bu karanlık ülkede hala umut olduğunu bir dergi halinde bize sunduğu için, kapıdaki adamından matbaa işçisine, yazarından editörüne teşekkür ediyorum.

Uzun yıllar aynı KAFA’da olalım mümkünse...

Bak yine kötü oldum lan...

İlber Ortaylı

kösem sultan

Kendi çocuğunun öldürülmesinde başrolüdür. Ama binlerce kişiyi doyuran, borçluları hapisten kurtaran da odur. Kösem Sultan'ı, onun soyundan gelen hanedan üyeleri dahil herkes yargılar ama bunu yaparken dikkatli olmalı.

Osmanlı tarihinin en ilginç portrelerinden biridir ve hiç şüphesiz Harem'de kadın hakimiyetinin sembolü haline getirilmiştir. Kösem'in uzun hayatı ve iktidarı tarihçi Ahmet Refik'in "Kadınlar Saltanatı" adlı çok okunan ve vakayinamelere dayanan çekici üsluplu kitabından sonra Osmanlı tarihçiliği için bir genelleme haline getirilmiştir. Başka yazılan eserlere kimse fazla dikkat etmemektedir.

Kösem Sultan'ın nerede doğduğu ve hangi aileden geldiği tartışılıyor. Hanedanda mavi kanlı prenseslerin gelin gelme adeti terk edildiğinden beri bu bir ortak yöndür. **Padişahı cezbeden genç ve zeki kızların köken kayıtları titizlikle tutulmuş değildir, doğrusu kimse de fazla ilgilenmez.** Misal, Hürrem için Galiçyalı papaz kızı deniyor.

Asolan bu gelen zeki ve güzel kızın Harem'de alacağı eğitim, Müslümanlığı benimsemesi ve Türk dilini kullanmasıdır. Türkçe öğrenemeyen bir kadının, ne valide sultanı ne de oğlu padişahı etkilemesi mümkün değildir. Kaldı ki Osmanlı haremde okuma-yazma düzeyi fevkalade yüksektir. Çok kabiliyetsizlerin dışında göze batan ve padişahın etrafında olanların veya dışarıda iyi adaylarla evlendirilenlerin (çırak edilenlerin) ümmi olmamaları düşünülemez.

Kösem Sultan'ın da Bosnalı veya Yunan adalarından geldiği söylenir; papazın kızı diyenler de vardır. Belli değildir; alımlı ve zeki olduğu açık. Adeta çocuk padişah denecek buluş çağındaki I. Ahmed'i etkilemiştir. I. Ahmed, Osmanlı tarihinin tasavvuf ve din kültürüne hakıyla sahip padişahlarındandır. Yaşından beklenilmeyecek ölçüde devlet işlerine akli eren, bilge bir kişilikti. Kösem böyle bir genci etkileyebilmiştir. İkisinin aşkını tarihçi Reşad Ekrem'den başka tasvir edecek bir kalem çıkmadı.

Çiftin tasavvufla olan yakın ilgileri o dönemin meşhur mutasavvıfı, dergahı bugünkü gibi Üsküdar'da bulunan şeyh Aziz Mahmud Hüdaî'nin feyz ve irşadına yönelmelerini sağladı. İstanbul'un ilginç bir dönemiydi, genç padişah Sultanahmet Camii'ni yaptırdı. Tatlı yıllar çabuk bitti; genç padişahın ölümüyle evvela hakikaten deli olan I. Mustafa, ardından tarihimizin talihsiz reformatörü II. Osman'ın (Genç) taht yılları boyunca genç dul Kösem Mahpeyker Bayezid'deki eski saraya kapandı, daha doğrusu kapatıldı.

Kanlı bir isyanın ardından I. Mustafa'nın ikinci kere ha'l edilmesiyle Kösem'in oğlu Murad tahta çıktı. Padişah güçlü kuvvetliydi, zekiydi, yetenekliydi ama çocuktu. Kösem ise henüz 30'unda bir valide sultan olarak Topkapı Sarayı'na avdet etti. Sıkıntılı yıllarında muhtemelen bir daha eski saraya dönmeye yemin etmişti. Üç kıtadaki devletin her köşesinde anarşi ve isyan vardı.

Merkez bürokrasisi ise askeri kanatla birlikte çıkar gruplarına ayrılmıştı. Kösem yapabileceğinin en doğrusunu yaptı, askeri elde tuttu.

Kösem torunu IV. Mehmed'in çocuk yaşta padişah olması üzerine bu sefer büyük valide unvanını aldı. Kendini tehlikede gördü, çocuk padişaha karşı tertiplenen iki suikast teşebbüsünde de parmağı olduğu söylendi ve bir saray ayaklanmasında boğuldu. Tarihte ilk defa olarak bizzat Harem'in içine kadar giren bir zülüflü baltacı Kuşçu Mehmet onu bir yüklük dolabında bulup kement ile boğmuştu.

1651 yılının 3 Eylül'ünde Kösem Sultan'ın boğulduğu gecenin gününde İstanbul'da 10 bin kişinin aç

kaldığı söylenir. Kurduğu imaretler şehrin fukarasını besliyordu, fakir kızları o besliyor ve evlendirip çeyizlerini düzüyordu, hapishanelerdeki borçluları o kurtarıyordu. Halk Kösem'in yok edilmesine çok üzüldü. Geriye Üsküdar'da Çinili Cami denen mütevazı ve güzel külliyesi, şehrin merkezindeki Valide Hanı gibi muhteşem eserler kaldı. "Kadınlar Saltanatı" denen döneminin de ömrü bu kadardır. **Aşağı yukarı her milletin tarihinde iktidara karışan hükümdar yakınları, hatta bizzat iktidarı kullananlar vardır.** Rusya tarihinde Naibe Sofya, Fransa tarihinde Katrin de Medici, Roma tarihinde Livia ve Agrippina gibi... Kösem Sultan üstelik devlet çocuk padişahlara kaldığı zaman, resmen naibe-i saltanat olduğu için bu hakimiyeti ele geçirmiş sayılır. Bir bakıma yeniçeriler ve tüm kapıkulu ocaklarıyla cömert ödemelere dayalı etkili bir ilişki kurduğu için sınırlarda İran ve Avusturya'nın, içeride de Celali isyanlarının karışıklıklar yarattığı bir dönemde çocuk

padişahların yaratacağı mahzurları bu yolla önlemiş sayılabilir. Kendisinden sonra gelini, Sultan İbrahim'in de hasekisi olan Hatice Terhan Sultan devlet üzerindeki nâibelik sıfatını ve onun getireceği iktidarı kudretli sadrazamlara devretmeyi tercih etmiş ve Köprülü Mehmet Paşa'nın sadareti ile bu gayesine ulaşınca kenara çekilmiştir. Bundan sonra Osmanlı tarihinde kadın tesiri önemli bir politik etken sayılmamalıdır.

Kösem'den evvel hanedanın büyükannesi sayılan (zira hanedan soyca Kanuni Süleyman ve Hürrem Sultan'ın çocuklarından yürümüştür) Hürrem Sultan'ın etkisinden söz edilir. Olaylarda Hürrem'in padişah üzerindeki siyasi etkisi tarihçiler tarafından abartılmaktadır. Ümmühan Sultan ve Safiye Sultan gibi 16. yüzyılın ünlü sultanlarından ise siyasi iktidar sahipleri olarak değil, daha çok adam kayırmacılık ve rüşvet mekanizmasından söz etmek mümkündür.

Kanat Atkaya

hırpaçino konuştu kadehler ağladı

Tam "tereddüt rakısı" aşamasında yakalandım Hırpaçino'ya.

Adını bizzat uydurduğum bu tereddüt rakısının nasıl bir hadise olduğunu açıklayayım önce...

Mesela bugün nasıl geldim "tereddüt rakısı" aşamasına?..

İstiklâl'deki işimi öğlen iki gibi halledip Nevizade Sokak'a yürüdüm, İmroz'a oturdum.

Garson arkadaşlarla hoş beş, biraz futbol, biraz müdavim raporu ve sipariş...

Yirmilik rakı ve yiyecek bir şeyler işte...

İşte o yirmilik bittiğinde halinden memnunsan kadeh dörter "Devam mı?" diye.

O kararsızlık süresine eşlik eden "bi tek" rakıya "tereddüt rakısı" derim, başkası ne der ilgilenmem zaten...

"Yolluk"la karıştırılmamasını kalpten rica ederim.

İşte Hırpaçino böyle bir anda çıktı geldi "Vay, n'aber abi?" diye.

Hırpaçino, garibanların babası Oktay Güzeloğlu abimizin eşsiz tabiriyle Beyoğlu'nun namlı "sokak mobilyaları"ndandır.

("Sokak mobilyası" nedir anlamak, tanımak için bulabilirsiniz Oktay Güzeloğlu'nun aynı adlı kitabını ve devamını bulmanızı tavsiye ederim bu arada...)

Yıllardır tanışırız. Karşılaştıkça iki muhabbet, bazen Pera Palas (kaldığı pansiyona verdiği ad, ranza sistemi, tek kişilik odada minimum dört gariban kalır) bazen "piyiz" bütçesine katkı vesaire.

Hırpaçino kıdemli sokak insanların palavra boyundandır ki; en sevdiğim dostlar hep bu boydan çıkar.

Sürekli şarkı veya şiir performansı dayatanlar yerine Hırpaçino'nun yaklaşık 20 yıldır çeşitli versiyonlarını yüzlerce kez dinlediğim hikâyelerini dinlemeyi tercih ederim.

Hırpaçino yine gençken, Beyoğlu'nun sert rüzgârları ve sayılı fırtınaları arasında sayılırken, "Varsa bi vaziyet, ederiz ziyaret" işiyle uğraşıp çok para kaldırırken yaşadıkları dolaylarından girdi.

Yaz kış çıkartmadığı kalıplaşmış balıksırtı ceketinin cebinden çıkarttığı çakmakları uzattı konuşurken...

Zafer ve hezimet hikâyeleri anlatırken, "Bir keresinde..." diye söze başlarken parlayan gözlerine, hikâye nihayete ererken bir pişmanlık perdesi iniyordu.

Bir nakliye firmasına ait çakmağı ayırdığım sırada yarattığı hayalle kavga aşamasına gelmişti çok şükür:

"O paraya Levent'teki arsayı almış olsam..."

Bugün nah balyalar taşırdı cepten...

Ben almadım da kim aldı...

Biliyon mu? Var ya şu...

Mutayıt diye geziyor ortada..."

Küfür serisini tamamlayıp kendine gelmesi, sakinleşmesi ve yeniden gülerek "Bir keresinde..." diye söze başlaması fazla zaman gerektirmedi. Yürüdü:

"Bir keresinde... İki sevgilim var; biri Tepebaşı'nda, diğeri Mecidiyeköy'de, sarışın olanı annadin mı? Biradere köfteci tezgâhı da açtım, rahatım diye esiyorum..."

Nakliye firması logolu çakmağı ayırdım.

Hırpaçino "Şimdi o paralar filan yalan oldu tabii" diyerek hikâyesini tamamladı.

Tam "Eyvallah, dikkat et kendine" aşamasına geldiğimizi düşünürken, Hırpaçino hayatını derin pişmanlık imbiğinden süzmek suretiyle elde ettiği şu cümleyi bıraktı atmosfere:

"İnsanın içinde yılan olmasın, sokar..."

Bu lafın üstüne laf edilmez diyerek tesadüf rakısını "temdit rakısı"na bağladım.

Hırpaçino konuştu, kadehler ağladı yani...

Mahmut Hoca: Okul sadece dört yanı duvarla çevrili, tepesinde dam olan yer değildir. Okul her yerdir. Sırasında bir orman, sırasında dağ başı. Öğrenimin, bilginin var olduğu her yer okuldur.

Mahmut Hoca: Yaşamayı, mücadele etmeyi, doğa ile savaşmayı öğrenirsiniz. Bilgili olmayı, en önemlisi kendinize karşı saygıyı öğrenirsiniz. Bu saydıklarım eğer bir okulda yoksa, orada sadece bir taş yığını vardır.

Domdom Ali: Allah aşkına hocam, bu okulda insan ne öğrenir?

herkese, her şeye dido

Hayatın her alanında, her şey için bir Dido var. Sıkılana Dido, üzülene Dido, sevinene Dido, büyüklere Dido, küçüklere Dido... Her yere Dido, her duruma Dido... Bildiğin Dido, Kare Dido, Dido Black, 3'lü Dido, Frambuazlı Dido... Herkes için Dido...

BİLDİĞİN DİDO:

Bu bildiğin dümdüz Dido işte. Klasik paketinde nefis çikolata ve gofret.

Her durumda giden, her ortamda yenen, her şekilde sevilen...

En yaygın, en meşhur, en bilineni. Riski sevmeyenler, bildiğinden şaşmayanlar için. Bir de alışkanlıklarından kolay vazgeçemeyenler için. Aslında bu Dido herkes ve her şey için... En çok da bol çikolatasıyla iflah olmaz çikolata aşıkları için...

3'LÜ DİDO:

Santrayla üçlü çekenlere, üç kardeş gezenlere, üç silahşörlere, kalabalık sevenlere, birini yanındakine verip, kalan ikisini çaktırmadan yiyenlere, paylaşmayı sevenlere, sevdiğiyle paylaşmayı bilenlere... **Üç çocuklu ailelere, üç yeğen sahibi dayılara, 3 oyuncu değişikliği yapan teknik direktörlere...**

DİDO KARE:

Günlük yaşantısında pötikare gömlektен vazgeçemeyenler... O ekose ceketі hiçbir şeye değişmeyenler, kareli elbisesiyle sokak sokak gezenler... **Dido sizi de düşündü ve Dido Kare ile gönüllerinizi kazandı.** Matematik sevdalıları da faydalanabilir. $E = Dido2$. Zevkten 4 köşe olmak isteyenlere...

DİDO BLACK:

Bitter sevenlere, sevmekle kalmayıp aşkını ilan edenlere, ağır sevenlere, siyah giyenlere, çikolatanın tadı alabildiğine baskın olmalı diyenlere. **Biraz büyüklere, hayatı ciddi görenlere...**

FRAMBUAZ AROMALI DİDO:

Yeni nesil Dido.

Genç, dinamik, özgür...

Sınırları yok. Biraz da çılgın. Deneysel ama bir o kadar da başarılı. **Dido çikolatası, çıtır gofretini düşün. Ona bir de frambuaz ekle, oldu mu sana Frambuazlı Dido...**

Daha ne olsun? Al ceplerin Dido dolsun...

Hayat mis gibi frambuaz koksun...

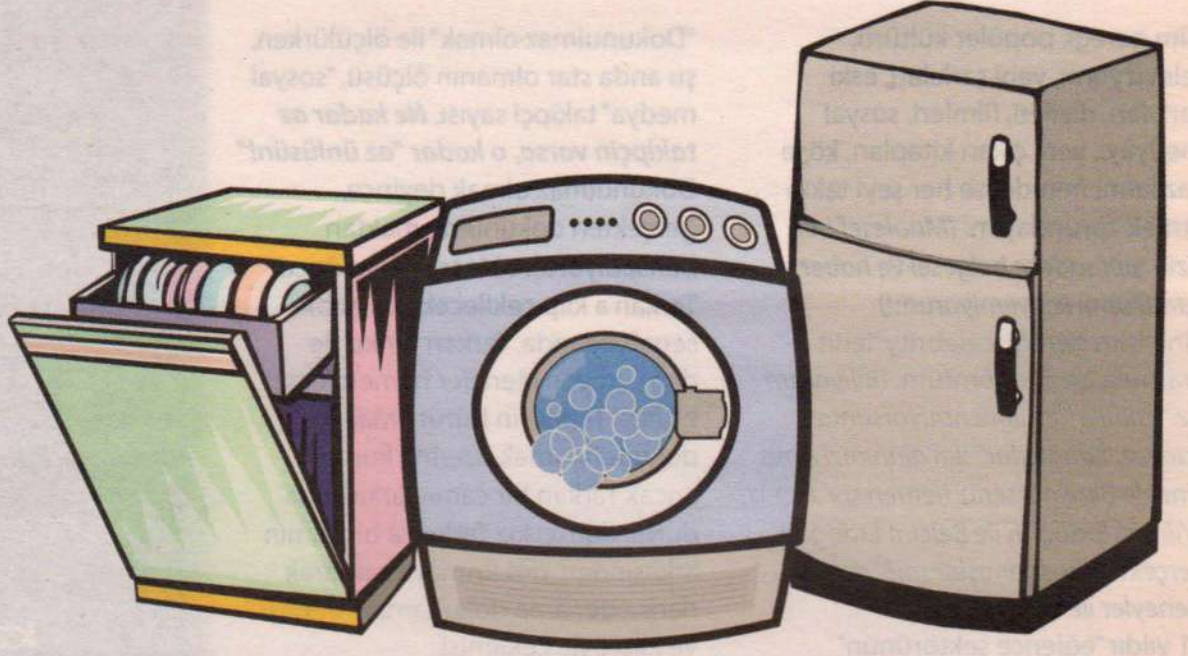

Can Yılmaz

ultra pırlanta bir abimiz...

Bir insan düşünün, adres sormaya girdiğiniz dükkandan sizi bir bulaşık makinası sahibi olarak çıkarırsın ya da sadece görünüşünü merak ettiğiniz bir müzik setini, 3 dakika sonra bir tomar borç senedi imzalatarak size satıversin.

Öyle birini çok iyi tanıyorum, yanında sadece yarım gün kalırsanız 45 senelik iş dünyası gurularından daha çok tecrübe kazanırsınız kesin... Şefik Abi'dir adı, beyaz eşya sektörünün duayeni, belki de Vehbi Koç'tan sonraki en büyük satış uzmanı olabilir sosyologlar araştırırsın... **"İşi"** hayatı olduğu için, hayat felsefesi de doğal olarak işle ilgilidir. Tüm hayatını üzerine kurduğu bu felsefe, basit ve yalındır, lafı dolandırmaz, akılları karıştırmaz, gönderme yapmaz, tuzak kurmaz, acaba dedirtmez, **"İşinin başında duracaksın, arkadaş!"**

Dışarıdan bakıldığında çok basit bir dükkânı vardır, belki 60 metrekare, vitrini küçük, dekoru yok, hoş bir girişi yok, hatta satın almayı düşündüğün eşyayı görme imkanı bile yok. Şansın varsa bir köşesini bir dolabın arkasından boynunu bükerek görürsün, hadi çok şanslı isen, el altında bekleyen bir katalogda, **"Bu değil ama bunun bir büyüğü"** diyerek de gösterebilirler. Düzensizliğin düzeninden faydalanır bu dükkân, her an taşınmaya hazır gibi toplanmıştır eşyalar, sanırsın ki kapıya yanaşmış kamyonete yüklenmeyi bekliyor hepsi... Şefik Abi'nin oturduğu koltuk bile, sanırım artık değişmiştir ama en son gördüğümde koltuk olduğunu varsayarak tahminde bulunmuştuk, olsa olsa koltuktur ne olacak baksana adam düpedüz oturuyor demiştik, masa olarak da Japon gaz sobası kullanılıyordu. En azından üzerindeki kağıt, kalem, zimba teli, para sayma süngeri vb. bilumum muhasebe malzemesinden, bir masa hissi alabiliyorduk,

Şefik Abi için bir müşteriye bir şey satmak, ibadet gibidir.

O anda mağazasında ne satıldığının bir önemi de yok, var olmayan ama hayalinizde olan, Türkiye sınırları içinde olmayan bir ürünü size satar, senedini imzalatar sizi eve yollar. Ve o eşyanın aslında ne olduğunu ve nerede bulunduğunu araştırmaya başlar. Siz, **"Yarım saat içinde eve bıraktırırm"** cümlesini duyduğunuz için mutlu mesut evinize giderken, Şefik Abi de, o eşyanın aslında Japonya'da bir fabrikanın üretim bandında sırada olduğunu öğrenir. Sonrası malum, yarım saat içinde teslim edilemeyen mamulün bir benzerinin gönderilmesi ve işin ilginç bunun da kabul görmesi gözleri de yaşırtır. İkna gücü o kadar iyidir ki, 30 dakika evvel önerdiği ürünü, 30 dakika sonra çöpe atıracak kadar dokunaklı oynar.

Şefik Abi'nin dünya üzerindeki tüm dayanıklı tüketim mamulleri üreticileri ile hoş bir sohbeti varmış gibi görünse de öyle bir ilişkisi hiç olmamıştı. Sık sık (illa ki telefonda) o şirketlere kızdığı, güldüğü, hoş sohbetler yaptığı, zaman zaman masaya vurduğu telefon görüşmelerini görebilir veya duyabilirsiniz. Konuşmaların hepsinin Türkçe yapılmasına rağmen Hitachi Ceo'sunun Şefik Abi'ye hangi dilde hitap ettiği, Toshiba Genel Müdürü Hanako Abi'nin Türkçe

yediği fırçalardan ne anladığı, Alman Miele'nin şefi Gertrud Teyze'nin Şefik Abi'ye Almanca ne söyleyip de o kadar güldürdüğünü hiç öğrenemedik.

Satış yapmayı bir sanat haline getirmişti, basit bir buzdolabı satışı sandığınız eylemin içine her şeyi katardı. Onu uzaktan gören biri, yüzünde 13,5 ayak bir buzdolabını satmaya çalışan bir satıcının sevimsiz zoraki gülüşlerini değil, kızını gelin vermeye hazırlanan bir babanın hüznünü görürdü. Seçtiği cümleleri büyük ihtimalle düşünerek söylüyordu ama karşısındakinin o cümlenin ne manaya geldiğini anlaması daha uzun sürüyordu...

Mesela, **"Siz ne öneriyorsunuz?" sorusuna şu cevabı verirdi, - İkisi de ultra pırlanta...**

Soruyu soran, çamaşır makinası için niye pırlanta hatta niye ultra denildiğini çözmeye çalışırken ikinci şok gelir:

- Başka bir şey sormayın üstüne laf diyemem...

İyi de, hangi makina? Niye pırlanta, niye ultra pırlanta? Söyledi ya, başka soru sormayın, cevapları bu cümlelerde arayın... Tarihteki en ilginç pazarlık yöntemini de bulmuş kişidir:

- Biz yabancı değiliz, bir şey yapın fiyatta...

İşte bu cümle, büyük bir tuluatın perdesini aralar, hızla önündeki kağıda yazdığı rakamlar karalanır, etrafta personelden biri aranır ve meşhur soru sorulur:

- Cengiz oğlum, ben bu makınayı alsam bana kaç para bırakırsın?

Cengiz, bir önceki makineden tecrübeli olduğundan, Şefik Abi'nin seveceği rakamı bulmak için bir iki evrak karıştırır, beklenen cevabı verir:

- Sana 100 olur Şefik Abi...

Şefik Abi, oyunculuk gücünü burada bir kez daha kanıtlar, yüzünü buruşturur. Müşteri tedirgin, acaba o makınayı Şefik Abi'nin aldığı fiyattan alıp gidebilecekler mi? Ve bir iki sıkıntı veren bakıştan sonra, sattığı eşyadan pişmanlık duymuş ama müşterisini memnun etmekten de sevinçli bir satıcının sesi duyulur:

- Tamam peki, verin abimize. Ben alıyormuşum gibi yapın, güle güle kullansın...

Sattığı ürünlerin özelliklerine pek meraklı olmadığından, sorulara Türk ticaret hayatına altın harflerle kazanacak cevaplar verirdi mesela:

- Bu düğme ne için?

- O tamamen fonksiyon amaçlıdır.

Yani? Yanisi yok... Fonksiyon amaçlı işte daha ne desin, her şey açık! Tabi burada asıl mesele, **"Vay be"** diyerek kafa sallayan müşteridir ya neyse...

Büyük adamsın Şefik Abi... Hayırlı işler...

Armağan Çağlayan

ünlü ya da az ünlü

İşim gereği, popüler kültürü, televizyonu, yeni şarkıları, eski şarkıları, dizileri, filmleri, sosyal medyayı, yeni çıkan kitapları, köşe yazılarını neredeyse her şeyi takip etmek zorundayım. (Maalesef ben sizin gibi sadece belgesel ve haber kanallarını izleyemiyorum!)

Yine işim gereği "celebrity"lerin arasında geçiyor ömrüm. (Biliyorum siz "ünlüler" ile ilgilenmiyorsunuz. Sadece "sanatçılar" ilgi alanınız! Ama yine de beni görseniz hemen sorarsınız, "Yılmaz Erdoğan ile Belçim Erdoğan gerçekten boşanmışlar mı?" diye. Deneyler ile sabit!)

21 yıldır "eğlence sektörünün" içindeyim. Eskiden neredeyse bütün "ünlülerin" davranış biçimini size tarif edebilirdim. Ya da hangi olayda nasıl tepki vereceklerini, hangi soruya nasıl cevap vereceklerini size söyleyebilirdim. Aslında siz de söylediniz. Klişelerle doluydu o zamanlar "ünlü hayatları."

Mesela; "Sen de biliyorsun, hayatta tek sevmediğim şey vardır. Yalan! Yalandan nefret ederim!"

(Bu bile yalan)

"Annem olmadan yaşayamam ben. Annem hayatımın en önemli varlığı" (Annesiyle son bir yıldır, sadece bir kez görüşmüş, telefonlarına çıkmıyor) "İşime aşığım. İşim olunca gözüm hiçbir şeyi görmez. Sadece işime odaklanırım" (Her yere neden geç kalıyorsun o zaman? Herkes seni bekliyor)

"Kapris yapmayı hiç sevmem, ne gereksiz!"

(E bütün ekip kan ağlıyor!)

"Milli takımı tutuyorum. Siyasal görüşüm yok. Memleket için hayırlısı ne ise o olsun"

(Korkak star örneği)

"Hepinizi çok seviyorum!!!!"

(Tabii!!!!)

Sonra "sosyal medya" devri geldi. Herkes birkaç "ünlüyü" takip ediyordur. En azından sıkıldıkça iki çift laf sokmak için takip ediyordur! Sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle beraber, eski ulaşılmaz starlık dönemi de bitti.

Eskiden star olmak:

"Ulaşılmaz olmak",

"Dokunulmaz olmak" ile ölçülürken, şu anda star olmanın ölçüsü, "sosyal medya" takipçi sayısı. **Ne kadar az takipçinin varsa, o kadar "az ünlüsün!"** Dokunulmaz olmak deyince, gerçekten dokunulmamaktan bahsediyorum. Mesela yıllar önce Tarkan'a klip çekilecekmış. Klibin senaryosunda, Tarkan bir kız ile dans ediyor. Menajer hemen itiraz etmiş: "Tarkan'ın bütün imajını dokunulmamak üzerine kurduk ancak Tarkan bir camının arkasında durur, dansçı kız Tarkan'a bir camının arkasından, dokunmaya çalışarak dans eder ama dokunamaz" demiş! Ve klip öyle çekilmiş!

Sonra "sosyal medya" çıktı...

"Celebrity"ler önceleri sosyal medyadan uzak durdular. Ama sonra, değişen zaman ve şartlar onları da sosyal medyada aktif olmaya zorladı. Herkes sosyal medyadan reklamını yapabileceğini keşfetti çünkü. Orada bir cümle kursa, magazin sitelerine haber olabileceğini keşfetti üstelik! Ben de Twitter'a ilk girdiğim zamanlar, bir sürü "ünlü" takip ediyordum. Sonra bazılarından teker teker vazgeçtim. Hepsinin belli bir sebebi var tabii.

Mesela; Yonca Evcimik'i Amy Winehouse öldüğü gün attığı "Su testisi su yolunda kırıldı" twiti yüzünden takibi bıraktım. Sosyal medyada durum daha farklı tabii. **Artık gün be gün, kimin ne düşündüğünü, ne düşünmediğini, kimin ne kadar "dönmeye meyilli" ve "dönek" olduğunu da takip edebiliyoruz.**

Kimin siyasi görüşünün ne olduğunu, kimin hangi takımı tuttuğunu, kimin "entelektüel görünmeye" meraklı olduğunu, kimlerin sosyal medyadan birbirlerine nispet yaptığını, kimin yaşadığı ülkeyle ilgilenip, kimlerin sadece kendileri ile ilgilendiğini, kimlerin sosyal medya üzerinden "iş" çıkarmaya çalıştığını, kimlerin nerelere mesajlar yolladığını biliyoruz artık. Yani artık hiçbir şey eskisi gibi değil! "Yalanı hiç sevmem" deseniz, kimse inanmaz!

Sosyal medya çıktı, düzen bozuldu!

Ceyhun Yılmaz

kalbim memleket "gibi"

niye sevdik düşünmeden bize öğretileni gerçeğe baktı hepsi büyüdüğümüzü göremedi

şahin oldu söylemler kimlikler havalandı ne anlatırsan anlat karşındaki "kabi" kadar anladı

aynı şeylere üzülmediğimiz çıktı ortaya tanımadıklarımızdan nefret etmek yemesek de kaldı masada

"sevgiliye özlem"e sıra gelmedi barış kelimesinde anlam kalmadı -oh oldu öldü bile denildi bunu kalbim almadı

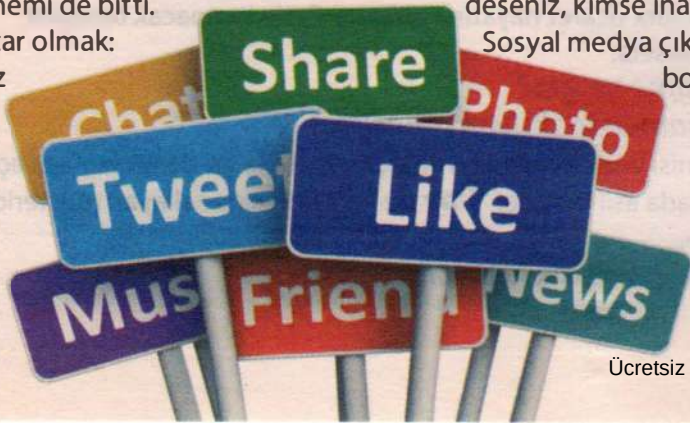
fikrini beğenmediğinin kaşı gözü batır oldu ülke koca bir asansör sanki göz göze gelen gerginlik dolu

ilkokulun sınıfımın duvarında 4 mevsimin resmi vardı yan yana dururdu yaz ve baharlar kış kimseye küsmezdi

şimdi kavgaya isteyen de var başaramayacak oysa sen karşılık vermezsen yaşayamayacak tek başına

çok kötü yerden kırıldık gönül verdiğine değil de oy verdiğine bakarak yaşayacak kadar aptaldık

birini aşağılamaya çalışanı ayırın barış kelimelerinden korkmayın bana da -yürü git diyenler oluyor ama maalesef gidemem, doğuştan buralıyım

Sunay Akın

işgal yıllarının gizli kahramanı

Fenerbahçe'ye adını veren deniz fenerinin rengi her ne kadar beyaz olsa da, işgal yıllarında, Ankara'daki meclis kürsüsünün üstüne serilen örtü gibi karalara bürünmüştür. Bunun nedeni, ülkenin sömürgeciler ve onların işbirlikçilerinin çizimleri altında çiğnenmesini protesto etmek değildir.

Müfid Ekdal ustamızdan oyuncak müzesindeki bir sohbetimizde öğrendiğim bu pek duyulmayan bilgiye göre, Fenerbahçe Burnu'na İngiliz ordusunda görev yapan Hint askerleri çadır kurmuştu.

Hintliler ölen askerlerini gömmüyor yakıyorlardı. **Deniz fenerinin dibinde yapılan cesetleri yakma işleminden yükselen duman, feneri kan emen vampir Drakula'nın siyah pelerini gibi sarmıştı.**

İşgal yıllarını yaşamış olan ve göğsünde İstiklal madalyası taşıyan Büyük Ethem Pehlivan, Arap Halit, Babanın Ağzını Yiyem Azamat, Çamlıcalı Haydar ve Usta Kemal gibi direnişçiler Üsküdar kahvehanelerinde hayat öykülerini yıllarca anlatmışlardır.

1960'lı yıllarda

İstanbul'un haksızlığa, adaletsizliğe, sömürüye baş kaldıran bu gözü pek külhan beylerini dinleyen gençlerden biri de Haldun Sevel'dir. İlkokul yıllarından beri tek sayfalık resimli romanlar çizen ve romanlarındaki öyküleri arkadaşlarıyla birlikte boş arsalarda canlandıran Sevel, yanında çalıştığı karikatürist Mustafa Eremektar'ın isteği üzerine bir resimli roman hazırlar. Yetenekli gencin çizgilerini Gün Gazetesi'ne götüren Eremektar, büyük bir müjdeyle döner: Haldun Sevel'in karakteri Usta Kemal'in çizgi romanı gazetede sürekli olarak yayınlanacaktır. Fakat, **Sevel'in bilek güreşi yaptığı Üsküdar kahvehanelerinden tanıdığı Usta Kemal'in adı, yazı işleri müdürü tarafından "Ustura Kemal" olarak değiştirilir.**

Ustura Kemal, işgal yıllarının İstanbul'unda yaşamış olan gerçek bir külhan beyidir. 1972 yılının Temmuz ayında okurla buluşan Ustura Kemal'in çizgi romandaki yüzü de, Haldun Sevel'in portresidir. Sevel, çizgi romanlarında arkadaşlarının yüzlerini çizer sürekli olarak. Bunlar arasında tanıdıklarımız da vardır. Örneğin, Ustura Kemal'in "İsimsiz Kahramanlar" adlı serüvenindeki General Harrington gazeteci Ertuğrul Özkök ve Şeref Sözü'ndeki casus Gulam Resul da ünlü yerbilimci Prof. Dr. Şener Üşümezsoy'dan başkası değildir.

Haldun Sevel, Şener Üşümezsoy'u Hintli olarak çizer serüveninde... Çizgi romanın sonlarına doğru, işgal sırasında direnişçilerin toplandığı ve Anadolu'ya yardım gönderilen yerlerden biri olan Üsküdar'daki

Özbekler Tekkesi aralarında Hintliler'in de bulunduğu İngiliz askerleri tarafından basılır. Ustura Kemal, tekkenin arkasındaki mezarlıkta pusu kuran Hintli casusu "iskele babası gibi" koluyla boğarken şunu söyler: **"Sorunları kılıçla çözenler, kılıçla yok olurlar."**

Haldun Sevel'in gerçek öykülerden yola çıkarak yarattığı hayal kahramanı Ustura Kemal'in serüvenlerinin yaşandığı yıllarda İngilizler, İstanbul'da tavukların ayaklarından tutulup baş aşağı taşınmasını hayvanlara zulüm ediliyor gerekçesiyle yasaklasalar da, karakol basıp Türk askerlerini öldürmekte bir sakınca görmüyorlardı. İşte bu karanlık dönemde işgal güçlerine karşı direnen bir çete de Beyoğlu'nda çıkar karşımıza...

17, 18 yaşlarındaki gençlerin kurduğu çetenin ne tür eylemler yaptığını aralarından birine kulak vererek öğrenelim: **"Güçlü kuvvetli bir gençtim. Çetenin reisiydim. Hastalığımdayken eser kalmamıştı. Bahriye'den ve Galatasaray'dan gönlü vatan ve millet sevgisiyle dolu arkadaşlarla birlikte hava kararında şehrin arka sokaklarına çıkıyor; yanlarında gayri müslim kızlar veya sokak aşufterleriyle gezinen sarhoş işgal askerlerinin namuslu Türk kadınlarına musallat olduğunu gördüğümüzde bunları kıştırıp bir güzel pataklıyor, hatta silahlarını bile alıyorduk. Hele, sakallı ve sarıklı, İngiliz maşası Hintliler'i korkutup kaçırmaya bayılırdık."**

Çete, bir gece Tophane civarında Hintli askerleri kovalarken, Erzincanlı bir fırıncı onları dükkanında gizler ve karınlarını doyurur. Fırıncı, çete üyelerinin okumuş gençler olduğunu görünce, sokaklarda düşman askeri kovalamakla bu işin olmayacağını, Mustafa Kemal Paşa'ya katılmayla ne denli doğru bir yol izleyeceklerini anlatır.

Çete reisi, amacının bu olduğunu ama Kuvayi Milliye'ye katılmanın yolu yordamını bilmediğini, elinden ancak şiir yazmak geldiğini söyleyince Erzincanlı fırıncı "Bu iş tamam o halde" der: "Ankara yazdıklarını muhakkak izliyordur. Sen şiirlere devam et. Onlar gelip seni bulurlar."

Bu sohbetten kısa bir süre sonra Alemdar gazetesinde, kolları kesilen bir esiri anlatan şiiri yayınlanır genç şairin... Şiir şu dizelerle son bulur: **Bıraktığı baltayı cellat alırken yerden Meydana gölgeleri yakınlaşan göklerden Haykırıldı bir büyük şanlı mazinin yadı Birden balta esirin elinde parıldadı!..**

Şiirde anlatılan bağımsızlık için eyleme geçen devrimci ruhtur. Kısa bir süre sonra Haldun Sevel'in Ustura Kemal'de korkusuzca direnişlerini anlattığı Ankara'nın adamları genç şairi bulurlar ve kendisine hazır olması söylenir. Çok geçmeden de

yürekli genç Anadolu'ya doğru yola koyulur.

Fenerbahçe burnundaki deniz fenerine bakıp, yakılan Hintli askerlerden dolayı kapkara olduğu işgal yıllarını gören yok artık...

Haldun Sevel'in, işgal altındaki İstanbul'da bir külhanbeyinin maceralarını anlattığı Ustura Kemal'de, Hintli casus olarak yerbilimci Prof. Dr. Şener Üşümezsoy'u çizdiğini fark eden de çok azdır.

Beyoğlu'nun arka sokaklarında Hintli asker kovalayan ve işgal güçlerinin bayraklarını indiren çete reisinin **Nazım Hikmet** olduğunu bilen ise "Hint kumaşı" gibi az bulunur!

USTURA KEMAL KİMDİR?

Bu asrin baş - larında, Üsküdar'da yaşadığı bilinen Ustura Kemal'i o günleri görmüş bir eski toprağın ağzından dinledi - ğimize göre, Usta - ra Kemal, İstanbul'un işgal yılları - na kadar, Tırm - bağ'da, Kuzgun - cuk'ta, Bebek'te Üs - küdar'dan fazla - ca ayrılmadan ka - badayılık Alemler - nin içinde görüyo - ruş, Ustura Kemal semtine bağlı, za - yıfı koruyan zevk ehli, aşkında gakas - olmayan İstanbul kabadayılığın yum - ruğunu beemiş kişi. İşgal yıllarının ka - ranlık günlerinde ortaldardan yok olan bu emsalsiz kaba - dayının izine bir - daha rastlayamadık.

Yazan ve Çizeni Haldun SEVEL

Fatoş Güney

yaşasın yılmaz güney

Yılmaz ölmeden evvel bana “Ciğerim, kağıt kalemi eline al; Kenan Evren’e bir mektup yazmak istiyorum” dedi. “Ne diyeceksin?” dedim. “Onun bir halk düşmanı olduğunu yüzüne haykırmak istiyorum” dedi.

“Beni kimselerden dinleme. Beni herkes yanlış tanır. Sana beni ben anlatacağım. Beni tanıdıkça gözlerimdeki hüznü anlayacaksın, çünkü o benim dünyaya bakışımındaki hüznü” demişti. **İşte ben Yılmaz’ın gözündeki o hüzne vurulmuştum.** Hep öyle hüznü bakardı çünkü hiçbir zaman dünya onun istediği gibi bir dünya değildi. Babam onun ilk resmini gördüğünde “Kim bu?” demişti, “Yılmaz Güney” demiştim. “Bundan bizim fabrikada 100 tane var... Neyini beğendin de astın bunu duvara?” diye dalga geçmişti. Yılmaz bunu hiç unutmaz, hep babama hatırlatırdı. Hatırlatırdı ama yıllar sonra bir gazeteye, “Ben de kayınpederimin yerinde olsam Yılmaz Güney’e kızımı veremezdim” diyecekti.

Tanıştıktan 1 buçuk yıl sonra askere, evlendikten 1 buçuk yıl sonra da cezaevine girdi Yılmaz. Cezaevine çiçek almazlardı.

Evlenme yıl dönümünde gönderdiğim tek kırmızı gülü de almamışlardı.

Ben de kır çiçekleri toplamış, onun pantolonlarının ceplerine koymuştum.

Saçımdan birkaç tel koparıp havlularının içine koymuştum.

Ne büyük zulüm etmişlerdi bize, Küçük Yılmaz’ın ilk adımlarını atışını bile Selimiye’nin penceresinden görmüştü. **Hayat ona hiç yaşama şansı tanımadı.**

En mutlu olduğu, olacağı zamanlarda bile başı hep beladaydı.

Dışardan sert mizaçlı, herkesin maço sandığı bir adamdı.

Aksine bulaşıkları yıkayan bir adamdı Yılmaz. Çok güzel yemek yapardı. Hapishanede öğrenmişti. Bana sadece: “Sen sofrayı kur ve süslen” derdi. Paris’te 300 metre karelik bir dairede oturuyorduk. Bir gün dedim ki “Yılmaz şu kartonpiyerlerin üstü ne kadar tozlu birini bulsak da oraları sildiresek.” “Ben yaparım ciğerim hemen” dedi. Koskoca Yılmaz Güney merdivenle çıktı, bütün evin kartonpiyerlerinin tozunu aldı. Yılmaz bir röportajında, “Niye insanlar benim şurada kavga ettiğimi, burada silah çektiğimi konuşuyorlar da niye sinemaya getirmek istediklerimden, niye bugüne kadar yaptıklarımın bahsetmiyorlar?” diye sitem etmişti. Acıdır ama bu durum hala geçerliliğini koruyor. Neden hiç kimse “Bugün Yılmaz Güney’in filmleri neden oynamıyor? Televizyonlarda niçin bir ‘Yol’ filmini görmüyoruz, ‘Duvar’ filmini görmüyoruz?” diye sormuyor? Çok üzücü...

Bakmayın siz şimdi Yılmaz’ın ardından süslü laflar edip onun isminden nemalanmaya çalışan o çok ünlü isimlerine, sorarım onlara Yılmaz’ı hapishanede bir kez bile arayıp “Bir paket sigaraya ihtiyacın var mı?” diye sormuşlar mı?

Yılmaz Güney çok büyük bir sinemacıydı. İkinci bir Yılmaz Güney bu dünyaya gelmez. Çünkü Yılmaz Güney şöhretinin zirvesindeyken bile hiçbir şey düşünmeden kendi üzerine benzin döküp yakmış bir adamdır. Hem de cayır cayır yanmıştır. Hiçbir şeyi düşünmemiştir, ne çıkarını düşünmüştür, ne beni, ne çocuğunu, ne kendisini, ne parasını, ne kazancını, ne de şöhretini...

Yılmaz’ın 104 adet filminin negatifi-pozitifi 12 Eylül döneminde toplattırıldı ve bilinçli şekilde yok edildi. Nasıl büyük bir emek katliamı olduğunu düşünebiliyor musunuz? Ölmeden evvel bana “Ciğerim, kağıt kalemi eline al; Kenan Evren’e bir mektup yazmak istiyorum” dedi. “Ne diyeceksin?” dedim. “Onun bir halk düşmanı olduğunu yüzüne haykırmak istiyorum” dedi. Ama buna rağmen Yılmaz’a karşı olan ilgi hiç tükenmeden, hiç azalmadan süregeldi. Vefakar halkına, seyircilerine onu unutturamadılar. Ama en önemlisi, genç kuşaktan insanlar var... Onları sinema salonlarında kitap, fuarlarında görüyorum... **Yılmaz’ı 47 yaşında kaybettik. Yaşasaydı bugün 78 yaşında olacaktı.** Yaşasaydı temel görüşü değişmezdi. Özünde yine sosyalist düzene inanırdı, insanların eşitliğini, emeğin kurtuluşunu savunur ve bu amaçla çok şey yapardı.

Newroz için Diyarbakır’a gittiğimde bir taksi şoförü birçok ünlü isimden söz ettikten sonra Yılmaz için şöyle demişti: “O sahiciydi, bu yüzden her evde, her dükkânda resmi vardır.” Sanırım Yılmaz Güney’in hem beyaz perdede hem de gerçek hayatta en büyük sırrı buydu: Sahicilik.

Oğlumuzun eşi, sevgili gelinimizin söylediği gibi: **“Yılmaz Güney’in vârisleri onun soy ismini taşıyanlardan ibaret değil... O Kürt ve Türk halklarının göğüslerinde taşıdığı kahramandır.”**

Kahpe ölüm, tıpkı kahpe insanlar gibi vurdu onu arkasından... “Ölmemesi gereken adamdı” dedi tüm dünya medyası. Kocam olduğu için söylemiyorum, bu kadar dünyayı dolaştım, insanlarla tanıştım onun gibisini tanımadım. Kocam olmasaydı da onu seven, ona hayran, ona âşık olurum.

Yaşasın şebboylar, nergizler, papatyalar.

Yaşasın özgürlükler.

Yaşasın sinema.

Yaşasın Yılmaz Güney.

Tarık Akan

“dertleri beni öldürmek”

Yılmaz Abi İzmit Cezaevi'ndeyken tedavi olmayı kabul etmedi. “Bütün doktorları buraya yığarız, seni ameliyat ederler” dedim, “Hayır Tarık onlar beni öldürürler, onlar değilse de diğerleri beni öldürür” dedi.

Yılmaz Güney'le 1977 yılında tanıştık. Cüneyt Arkın'la oynadığımız Maden filmi yeni bitmişti. Film sabah saat 7'de Ankara'ya sansüre götürecektim. Sabah tek başıma yola çıktım. Saat 8 gibi İzmit Cezaevi'nin önünden geçerken “Yılmaz Abi burada yatıyor, gidip de bir ziyaret edeyim” dedim. Hiçbir tanışıklığım yok öncesinde... Hapishanenin kapısına park ettim, müdüre çıktım. “Yılmaz Güney'i görmek istiyorum” dedim, kabul etti. Yılmaz Abi'ye haber verdiler. 100 metrelik bir koridorun ucundan ellerini açmış yürüyerek bana doğru geldi, geldi, geldi... Bana bi sarıldı sınıksı, bırakmadı. Dedim ki, “Abi filmi sansüre götürüyorum...” “Tarıkım” dedi, “Film buraya bırakıyorsun, sen İstanbul'a dönüyorsun. Yarın sabah da gelip alıyorsun.” Film Cüneyt Arkın, ben, Yavuz Özkan ve Arif Keskiner ortak çekti. “Yılmaz Abi borcumuz var, bir an önce götürüyem” dedim. “Sen burada bekle” dedi. Hapishanenin içine gitti. Bir mendilin içinde dünya kadar para verdi bana... Mahkumlardan toplamış. “Yılmaz Abi almam” dedim, “Almadan çıkamazsın bu bir, filmi de buraya bırakacaksın bu da iki” dedi. “Bir şartım var; alırsam borç alırım” dedim. “Peki, borç al” dedi. Aldım. 8 kutu negatifi oraya bıraktım, İstanbul'a döndüm. Ertesi sabah erkenden cezaevine gittim. Bir girdim içeri, bütün mahkumlar hepsi nasıl alkışlıyor. Ağzım açık kaldı, “Ya Yılmaz Abi sen filmi hapishanenin içinde nasıl seyrettin Allah aşkına?” diye sordum. **“Tarıkım gece saat 12'de İzmit'te bir sinemadan makineyi söktürdüm, avluya kurdurttum, beyaz çarşafı da önüne gerdik, bütün mahkumlar oturduk seyrettik, harika bir film çekmişsin tebrik ederim,” dedi.** Öpüştük, sarıldık. O günden sonra İzmit Hapishanesi'ne daha sık gidip gelmeye başladım. Yılmaz Güney'in dünyasının içine girdim. Üsküdar'daki evdeydik yine. Yılmaz Abi geldi. Sabah kapıdan girdiğim anda Yılmaz Abi öylece ayakta duruyordu. “Yılmaz Abi ne oldu?” dedim. “Ya Tarık şu yerdeki kediye bak...” dedi. Baktım, yerde bir kedi yatıyor. Gözleri dolmuş Yılmaz Abi'nin, “Annem gibi çok hasta...” dedi. Ben nasıl kötü oldum. “Yılmaz Abi veterinerine gönderelim” dedim. “Yok boşver” dedi, “Gel oturalım.” Oturduk, film den konuşmaya başladık. “Yol” filminde 14 mahkumun hayatı vardı, Şerif Gören hepsini çekmem ben demiş, 4-5 tanesini çekelim. Yılmaz Abi de bastırıyormuş. Sonuç olarak Yılmaz Abi kabul etti. Biz çıktık evden Şerif'le. Yılmaz Abiler de yola çıktı. Akşam oldu baktım Zeki Ökten Taksim'e gelmiş Yeşilçam Sokak'ta, “Ne oldu Zeki, hani gidiyordunuz?” dedim. “Sorma abi, tam gidiyorduk şoför kaza yaptı senin arabanın sol farı gitti, Yılmaz Abi şoförü arabadan attı, yolun ortasında az kalşın dövüyordu. Bindi arabaya, şimdi Fatoş'la beraber gidiyorlar, ben gelmem dedim indim arabadan” dedi. Yılmaz Abi arabayı kullanarak gitmiş Muş'a... Aradan aylar geçti, biz Yol filmini Gaziantep, Urfa, Muş, Diyarbakır taraflarında çalışıyoruz. Oradaki köylüler aralarında konuşuyor, **“Yılmaz Güney buradan geçti... Yılmaz Güney buradan geçti. Arabanın sol farı kırıldı.”** Bütün Türkiye öğreniyor Yılmaz Abi'nin oradan geçtiğini laf dolaşa dolaşa güneye kadar gidiyor. Yılmaz Güney isiminin büyüklüğünü gösteren önemli bir hikayedir bu. Yılmaz Abi İzmit Cezaevi'ndeyken midesinde ve bağırsaklarında çok büyük problemler yaşıyordu. Çok baskı yaptım ama tedavi olmayı kabul etmedi. “Bütün doktorları buraya yığarız, İstanbul'dan getiririz. Seni ameliyat ederler” dedim, “Hayır Tarık onlar beni öldürürler” dedi. “Onlar değilse de beni diğerleri öldürür, onların dertleri beni öldürmek” dedi. O yarı açık cezaevindeki günleri müthiş ağrılar çekerek geçiyordu. Sonra Paris'e gittiğinde iyice kansere çevirdi işte. Yılmaz Abi'yle anlatılamayacak kadar çok anım var. Ama hiç unutmadığım bir anım da şudur: Isparta Yarı Açık Cezaevi'nden Yol filminin senaryolarını ben getiriyordum. Ve filmde de ben oynayacağım. Bitti, filme başlayacağız Erden Kıral'la. Bir gün önce Güney Film'e bir not yazmış Yılmaz Abi: “Tarık Akan bu filmde oynamayacak...” Sabah

erkenden çağırdılar beni, “Abi ne yapacağız?” diye. “Sebe ne? diyorum, yok. Kimse bilmiyor. O gün akşam bilet aldım, Isparta'ya gittim. Sabah vardım. Hapishaneden içeri girdim. “Yılmaz Güney nerede?” dedim, “Arkada odun kırıyor” dediler. Yemekhaneden geçip, avluya çıktım. Avluda herkes gruplar halinde odun kırıyor. Ben koridorda yürüyordum “Yılmaz Abi nerede?” diye bağırarak. En yukardan gelmeye başladı. Yanımda durdu “Sarılısana bana” dedi. “Sarılmam” dedim. O bana sarıldı. Yemekhaneye gittik. 10 dakika sonra hepsi geldi masaya. “Ye” dedi. “Yemem,” dedim. “Bana ilk önce bu not ne demek onu söyle?” dedim. “Tarıkım” dedi, “kusura bakma... Şimdi sen oradan buraya geldin ya ben o fikrimden vazgeçtim” dedi. “Sebe ne?” dedim. “Geçen gün gazetede bir haber okudum. Sen ‘Ben Yılmaz Güney'in yerini alacağım’ demişsin” dedi. “Bu mu yani?” dedim. “Evet” dedi. “Bak Yılmaz Abi dedim, ne ben senin yerini alabilirim, ne de sen benim yerimi alabilirsin. Böyle bir manyaklık olamaz. Sen sensin, ben benim!” dedim. Kalktı, beni alımdan öptü. Elime dünya kadar malzeme verdi yine, döndüm İstanbul'a... Ve filme başladım. Yılmaz Abi işte böyle deli bir herifti ama aynı zamanda büyük bir dehaydı! Ona filmi anlatırken senaryoda olmayan bir sahneyi en sona sakladım. Olmayan bir sahne oynattım ve çektim Şerif Gören'e... Sahne şöyle: Trene biniyorum, artık dönüyorum hapse, ağlamıyorum ama elimdeki yüzüğü çıkartamıyorum bir türlü, karımı öldürmüşüm tabi. Gözlerim doluyor. Ve o görüntü camdan dışarıya yansıyor. Bu sahne senaryoda yok ama ben öyle çektim. Yılmaz Abi'ye anlattım. “Ne? Nasıl yaparsın Tarık bunu?” diye bağırmağa başladı. “Sen bu karakteri yanlış oynadın o zaman, bu adam ağlamaz!” dedi. “Seyit ağlamaz. Nasıl yaparsın bunu, ben öyle yazmadım” dedi. “Ya niye bağırıyorsun, beğenmezsen atarsın montajda kesersin” dedim. “Of ya ben şimdi ne yapıcım” falan diye konuştu, durdu. Ve film bitti, aradan 1 ay geçti. Isparta'ya gideceğim yine. Yeşilçam Sokak'tayım. Bilet aldım. Bir arkadaşım ile karşılaştım. Lafladık biraz. “Isparta'ya gidiyorum” dedim. “Hayır, gitmiyorsun” dedi. “Ver biletini bana...” Aldı bileti yırttı. “Lan n'apıyorsun?” falan derken, “Sabaha kadar yanımdasın, ayrılmayacaksın buradan” dedi. Söylemiyor da ne olduğunu. “Tamam” dedim mecbur. Ertesi gün gazeteleri bir açtım baktım. Yılmaz Abi Yunanistan'a kaçmış... Şayet o gece Isparta'ya gitseydim, ben şu an hapiste olacaktım. Çünkü onu kaçırın ben olmuş olacaktım. Gideceğini biliyordum ama tarih ve zaman belli değildi. Güney Film temizlenmeye başlamıştı. Bütün mallar gitmişti, filmler, negatifler... Ama tarihi ve zamanını bilmiyordum. Beni o ismi ölene kadar bende saklı kalacak o arkadaşım kurtardı. Sonra film Cannes'da ödül aldı. Ertesi gün bize film geldi. Son hali... O zaman yasak, izleyemiyoruz. Kadıköy'de bir arkadaşın evine gittik. Zeki, Şerif, Ben, Atıf Abi falan oturduk, seyrettik. Büyük bir merakla bana kızdığı o sahneyi ne yaptı diye bekliyorum. En sona koymuştu ve filmi yükseltmiş o sahne... Görünce gülümsedim. Dostluğumuz böyle vefat edene kadar devam etti. Yılmaz Abi hala benim için bir deha, olağanüstü bir beyindir. Yılmaz Güney bana neler öğretmedi ki... Yılmaz Güney'den bana kalmış bir inatçılık vardır. Taviz vermeyen müdanasız bir adam var. Düşüncelerinden asla geri adım atmayan, her adımını ülkesi, insanlık ve emek adına atan bir sanatçı var. Para ve şöhret için değil bunlar için yaşanan bir hayat var...

Kumbara Kafası

hayaller ve hayatlar

Nihayet beklenen gün geldi. Çağdaş'ın 18 yaşına bastığı gündü bugün. Çekirdek aile masa başında toplanmıştı. Pasta kesildi, mutluluk tabloları ölümsüzleştirildi. Ardından Çağrı geldi elinde bir hediye paketi ile.

Çağdaş'ın 18 yaşına girmesine çok az bir zaman kalmıştı. Ailesiyle birlikte yaşadıkları evde hayalleri odasına sığmayan genç bir delikanlıydı. Paraşütle atlamak ve uzunca bir Ege turuna çıkmak istiyordu. Hem ailesi Egeliydi. Hem ufak tatiller ve küçük kaçamaklar dışında pek de fazla gezme şansı olmamıştı Çağdaş'ın. Sınavlar, okul, üniversiteye hazırlık derken bir türlü denk getirememişti. **Yatağında ellerini başının arkasında birleştirmiş birbirinden değişik hayaller kurmakla meşguldü Çağdaş. Sirtında çantası, yollara vuracağı, kendini Ege koylarına atacağı zamanları bekliyordu.** Kütüphanede duran kardeşinin kumbarası takıldı gözüne. Çağrı okul harçlıklarından arttırabildiği kadar o ufak kumbaraya atıyor ve doğum günü geldiğinde kendi hediyesini kendisi seçme hakkına kavuşuyordu. Çağdaş da bir süredir para biriktiriyordu. İki kardeşe ailesi ilk günden beri tutumlu olmayı öğretmişti. Gerçi yaş ilerledikçe tutumlu olmak zorlaşıyordu Çağdaş'a göre. Çünkü hayaller büyüyünce, ihtiyaçlar da büyüyordu. Buna paralel masraflar da büyüyordu. Yine de hatırı sayılır bir para biriktirmişti Çağdaş. Hayallerinin peşinde koşan kararlı ve hırslı bir gençti. O Ege turuna mutlaka çıkacak, Fethiye ve Ölüdeniz üzerinde yamaç paraşütü yapacak ve bir kuş gibi özgür hissedecekti kendini. Sonrasında bütün Ege kıyılarını gezecek, tam bir sebze aşığı olarak bütün mezelerden, zeytinyağlılardan tadacaktı. Ailesinin doğduğu topraklara gidecekti üstelik...

Doğum gününe 1 hafta kalmıştı. Babası Kemal çağırırdı bir gün yanına Çağdaş'ı. Babasıyla ilişkisi her zaman iyi olan Çağdaş, onun söylediklerine çok önem verirdi. Babası tane tane konuşan, sözünü dinletmeyi bilen ve son derece mantıklı bir adamdı. Aile babası olmanın ağırlığı üzerine cuk oturuyordu. "Oğlum, yakında 18 yaşına gireceksin. Artık kendi ayaklarının üzerinde durmanın gerekeceği zamanlar bunlar. Hem öğrenecek, hem deneyecek, hem hata yapacaksın. Böyle böyle en iyisini bulacaksın. Biz annenle, senin gibi bir evlat yetiştirdiğimiz için gurur duyuyoruz. 18 yaşına girdiğin gün bizden ne istersin?" Çağdaş babasına gülümsedi. Uzun süredir hayalini kurduğu Ege turundan söz etti. Kemal, bu fikri yeni duymuş gibi davrandı. Oysa evin annesi Semra Hanım, çok öncesinde Çağdaş'ın bu hayalinden bahsetmişti Kemal'e. Evin babasının her şeyden haberi vardır, onlar bazen sadece hiç haberleri yokmuş gibi davranırlar. Kemal de bu rolü iyi oynadı. Çağdaş'ın hayallerini dinlerken parıl parıl parlayan o gözlerinden ayırmadı gözlerini. "Elbette oğlum böyle bir hayalin peşinden koşmanı biz de destekleriz. Annenle oturup bunu konuşacağız ve seni o Ege turuna yollamak için elimizden gelen fedakarlığı yapacağız..." Çağdaş babasına sınıksıkı sarıldı ve odasına çekildi. Artık zaman daha da yavaşlamıştı. **Genelde böyle olur hayatta. Dört gözle beklediğin bir şey varsa zaman yavaşlar. Oysa sen yavaşlasın hatta dursun istediğinde çılgınlar gibi akar...**

Nihayet beklenen gün geldi. Çağdaş'ın 18 yaşına bastığı gündü bugün. Her sene yaptıkları gibi çekirdek aile masa başında toplanmıştı. Pasta kesildi, mutluluk tabloları ölümsüzleştirildi. Ardından Çağrı geldi elinde bir hediye paketi ile. Çağdaş, küçük kardeşinin yanaklarından öptü. Paketi açtı. Çok şaşırmıştı. Paketin içinden Çağrı'nın kumbarası çıkmıştı. Üzerinde İş Bankası logosu olan bu küçük kumbara neden ona hediye olarak verilmişti ki? Daha bunun şaşkınlığını atamadan annesi bir hediye

paketi çıkardı masaya ve boynuna sarılıp yanaklarından öptü oğlunun. Çağdaş da annesine aynı şekilde karşılık verdi. Paketin içinden yine aynı kumbara çıktı. Çağdaş artık şaşkınlığını gizleyemiyor, olan bitene bir anlam veremiyordu. En son babasının uzattığı paketten de kumbara çıkınca kendisine bir tür şaka yapıldığından emindi. Ama şaşkınlığı az sonra sona erecekti çünkü babası Kemal girdi söze; "Canım oğlum. Biz sana ve kardeşine ilk günden beri tutumlu olmayı, biriktirmenin önemini, hayallerine kavuşmanın ancak ve ancak planlayarak, doğru adımlar atarak mümkün olacağını öğretmeye çalıştık. Sizler de çok iyi, akıllı çocuklarsınız ve bizim hayallerimizin ötesinde iki

kardeş olarak hep gurur kaynağımız oldunuz. **Annenle bizim hayalimiz sizlerdiniz. Biz hayallerimizi sizin gibi iki pırlantaya sahip olarak gerçekleştirdik. Şimdi senin kendi hayallerini gerçekleştirme zamanın.**

Masada duran üç kumbara senindir. Biri senin geçmişini, biri bugününü, diğeri yarınını temsil ediyor. Şimdi hepsini sırayla açmanı istiyorum senden... Çağdaş ilk kardeşinin getirdiği yani geçmişini temsil eden kumbarayı açtı. İçinden eski bir para çıktı. Paranın yanında da bir kağıt. "21 Eylül 1997" yazıyordu kağıtta. Kemal

yine konuşmaya başladı. "Oğlum, bu sen doğduğunda, senin adına biriktirmeye başladığımız ilk para. Bunu o zamandır saklıyoruz. Şimdi ikinci kumbarayı açabilirsin."

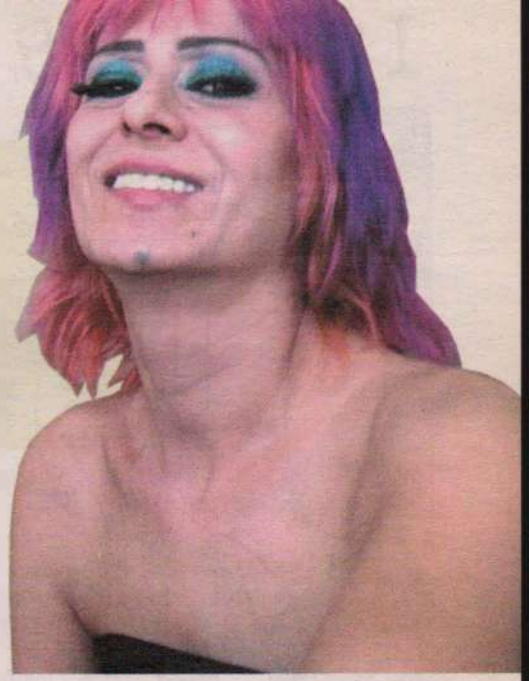
Çağdaş annesinin getirdiği ikinci kumbarayı açtı. Onun içinde de bir broşür vardı. Son derece detaylı bir Ege turundan, yamaç paraşütünden, dağ yürüyüşlerinden, tekne turlarından söz ediyor, Ege bölgesinde konaklama ve tatil yöreleriyle ilgili bilgiler içeriyordu. "Bu da senin için planladığımız bir tatil. Senin bugününü temsil ediyor. Şimdi son kumbarayı da açabilirsin." Çağdaş üçüncü ve son kumbaraya uzandı. Elleri titriyordu ve gözleri dolmuştu. Son kumbaranın içinden İş Bankası'na ait bir hesap cüzdanı çıktı. Hesabın açılış tarihi doğumundan 4 yıl sonraydı. **Adına açılan bu hesapta hayalini kurduğun Ege tatiline çıkması için gerekli paranın çok daha fazlası vardı. Yıllar boyunca anne ve babasının Çağdaş için açtığı Kumbara Fon Hesabı'nın cüzdanıydı bu. Çağdaş sevinçten ağlamamak ve çılgılık atmamak için kendini zor tutuyordu.** Kemal, "Oğlum bu da senin için açtığımız Kumbara Fonu Hesabı. Artık 18 yaşına girdin. Bu para senin. Hayalini kurduğun Ege turunu ve çok daha fazlasını bu parayla gerçekleştirebilirsin. İşte bugün, bugünün ve yarının. Biz İş Bankası'nın yardımıyla senin geleceğini ailemize katıldığın ilk günden beri düşündük ve planladık. Bundan sonrasını sen planlayacaksın. Umarım hayallerinin peşinde bir ömür koşarsın ve tüm hayallerini gerçeğe dönüştürürsün. Seni seviyoruz ve her zaman yanındayız..."

Çağdaş'ın ağlamamakta diretmesi artık boşunaydı. İlk ılık gözyaşları yanaklarını ıslatmıştı çoktan. Anne ve babasına, küçük kardeşine sınıksıkı sarıldı. Ortada duran üç kumbara, Çağdaş'a hayatının en güzel hediyesini vermişti. "Hayallerini..."

"ben aşkın yokluğunu iyi anlatıyorum"

Yıldız Tilbe'ye içimize işleyen aşk şarkılarını sorduk. Enteresan bir cevap verdi: "Aç tavuk rüyasında darı görürmüş ya, benimki de o hesap. Aşk şarkıları yazıyorum ama hayatımda aşk yok. Ben aşkın varlığını değil, yokluğunu iyi anlatıyorum."

● 1994'te ilk tanıdığımız Yıldız Tilbe'yle bugünkü Yıldız Tilbe arasındaki en büyük fark ne?

Çok şey gördüm ve yaşadım. En büyük fark o gördüklerim ve yaşadıklarım... Şimdiki aklım olsa şarkıcı olmazdım mesela. Ama maalesef şimdiki aklım o zamankiyle bir araya gelmiyor.

● Şarkılarınızla hiç tanımadığınız insanların içine işliyorsunuz. Bu nasıl bir his?

Şarkı yaparsınız insanlar çok severler şarkılarınızı, severlerse içselleştirirler, kendilerinin kabul ederler. Şarkılarını kendilerinin kabul ettikleri zaman sizi de kendileri gibi görürler.

Bu böyledir herkes için. Michael Jackson için de böyle olmuştur, Münir Nurettin Selçuk için de böyle olmuştur. Şarkıları insanların içine dokunan herkes için bu böyle olacaktır. **Ben kimseden bayrak almadım kimseye de bayrak vermem.**

Herkesten bir tane var. Gönül Yazar bir daha gelmeyecek, daha bir sürü insan bir daha gelmeyecek.

● İzmir'de doğup büyümüşsünüz...

İzmirli kadın bir kere rahattır. Rahatsız değildir. Gecenin 12'sinde çeker mini eteğini gider Basmane'de, Fuar'da, Alsancak'ta gezer. Kimseyi takmaz. Kendine güvenir. Cumhuriyet'in en büyük kızıdır İzmirli kadın. Öyle tarif ederim. İzmirlilik özel bir durumdur kısacası. İzmir'de kim doğarsa doğsun.

● "Aşkın içinde aşk var" şarkısını kime yazdınız?

Ben onu kime yazdığımı hatırlamıyorum. İyi ki de hatırlamıyorum. "Aşkın içinde aşk var" derken şunu söylemek istedim aslında: Seni ne kadar çok seversem seveyim, bir gün sevmemem gerektiğini hissettiğim zaman içimden çıkacak aşk sana olan aşktan daha büyük. Seni de birlikte içine alır ve sen yok olursun. Aşkın içinde aşk var yani. Sadece bana dokunan, sadece benimle mutlu olabilen, başka birine elini, belini, dilini hiçbir şeyini çözmeyen,

benim padişahım yani oradaki adam. Mesela şarkımda "Her hali benim padişahım" cümlesi var. Padişah nedir? Kuvvetlidir, görkemlidir, cömerttir, tektir her anlamda. Kendine sahiptir. Her hali de benim padişahımdır. Bakışlarının şifresini bir tek benim çözebileceğim biri. **Başkasına öyle bakmayan, hayal yani yavrucuğum. Hayallerim...**

● Kitaplarla aranız nasıl?

Benim için "Kitap Kurdu" diyorlar. En son kitap 15 yıl önce okudum. **Son 15 yıldır gazete bile okumuyorum.** Dikkatimi hiçbir şey çekmiyor. Mesela kitabı bitirmiş oluyorum ama ne okuduğumu sonra hatırlamıyorum.

● Şarkı söylemeye nasıl başladınız?

6-7 yaşlarındayken karanlıktan korktuğum için mahallede bağıra bağıra şarkı söyledim. Sesimi duyan ışığı yakardı rahatladım. Annem de çıkıp **"Gel, gel kaldırma milleti gece gece"** derdi. O zaman bir mahalleye söylüyordum. Şimdi milyonlara söylüyorum.

● Peki ya aşk... Aşkın tanımı ne sizde?

Aşk sadakattir, ihtiras ise ihanete götürür. İnsan sadıksa aşkıdır, aşıkça sadıktır. Ötesi yok. Aşkları çok çabuk harcıyoruz.

Aşk da popüler bir şey gibi oldu. Popülerleştirildi.

Bugün öyle, yarın böyle. Bir sürü insan geçiyor, insanların hayatından. Belirgin bir huzur yok aşka dair. Bir kadının ya da erkeğin hayatından, bir sürü kadın ya da erkek geçmesi onun aşkı çok iyi yaşadığı anlamına gelmiyor. Aksine kötü yaşadığı anlamına geliyor. Doğruyu bulmaya çalışıyorda olabilirler. Arayış içinde olanda var çünkü. **Ben yalnız yaşamayı alışkanlık haline getirdim.** Bu bir alışkanlık oldu.

Yalnız yaşamak, ya da yalnız yaşayamamak. İlle hayatında birinin olması gerektiği hissi ile yaşamak.

Bunlar hep alışkanlık işi.

● Hayatınızda şu sıralar aşk var mı peki?

Aşk şarkıları yazıyorum ama hayatımda yok ki. Aç tavuk rüyasında darı görürmüş ya, benimki de o hesap. Aşkı kime sorun biliyor musunuz, 40-50 yıldır, sanat camiasında evli kalmış çiftlere, uzun zaman birbirine tahammül etmiş insanlara sorun. Aşkı en iyi onlar tarif edebilir. **Ben aşkın yokluğunu iyi anlatıyorum.** Ama aşkın varlığını, hayatında aşkı muhafaza edebilmiş insanlar anlatır. Annemle babam yaşasaydı onlara sorabilirdim aşkı.

● Asla yapamam dediğiniz bir şey var mı?

Bir sürü vardır da mesela hiçbir zaman siyasetle ilgilenmedim. Düşünmedim, düşünmem de. Duygu dolu bir insanın yapabileceği bir şey değil. **Politikacılık benim için korkunç bir şey.** Hatta imkansız bir şey.

● Twitter'daki sahte Yıldız Tilbe hesaplarından biri "Yıkılmadım ama ayakta da değilim" yazmıştı... Sahte hesaplarla aranız nasıl?

Ay bunlar benim değil işte, hepsi fake hesap. Hayatım, benim beş bin takipçim varsa onların yüz beş bin takipçisi var. Valla bak. Onaylatmaya uğraşıyorum, İngiltere'den onay vermediler. Çünkü, bir sürü hesap var bana inanmıyorlar. Bakar mısın? **Kız pasaportumu yolladım daha ne yapayım?** Kendim mi gideyim? Sahte hesabımın takipçisi benim hesabımdan daha fazla.

İREM'İ BEKLERKEN

Hayko Bağdat

ebedi hayat danışmanı

Akşam olmadan radyo yöneticileri fıldır fıldır bana ulaşmaya çalışmışlar: "Hayko, kafayı mı yedin sen? Bu reklamı yayınlayamayız biz" Hani ulan çok dilli yayıncılık? Hani Ermeni halkının kültürel mirası?

Yaşam Radyo'nun en havalı programı bizimkiydi vallahi. Radyo yöneticileri şimdilerde sizlere pek normal gelen "Çok Dilli Yayıncılık Politikası"nın cesur öncüleriydi. Eski zaman zannetmeyin, milenyumun ilk yıllarından bahsediyorum. **Çok dilli yayıncılık dediğim de kadim Anadolu dillerinde müzik çalabilmek kadar yani.**

Bizim program Ermeni kontenjanını dolduruyordu. Adı da fena şekilli: "Sözde Kalanlar."

"Sözde Soykırım", "Sözde Vatandaş", "Sözde Kalanlar..."

Çaktın köfteyi?

Her hafta korkulan konuları cart diye ortaya atmalar, ilginç röportajlar, az duyulmuş ezgiler derken merkez medya için bile kaynak haline gelmemiz uzun sürmemiş.

Böyle işlere gönül veren kurumlar genelde fakir olurlar. Radyoda kuruş para yok. Bırak programcılarına ücret ödemeyi, tam tersine, her birini potansiyel "Çevresinden reklam getirecek pazarlamacı adayı" şeklinde görüyorlar. Fakat benden diğer programcılardan olduğundan biraz daha umutlular: "Yahu Hayko, siz Ermeniler tüccar adamlarsınızdır. O kadar Ermenice müzik çalışıyorsunuz. Bir soruver be çevre esnaflara falan. Belki iki-üç reklam alırız ha?"

Benim tavrım çok net. **"Zengin Ermenileri tanımayan Ermeni" olduğumu belli etmemek için her seferinde kibirli bir edayla: "Tabi abi, çok insan var dediğin gibi olan. Dur ilk fırsatta kapılarını çalayım" diye cevap verip geçiştiriyorum.**

Bizim babadan kalma emektar matbaa, İstiklal Caddesi'nin en şatafatlı ama en bakımsız binası olan Tokatlıyan Han'ın bodrum katında, 40-50 metre karelik bir küçük atölye. Bina, adı "yan" ile biten tarihi bir Ermeni mülkü olmasına rağmen bizim bodrumun esnafları arasında sadece tek Ermeni mevcut.

İlk iş gidip ona sormalı... "Uluslararası Cenaze Levazımatçısı Berç Kaç" Tesadüfe bakın ki tam o sıralar bizim Berç Kaç, firmasına reklam yatırımı yapmak için iyi bir bütçe ayırmış. Mesela müşteri memnuniyetini arttırmak için bizim matbaaya ekstra formlar bastırmış. Cenaze sonrası, ölü yakınlarının kendisine ödedikleri paranın hangi hizmetler için olduğunu bilmeleri gerektiğini düşünüp hazırlattığı "İş Detay Formu" emrinizdedir. Kalemlerden birkaçı yanda gördüğünüz gibi...

Sadece form bastırmak yeterli değil elbet. Berç Abi, gerektiğinde şak diye telefon numarasının bulunabilmesi için promosyon ürünler de yaptırdı. Bloknot, kalem, buzdolabı magneti, kolonyalı mendil. Magnet ile kolonyalı mendilin üstünde kocaman puntolarla slogan yazılmış: "Ebedi Hayat Danışmanı" Gittim sordum, hemen kabul etti. Ama bir şartı vardı. Reklam metnini kendisi yazıp kendisi okuyacakmış. Müşterileriyle kurduğu özel ilişki bunu gerektirmiş. Bu yakınlığa yabancı bir adamı sokmak olmazmış. Radyo yöneticilerine müjdeyi

verdim. Artık "Sözde Kalanlar", kuşakta iki reklam birden yayınlayacak:

"Bioderm ile İstenmeyen Kılıra Son"

"Uluslararası Cenaze Levazımatçısı Berç Kaç"

Diğerini radyocular bulmuş.

Berç Abi bir hafta kadar metni düşündü. Cenaze levazımatçısı radyodan müşterilerine ne söyleyecekti?

Mesleğinin duayeni olmak kolay değildi. Üstelik bu reklam, hani zamanında mezar kazıcısı olup da şimdi kilise dibinde izbe bir dükkan tutup ortalıkta "Levazımatçiyım" diye gezen şebeleklere haddini bildirmek için iyi bir fırsattı.

Berç Abi, en az beş metin yazıp, evde ayna karşısında okuyup, hiçbirini beğenmeyerek kağıdı buruşturup atmış diyenler var.

Mesele yavaş yavaş bir reklam metni olmaktan çıkıp "Ulusa Sesleniş Konuşması" kıvamına gelmek üzere.

En sonunda işi kıvırdı bizimki, metin hazır...

"Abi gel bizim ofisteki FHB800 Sony Çift Kasetçalar'da bir ön çekim yapalım. Olmadı Radyo'nun stüdyosunda okursun."

Geldi, okudu. Bence tamamdı. Harika bir metin olmuş. Rutkay Aziz okusa Berç Abi'nin eline su dökemez üstelik.

Kaseti alıp radyoya götürdüm. Tekniker arkadaşlar kaydı biraz temizleyecek, belki arkaya bir fon müziği ekleyecek falan filan. Akşam olmadan radyo yöneticileri fıldır fıldır bana ulaşmaya çalışmışlar: "Hayko, kafayı mı yedin sen? Bu reklamı yayınlayamayız biz"

Hani ulan çok dilli yayıncılık?

Hani Ermeni halkının kültürel mirası?

Çerkes reklam getirse yayınlayacaksınız ama değil mi?

Düdükler...

Üzerinden yıllar geçti, bu kadar mecrada söz söyledim, Yaşam Radyo'dan yediğim sansürü kimselerden yemedim arkadaş...

Kismet bu güneymiş, o sakıncalı metni kamuoyuyla paylaşmanın zamanıdır.

Üstelik ücretsiz.

İşte Kafa Dergisi'nin farkı...

Ağzına sağlık Berç Abi...

"Ben Berç Kaç.

Kaç Berç, Berç Kaç.

Allah sizlere sağlık versin, hastanız olmasın.

Ama ya olursa? Süknetinizi kaybetmeyin.

Önce doktora gidin. Sonra doçente, olmadı profesöre gidin. Yine olmadı bana gelin.

40 yıllık büyük tecrübe ile ölümlerinizin gömülmesi, gömülen kemik bakayalarının başka bir mezara nakli, soğutmalı kabinlerle ölümlerinizin yurtdışına gönderilmesi, gümrük işlemleri bizden sorulur.

Ben Berç Kaç.

Kaç Berç, Berç Kaç.

Ebedi hayat danışmanınız.

Arayacağınız zamanı bilirsiniz!"

Hayırlı işler Berç Abi, bol kazançlar dilerim...

(Kaç: Ermenice Cesur)

1. Ölüyü evden çıkarma
2. Morga nakliye
3. Kilise morg kirası
4. Gasilhane
5. Gassallar
6. Pamuk
7. Kefen
8. Cenaze aracı kirası
9. Mezar kazıcılar
10. Tabut taşıyıcılar
11. Gömücüler
12. Ceviz tabut
13. Tabut üstü pirine Hac
14. Kıdemli papaz
15. Düz papaz
16. Okuyucu
17. Servis bedeli

Musa Eroğlu

abdal müzik geleneğinin bilimsel zemini: neşet ertaş

Sazının tellerinden 24 ayar sözden yapılmış bir kuş havalandırdı Neşet Ertaş. Beyaz bir güvercin kadar saf, bir serçe kadar ürkek ve bir bülbül kadar içli olan bu kuş uçtu ve milyonlarca insanın gönül bahçesine kondu.

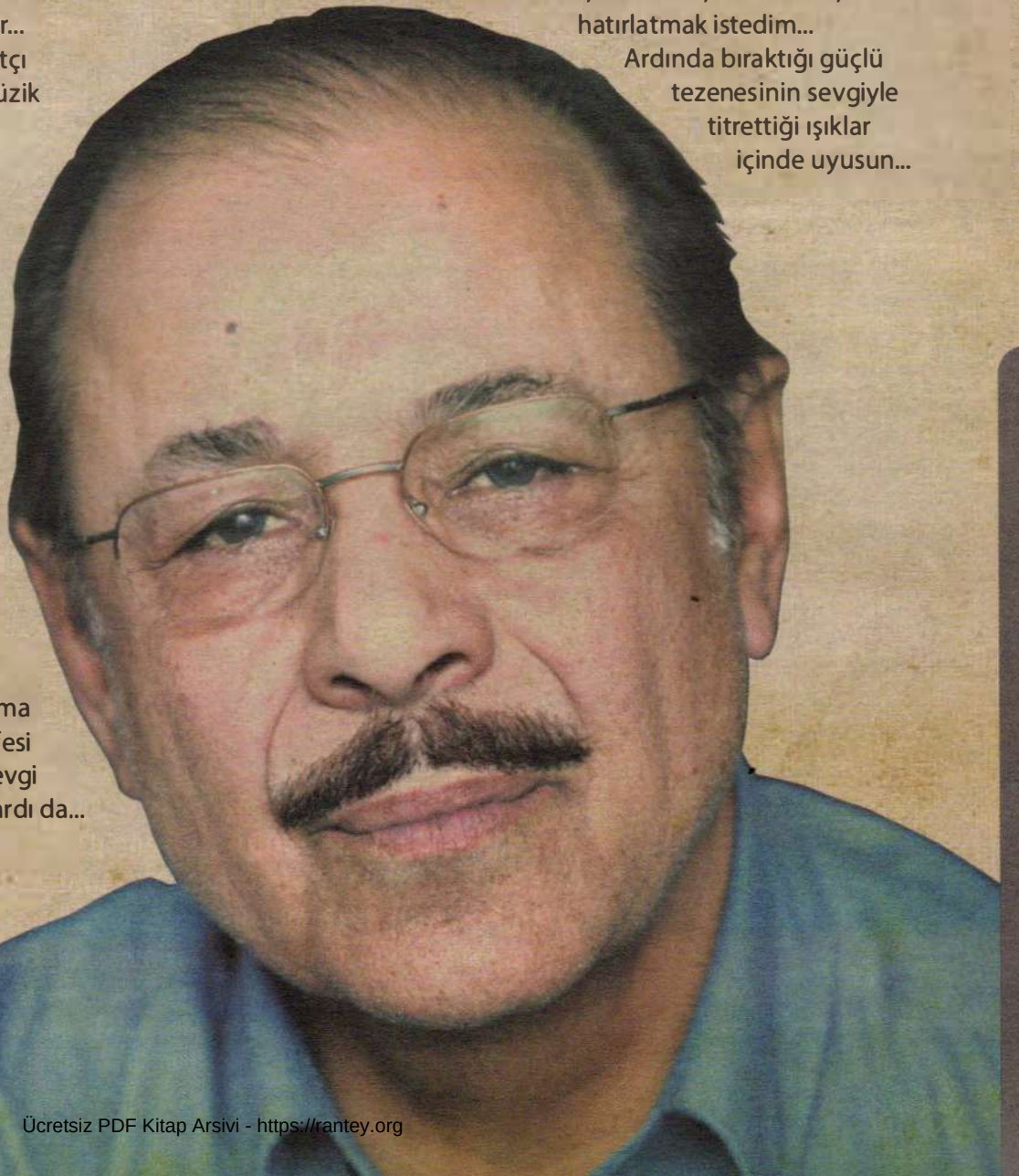
Türkü, bin yıldır bu coğrafyada yaşayan insanımızın Orta Asya'dan taşıyıp burada geliştirdiği köklü bir kültür birikimidir. Bu birikimin en sağlam damarlarından birini, kuşkusuz, Abdal müzik geleneği oluşturur. Anadolu'nun farklı yörelerinde Teberler, Edeler ya da Kirveler gibi adlarla anılan Abdalların, iç dinamiklerini geliştirmiş ve böylece kendi karakteristiğini meydana getirmiş bir müzik geleneği vardır. Türkü kültürü içinde bu gelenek, yakın zamanlara kadar, onca renkliliğine rağmen siyah-beyaz kameralarla çekilmiş solgun bir fotoğraf gibi kaldı. İşte bu fotoğrafın gerçek renklerini, tüm canlılığıyla Neşet Ertaş koydu ortaya. Yani **Neşet Ertaş, temelleri Horasan'a kadar uzanan Abdallığın binasına aydınlık bir pencere açıp bu pencereden taşmış ve kendi yağında kavrulup giden sağlam bir müzikal mirası dışa vurmuş, gün yüzüne çıkarmıştır.** Böylece de en güçlü temsilcilerinden biri olduğu Abdal müzik geleneğiyle ilgili bir farkındalık yaratmıştır. Geniş kitlelerle birlikte sanat ve bilim camiasında da meydana gelen bu farkındalık; Abdal müzik geleneğinin yanı sıra Abdalların ve Abdallığın da sanatsal ve sosyolojik olarak mercek altına alınmasına zemin hazırlamıştır. İşte bu nedendir ki Neşet Ertaş, Abdal müzik geleneğinin sanatsal zirvesi olduğu kadar bilimsel zeminini de teşkil eder...

Neşet Ertaş, ömrü boyunca hem birey hem de sanatçı olarak her türlü yozlaşmadan uzak durdu. Abdal müzik geleneğinin vitrini olarak popülerleşme yolunda ilerlerken -işin daha çok mutfağında kalan ve altyapıyı oluşturan- **başta babası Muharrem Ertaş olmak üzere Âşık Sait, Âşık Hakverdi, Hacı Taşan ve Ekrem Aydoslu gibi, aslında omuzlarında yükseldiği ustaları hiçbir zaman incitmedi.** Böylece, saf bir hâlde kendini ve geleneğini ortaya koyarak, geçmişe ve geleceğe meydan okuyan kararlı bir kimlik mücadelesinin de içinde yer aldı. Çünkü Abdalların, Abdal olmayanlar tarafından hakir görüldüğünü ve ötekileştirildiğini; daha ilk gençlik yıllarında, sokaktan geçerken sırf Abdal olduğu için taşlanmak gibi acı deneyimleri yaşayarak bizzat gördü. Ancak tüm bunların; insanın, insanlıkla arasına set çeken koyu bir cehaletten kaynaklandığını anlayıp hoş görecektik kadar da engin gönüllüydü. Okuyarak değil belki ama yaşayarak geleneksel kültürden edindiği halk felsefesi gereğince bu setleri yıkıp gönüllülerden gönüllere sevgi köprüleri kurmaya çalıştı. Bunu, büyük oranda başardı da... Sazının tellerinden 24 ayar sözden yapılmış bir kuş havalandırdı Neşet Ertaş. Beyaz bir güvercin kadar saf, bir serçe kadar ürkek ve bir bülbül kadar içli olan bu kuş uçtu, uçtu ve milyonlarca insanın gönül bahçesine kondu. Bu anlamda erken denebilecek bir dönemden itibaren

popüler olma şansını yakaladı. Ancak hiçbir zaman şark kurnazlığı ya da köylü kurnazlığı denebilecek bir akıl tutulmasıyla hareket edip ucuzculuğa kaçmadı. **Popülerliğin basamaklarını adım adım, zirvesine kadar tırmanırken asla popülizmin tuzaklarına düşüp popülist davranmadı.** Üstelik bunu, güçlü bir danışmanın yönlendirmeleri ya da şimdilerde moda olan entelektüel derinlikli bir yaşam koçunun telkinleriyle değil; gönül yordamıyla, doğal bir refleks olarak başardı. **Bu hâliyle hilesiz, kurgusuz, samimi, tamamıyla organik bir insan ve gelenekten devralarak belirginleştirdiği çizgiden milim sapmayan otantik bir sanatçı olarak yaşadı.** Ardında, her icrada yeni bir yaratma orijinallliği taşıyan; yani bir çaldığını kendisinin bile aynen çalamadığı, daha doğrusu böyle bir çabanın gözetilmediği, doğallığa ve doğaçlamaya dayalı çetin bir ekol bırakarak aramızdan ayrıldı. Halktan ayrıldı, Hakk'a yürüdü. Tanışıklığımız 1960'lı yıllara uzanan Neşet Ertaş'la birer müzisyen ve dost olarak çok sayıda ortak anımız oldu. Bu bakımdan Neşet Ertaş'ı anılarımızla anlatmak da mümkündü. Ancak ben, Neşet Ertaş'ı anılarla değil; gelenek içindeki tartışılmaz yeriyle anmak, anlatmak, hatırlamak,

hatırlatmak istedim...

Ardında bıraktığı güçlü tezenesinin sevgiyle titrettiği ışıklar içinde uyusun...

BLIPPAR'I
ÜCRETSİZ İNDİR

İLANA
TUT

KESFETMEYE
BAŞLA!

YENİ FIAT 500X.

CROSSOVER'A İTALYAN YORUMU.

Fiat'tan yepyeni **Fiat 500X**... Özgün İtalyan tasarımı ve standartların ötesinde teknolojisiyle crossover sınıfını alt üst etmeye geliyor! **Yeni Fiat 500X**'in güçlü motor seçeneklerini, benzersiz konforunu ve üstün kalitesini test etmek için sizi en yakın Fiat showroom'una bekleriz.

170 HP'ye Varan Turbo Motor Seçenekleri / 4x4 Çekiş Sistemi / 9 İleri Otomatik Vites
Çarpışma Önleme Sistemi / 6,5" Dokunmatik Multimedya Sistemi

Simge Fıstıkoğlu

bir baykuşun günlüğü

“Seni seviyorum” cümlesi “Ama” ile devam ediyordu, birkaç yaprak dökülüyordu ağacımdan, uzaklarda denizin rengi soluyordu. Mavi rengi görebilen tek kuş türü olduğumuzu söylemiş miydim daha önce?

“Baykuşun gündüzü gecesidir” sözü bizim kadim deyişlerimizden biridir. Geceleri avlanır, geceleri hayatta kalırız. En çok gören, en az konuşan tür olduğumuz için Afrika’da kuşların efendisi sayılırız. Ben Afrika’yı hiç görmedim. Keşke görebilseydim. Ama yaşadığım ormandan uzun uçuşlar yaptım sık sık şehrin kalabalık muhitlerine. İzledim gizlice kadınları ve erkekleri. Tutkularını, kavgalarını, hayallerini ve hayal kırıklıklarını anlamaya çabaladım. Bizi görünmez ve duyulmaz yapan tüylerimizden armağan ettim “uğursuz” olduğumuza inanmayanların balkonlarına. “Neden -di’li geçmiş zaman kullanıyorsun?” dediğinizi duyar gibiyim. Yaklaşık 1 yıl, 7 ay ve 26 gün önce tam da sizin bunu okuduğunuz saatlerde öldüm. Doğal sebeplerdendi vefatım. Siz insanların yaşlılık dediği cinsten. Ama siz de çok iyi bilirsiniz ki bizler tabiatla bilgeliğin sembolüyüz, o yüzden yaşadığım ağacın gövdesine yazdım öğrendiklerimi. Gelecek baykuş nesilleri için. Ve bir baykuştan öğrenilecek çok şey olduğunu bilenler için...

Çabuk aşık oluyor, zor seviyor, bir günde vazgeçiyordu insanlar. Yine de bu gerçeğe meydan okumaya cesaret edenler çıkabiliyordu arada. “Seni sevmeye bir ömür yetmeyecek” diyordu adam aşkını itiraf ederken. Dilediğimiz zaman açıp kapayabildiğimiz keskin kulaklarımız vardır bizim. Kimsenin görmediği, silmek için yeltenmediği gözyaşlarının sesini duyarız akıp giderken. Ya da kırılan bir kalbin nasıl kederli attığını ya da mutlu olunca nasıl hızlandığını... Kadının da kalbi kendi rekorunu kırmak istiyor gibiydi o gece. Ve onun kalp

atışlarıyla daha derine
iniyordu ağacın
kökleri.

Yapraklara daha çok su yürüyordu, rengi daha da demleniyordu... Ağacın ömrü uzuyordu. Elbette insanoğlu aşkın tabiata da iyi geldiğini bilmiyordu.

Çabuk aşık olabildiği gibi çabuk da hiddetleniyorlardı. Öfkelenince kırmaktan çekinmiyorlardı. En çok kırıdıkları en çok sevdikleri oluyordu hep. Ve barışmayı marifet sayıyorlardı, asıl hüner savaşmamak iken... Ve aşkı da savaş gibi yaşıyorlardı çoğunlukla. Bir tarafın sonunda mutlaka kaybedeceği, boyun eğeceği, teslim olacağı bir savaş. Öyle bir çatışma sırasında kolayca ağızdan dökülebiliyordu “elveda” kelimesi. “Seni seviyorum” cümlesi “ama” ile devam ediyordu, birkaç yaprak dökülüyordu ağacımdan, uzaklarda denizin rengi soluyordu. Mavi rengi görebilen tek kuş türü olduğumuzu söylemiş miydim daha önce? Muhtemelen bu da az bilinen bir başka özelliğimiz. Çok bilinen bir başka özelliğiye insanların adına hasret dedikleri karanlığa düşmeleri ve çıkmak için, o karanlıktan kurtulmak için yeniden el uzatmaları kırıp döktüklerine. “Kemiklerim kırılırcasına özlüyorum seni, ne olur affet.” Kadının kalbi bir kez daha hızlanıyordu ama paramparça olduğunu kendi de biliyordu.

Sadece ufacık bir azınlık kendinden ötesiyle, memleketiyle, tabiatla, dünyayla da ilgileniyordu, çoğu zaman dertleniyordu. Daha adil bir hayat talep etme cesareti olan gençler hararetle tartışıyorlardı olup bitenleri. Öfkeleniyorlardı, düzeni değiştirebileceklerine inanıyorlardı. Bazı günler bıçak açmıyordu ağızlarını ama sık sık bir parola gibi, bir marş gibi fısıldıyorlardı birbirlerine güç vermek istercesine “Hiç unutmam, hiç unutmam, hiç unutmam, hiç unutmayın, insan nasıl direnir başka? Hiç unutmam”*

Oysa unutuyorlardı sık sık. (Hafıza-ı beşer nisyanla malul imiş hakikaten.) Alışıyorlardı, sıradanlaştırıyorlardı, hayata (ve aşka) borçlu değil, aksine alacaklı olduklarına inanıyorlardı. Ve korkularına yenilip kaçıyorlardı. “Seni bir kez daha kaybetmeye gücüm yok. O yüzden dönmeyeceğim” yazıyordu bir kağıtta. İki kişilik ev tek kişilik devasa bir yalnızlığa dönüşüyordu. Kahkahaları, umutları, hayata olan inancı yutuyordu. Geriye sadece boşluk kalıyordu. Ve günler sonra kalbini onarmaya gücü kalmadığına emin olunca “Merhametsiz ama adil bir yargıç bulamayanların cezası hak ettiklerinden fazla olur hep. Bana sen lazımdın”** cümlesiyle bitiyordu bir intihar mektubu. Bir tül gibi ağaca iliyordu bedenini ve mektubunu kadın...

Yeryüzünün ve gökyüzünün tadı kaçıyordu iyice. Ahir zamanlarda biten bir aşk için, yitip giden gencecik insanlar için ve ölen bir baykuş için yas tutulmuyordu.

Bedia Ceylan Güzelce

evde tek başına

Zar zor kurduğumuz hayatı kendimize yakıştıramamanın afili kitabını yazıyorduk. Uçabilen varlıklar birbirini, ben hep seni düşünüyordum. Şu kesindi mesela, insan neyi biliyorsa o'dur.

Şikayetler bahsi

Salonda ikimizdik. Eşyalar toplanıp da evli evine köylü köyüne dağılmadan birkaç ay önceydi. Koltuğa uzanmış bir uyuyor bir şikayet ediyordu. Yapamadıklarından, yeteneklerini kullanamamasından, hayatın ona adil davranmamasından, aslında kendisinde ne cevherler bulunduğundan ama bunun bir türlü açığa çıkarılmadığından filan. Dünyada onu mağdur duruma düşüren ne çok suç ve dolayısıyla da ne çok suçlu vardı. Adını "Katkıda Bulunanlar Listesi"ne bile yazdıramadığı kendi hayatında, birilerinin onun için bir şeyler yapmasına fena halde alışmıştı. Bu yüzden de edilgen bir lisanda kaybolması zor olmamıştı. Koltukta bir o yana bir bu yana dönerken sıradanlaşmaktan şikayet ediyordu, herkes gibi birini (beni) sevmiş olmaktan, herkes gibi askerlik yapmış olmaktan, herkes gibi evlenmiş olmaktan ve şimdi herkes gibi çocuk planları yapmaktan. Bu ülke, onu boğuyordu, başka bir ülkeye gitmek de "Öyle kolay bir şey değil"di. Öbür koltukta da ben vardım. Dördüncü kattaki evimizde zedelenmiş, küçülmüş, parçalanmış ruhumda yerçekimini rahatlıkla hissedebiliyordum.

Eskiden onun bu söylenmelerini işitmezken ve sırf ikimizin saf varlığından memnunken şimdi mutsuzluklar üzerine açılan bütün bahislerde favori gösteriliyordum. İkimizin bu can sıkıcı halinden kurtulmak için koltuklar bile altımızdan kalkıp gitmek istiyor, bizse memnuniyetsizliğimizi ifade etmek için hep daha anlaşılabilir, daha edebi, telaffuzu daha zor kelimeler arıyorduk. Buluyorduk da. **Zar zor kurduğumuz bu hayatı kendimize yakıştıramamanın afili kitabını yazıyorduk.** Oysa çok uzak bir geçmişte "ilk aşk"la çoktan aşılarmış ve bağımsızlık kazanmıştık. Aynı hastalığa istesek de artık yakalanamıyorduk ve dahası ben onu artık sevmiyordum. Onun için son bir şey yaptım ve "Ben gidiyorum" dedim.

Biliyordum ki, bir insan neyden şikayet ediyorsa o'dur.

Kutlamalar bahsi

Çınar Plajı'na inen dik rampada karşılaştım Özkan ailesiyle. Anne, üç çocuğu ve arkalarından plaj eşyalarını yüklenmiş ağır ağır yürüyen baba. Çocuklardan biri 10 yaşlarında, erkek. Elinde ne telefon var ne iPad. Yegane oyuncağı hediye kağıdının parlak tarafını güneşe tutuyor, ışığını da yüzüme yansıtıyordu. Bu eğlencesi göz göze geldiğimizde bozuldu ve kağıdı hızlıca buruşturup avucunun içine sakladı.

Diğer erkek çocuk 15 yaşlarında, ya yüzücü ya atletti. Boylu poslu, yapılı. Rampada dinlenmek için duran annesinin arkasına eliyle destek oluyordu. Yokuş dik ve anne yüklüydü. Hayır yeni bir kardeş gelmiyordu Özkan ailesine. Anne, en büyük evladını, bu iki küçük adamın engelli ablasını, geriden onları nefes nefese takip eden babanın tek kızını taşıyordu sırtında. Abla doğuştan gelen bir

sebeple yürüyemiyor, konuşamıyordu. Tek bir noktaya sabitlediği bakışlarıyla, yamacın içinden ailece kat ettikleri yolu izliyordu. Saçları ıslak, birazdan içine atlayacağım o buz gibi suyu sevmiş miydi acaba? Aklında düşme endişesi var mıydı, belki. Neden ben diye soruyor muydu, belki. Bugün doğum günü olduğunun farkında mıydı, elbette. Sahilde onun için az önce kısır kesildi, biliyordu bunu. Yaz sıcaklığında yaş pasta yerine kısır, kesinlikle süper fikir. Ufak kardeşin elindeki kağıt da ona verilen hediyeden kalma. Abla

elinde tek bir mum tutuyordu, mum her an kayıp gidecekti sanki, ucu yakılmış ve üflenmişti, belki 21, belki 31 yaşındaydı artık. Belli etmiyordu.

Bayan Özkan için sıradan bir gündü, yüzünde en küçük bir mutsuzluk ya da yorgunluk ifadesi yoktu. Atlas dünyayı taşımıştı, o da kızını taşıyordu, ne var bunda? Bir süre önce hayatımızı yerle bir eden şikayetler suya karıştı. Beş kişilik aile manzarasını ezberledim orada. Bir tufanla aşılamıştım kendimi, kutlayacaklarımı bindirdiğim arabayla uzaklaşıyordum.

Aklımda tek bir cümle vardı: "İnsan neyi kutluyorsa o'dur."

Beni öldüren şeye bakma bahsi

Bir zamanlar babamın avucuna sığın kafama artık bu dünya dar geliyordu. Arabanın penceresinden içeri uzanan namluları da bu yüzden fark etmedim.

Aldığım kurşun yaralarının ardından beni bir ovaya yatıran Yavuz'un gözlerinde birazdan olacakları, aramızdan birinin (benim) ayrılacağını görebiliyordum. Aslında onca kan kaybının ardından hala bir şeyleri görebilmem mucizeydi. Gömleğim -ki genelde beyaz gömlek giyerim- üzerime yapışmıştı, kokuyordu. Annemi aramak istedim, Yavuz "Boşver" dedi. Burcu'yu aradım onun yerine,

"Benden kalan her şey sana emanet" dedim. Elbette aldı emanetimi. Ölüyordum ve yalnız değildim. Çok ölü görmüş bir adam olarak Yavuz, son derece soğukkanlı bir şekilde bana güzel şeylerden bahsediyordu. Şiirlerimden alıntılar yapıyor, mitolojiden hikayeler anlatıyordu. Nefesimin iyice ağırlaştığı bir anda Yavuz, "Hadi aç bak" dedi. Anlamazdan geldim. "Bakmayacak mısın?" diye sordu, duymadım. **"Seni neyin öldürdüğüne bakmayacak mısın?" diye bir kez daha sordu**

bu defa beni kollarının arasına alıp. Kollarının arası bir nehir yatağı gibi beni sararken, ikna oldum ve ölmeden

önce son gördüğüm şey kendi yaram olsun istedim. Gömleğimi sıyırdık, karnımı açtık, yaralar derindi ama ölümcül değildi. İkimiz de ölmeyeceğimizi anladığımızda, emanetlerim geri aldım Burcu'dan. Hepimiz yeniden bir aradaydık.

İyinin tahribi ve kötünün tatbiki derken geçiyordu zaman. Uçabilen varlıklar birbirini, ben hep seni düşünüyordum. Dün öğrendiklerim bugün bildiklerim haline geliyordu.

Şu kesindi mesela, insan neyi biliyorsa o'dur.

Bir zamanlar babamın avucuna sığın kafama artık bu dünya dar geliyordu

Levent Erden

müzik şişmanlatıcı bir gıdadır

Baba, küçük kızı gece yarısına dakikalar kala kontrbası merak ettiği için yollara fırlayıp onu mini bir konsere götürdü. Çabanın karşılığı çok kısa süre sonra geldi. O artık gerçek bir müzikseverdi.

Baba sürekli, sertçe ve ritmik olarak karnına batan parmakla uyandı. Burnunun yarım karış üzerinden cevap bekleyen sabırsız iki göz kendine dikilmişti. **Gözlerinin açıldığını görür görmez sordu: "Kontrbas nedir?"** Baba hafifçe doğruldu, onu her sabah kızından bile daha acımasızca uyandırmaya alışkın çalar saate baktı. Gece yarısına yaklaşıyordu. "Babacıklar her şeyi bilir" yargısını sürekli doğrulamak için hiçbir soruyu cevapsız bırakmamaya çalışan baba açıklamak zorunda kaldı.

"Kontrbas, kemanın büyüğü, kocamanı." Boş bakışlar...

"Hani yayla çalınan, çeneyle omuz arasına sıkıştırılan." Boş bakışlar... Hâlbuki kemanı biliyordu.

- Kemanı hatırladın mı?
- Evet ama kocaman nasıl?
- Benim boyumdan bile büyük!
- Ama nasıl?

Baba canavar saate bir kez daha göz attı. Gece yarısına yaklaşımaya devam ediyordu. Yataktan fırladı. Alelacele giyindi, sonra kızını giydirdi (Uçaktaki oksijen maskeleri düştüğünde yapılacakların sırasından esinlenerek). Temmuz. Festival ayı. Taksim'de bir otelin altındaki kafe, festival süresince konser sonrası uğrayabileceklere geç saatte "caz dinletisi" sunuyordu.

Kafenin önüne geldiklerinde, saat çok yakınlaştı da henüz gece yarısı olmamıştı, arabaları balkabağına dönüşmeden yetişmişlerdi ve müzik devam ediyordu. Babanın içi, çalan grubu görünce rahatladı. Bu tür gruplar ucuz olsun, bir kişi eksik olsun diye kontrbas almaz genellikle. Ama bu sefer nasıl olduysa vardı. **Kızını**

kontrbas çalan sevimli gencin tam karşısına bir tabureye sığdırdı, "İşte kontrbas" dedi.

Kendisi son boş yere, en arkada bir masaya geçti. Kızı iki dirseğini dizlerine koydu, başı iki avucunun arasında, şimdiye kadar babasının hiç görmediği bir konsantrasyonla müziğe daldı.

Müzik biter bitmez, taburesinden kontrbasın yanına zıpladı. Çalan çocuğu soru yağmuruna tuttu. Sempatik müzisyen, ona minik elleriyle pizzicato yaptırdı. Telleri tek tek anlattı. Arşeyi gösterdi. Kendi çekti. Minik kıza, yardımla çekti. Çıkan seslere kızının şen kıkırdamaları karıştı. Dakikalarca. Sonra bir anda, müzisyenlere el sallayıp babasının yanına koştu: "Tamam, kontrbası öğrendim!"

Hâlâ balkabağına dönüşmemiş arabalarına bindiklerinde saat en küçük olmuştu. Kız arka koltuğa oturur oturmaz uyumuştı bile. Baba, henüz beş yaşına bile girmemiş minik kızının uyurken beşinci kata çıkarıldığında ne kadar ağır olabildiğini hatırladı, sağlamlığı tartışmaya açık belini yine zorlu bir sınav bekliyordu. Öte yandan, **kendi hayatında çok önemli olan müziğin kızı için de önemli olması için gösterdiği çabaların karşılığı olarak görüyordu olan biteni.** Bazen bu yüzden zor durumlarda kaldığı da oluyordu tabii.

Uzun yıllardır tanıdığı arkadaşının, sadece kendisinin yerini bulabildiği milyonlarca plak ve kasetin içine nasıl sığdırıldığı muamma olan minicik dükkanına uğramışlardı. Dükkana bir tek dükkancı sığdığı için baba dışarıda duruyor, minik kıza ise kaset kolilerinden oluşan öbeklerden birinin üzerinde oturuyordu. Dükkancı, sekiz numara miyop gözlüklerinin ardından babayla "Sende şu var mı, şu da geldi, bunu dinledin mi, ikisi beraber ne acayip olmuş, herifler çalmıyor ayın yapıyor!" muhabbetine girmişti. Albüm albüm, grup grup, müzisyen müzisyen, ansiklopedi yazıyorlardı! Kolilerin üzerinde bacak bacak üstüne atmış, konuşmayı takip eder gibi yapan kız nihayet akıllarına geldi. Biraz da dükkandaki çeşit bolluğunu göstermek için adam "Sana göre çok güzel şeyler geldi" dedi. Ünlü televizyon spikerinin çıkardığı masal kasedi? Cevap

omuz silkmeden ibaret. Çocuk şarkıları derlemesi? Cevap omuz silkme. Şu? Omuz silkme. Bu? Yine omuz silkme!

Baba bu omuz silkmenin ne demek olduğunu iyi biliyordu. Sevimli yemekler, gidilmek istenmeyen filmler, görülmek istenmeyen akrabalar, oynamak istenmeyen oyunlar sayıldığında "Yukarıdakilerden hiçbirini" anlamına gelen, doğru soru bulunana kadar amuda kalkılsa başka cevap alınamayan klasik hareketti. "Galiba sen müzik sevmiyorsun." Adamı delen bakışlar, sıkılan dişler arasından sertçe sızan kesin bir "Seviyorum!" Adam devam etti: **"Ama sana ne söylesem olmadı. Bütün çocukların sevdiği her şeyi gösterdim, beğenmedin. Sen ne dinlemeyi seviyorsun ki?"**

Kız babasına baktı. Babası başıyla onayladı. Kız adama baktı, baktı. Gayet snob bir ifadeyle patladı: **"Keith Jarrett!"**

Dükkan sahibinin miyobu bir milyona fırladı, dürbünleşti, dürbünün diğer tarafından kıza baktığını anladı. Dürbünü saygıyla düzeltti. Bayılmasına ramak kalmıştı.

adını sen koy

Adamlar homurdanınca Hakkı Abi gerildi ama gerilemedi, lafa başlamıştı bi' kere. Sesini daha da yükseltti. "Sinirlendirmeyin beni ulayn!" Bağırırken gençleşiyordu sanki, başka bi' şey oluyor, kendini buluyordu.

Kafa namıyla müsemma Hakkı, Ankara Seyranbağları yakınındaki Kızıltoprak'ın kabadayılarındandı. Ön dişleri kırıktı. Konuşurken yanağındaki faça seğirirdi. Bi' omzu geride, geniş fulelerle yürürdü. Kelebek bıçağı onun gibi haşmetli sallayanı görmemişimdir. Ergenliğin sivilceleriyle dolu on beşlerini süren bizlerden yirmi yaş kadar büyüktü. **Kafa Hakkı'nın nâmi 80'lerin ortasında Küçükkesat'tan başlar, dere tepe yol alır, Kırkkonaklar'ın sonuna kadar serim serim yayılırdı.**

Kafa atarken yay gibi gerilen bu sağlam adama bir metreden fazla yaklaşmayacağını bütün hasımları öğrenmişti.

O yıllarda aşağı mahallenin bebeleriyle kavga alır, onarlı yirmişerli birbirimize girer, yara bere içinde mahallemize dönerdik. Kahvede tespih çeken Hakkı Abi kırık dişlerinin tamamladığı alaycı bir gülüşle süzerdi bizi. "Niye?" diye sorardık büyüklere. "Niye sırtıyor bu adam? Madem delikanlı, çekse köşeye, bi' iki tekni öğretse ya bize!"

"Kafa" nâmını aldığı olayın ayrıntılarını mahalle büyüklerinden o günlerde öğrendik: Arkadaşının yeğenine tokadı bastılar diye, sen de git, tek başına koskoca dolmuş durağını bas! Elinde bıçak on kişinin arasına dal! Rivayet odur ki adamlardan ikisinin kanını o dakkada alıveriyor, kafayı koyduğu gibi üç kişinin de burnunu dümdüz ediyor. Şoförler dolmuşlarını bırakıp kaçıyorlar. Öyle böyle değil yani!

Hızlı günlerinde, adam yaralamadan soluğu cezaevinde alıyor abimiz.

Duruma en çok, koruyup kolladığı fakir fukara üzülüyor. Üç yıl ceza veriyorlar. İçeriden biri Kafa Hakkı'ya horozlanıyor, iş uzuyor. Tamı tamına on üç yılını çürütüyor cezaevlerinin küflü koşuşlarında. Çıkınca bi' takside şoförlüğe başladı. **Aslında onun gibi biri otopark ya da çek senet işi yapsa, ne bileyim etrafına bi' kaç genç toplayıp ceketini Ankara pavyonlarına assa; o ceketin var ya, her cebinden para taşardı yeminle, ama o bunların hiçbirine tenezzül etmedi. Kim bilir, belki de kodesten çekiniyordu. Yaşayan bilir, konuşması kolay!**

Gel zaman git zaman, işsiz kaldı. Ağır abi pozlarını ihmal etmeden kahvede sigarasını tütürüyordu ama her nefeste hem sigara hem o kor gibi yanıyordu, belliydi.

Altmışını devirmiş Kafa Hakkı gibi eski kulağı kesiklerden hayatta olanlar çoktan dünyalığı doğrultmuşlardı. Tespih çekiyor, kahve höpürdetiyor, bu işlere meyilli gençlere sonu nasihatle biten tecrübelerini anlatıyorlardı.

Günlerden bi' gün, bi' baktık Kafa Hakkı omzuna peşkiri atmış,

kahvenin ocağına geçivermiş. Hiç ses etmedik. O ocağa geçince kahvenin işleri de arttı sanki. Herkes kendini iyi hissediyor, kahvede oturdukça oturuyordu. Zamanın namı kabadayısı da durumdan memnundu: Çayını çorbasını içecek parayı çıkarıyor, mahalle içi ufak tefek anlaşmazlıkları çözerek uyuzunu kaşıyor, böyle böyle güneşi batırıyordu.

Geçen yaz, alt mahalleye Suriyeliler yerleşti. Alayı gecekondan mahalle fakir, Suriyeliler onlardan da fakir. Bi' aile kalacak diyorlar, aynı evde beş aile kalıyor. Bağrına kundaklık bebeği basan kadın ana caddeye fırlayıp dileniyor falan filan

Çok geçmeden mahalleli huzursuz oldu. "Aç karnımızı doyurduk da bi' de Araplar kaldı, yarın işimizi elimizden alır bunlar, namusumuza göz diker!" Laf çok.

Bi' gün aşağı mahalleden birkaç kişi kahvede, Suriyelilerden bahsediyordu. "Evlerini basalım, kapının önüne koyalım şerefsizleri!"

diyordu biri. "Yılanın başını küçükken ezeceksin, yoksa başa çıkamayız bunlarla, benden söylemesi!"

O sıra Hakkı Abi dayanamayıp lafa girdi: "Ya ayıp değil mi gençler, misafir sayılır bunlar. Hiç yakışıyor mu size! Duymamış olayım!"

"Ne misafiri dayı, misafirlikleri mi kalmış, Arap değil mi, alayı pislik bunların var ya!"

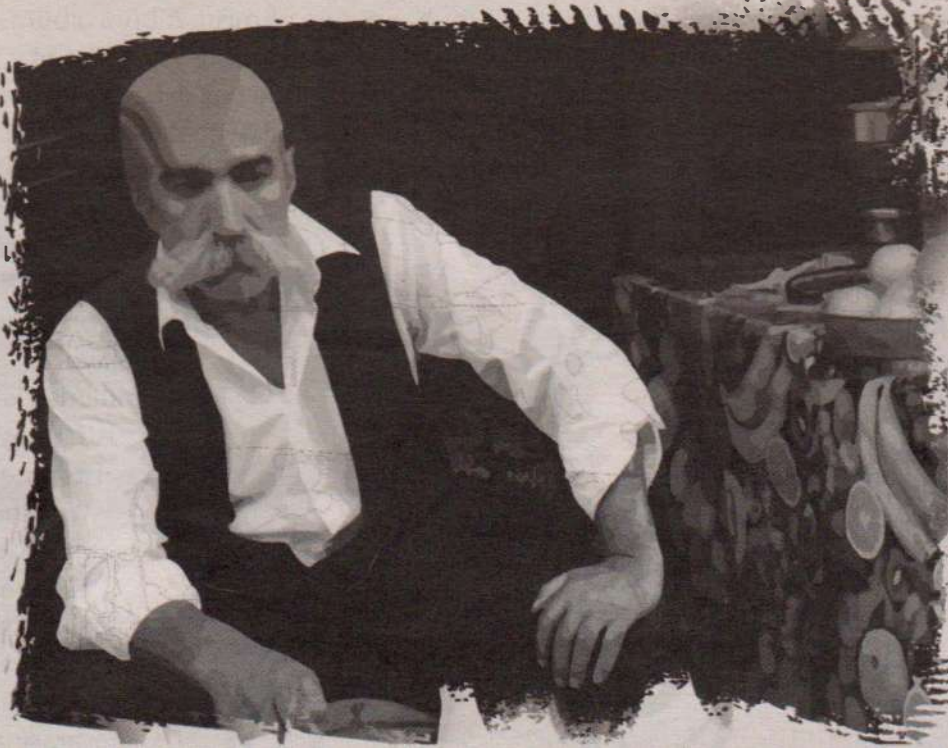
"Hött! Deyyus... Hepsi insan lan bunların, kefeneye girdik mi hepimiz biriz. Suriyelilere dokunan, karşısında beni bulur, o kadar!"

Adamlar homurdanınca Hakkı Abi gerildi ama gerilemedi, lafa başlamıştı bi' kere.

Sesini daha da yükseltti. "Sinirlendirmeyin beni ulayn!" Bağırırken gençleşiyordu sanki, başka bi' şey oluyor, kendini buluyordu. Çaylarını bitirmeden masadan kalkan adamlar ses etmedi. Kaç yaşına gelmişti ama hala yekten konuşuyor, esaslı laflar ediyordu. Helal demiştin, mazlumu bi' koruyan çıkıyordu işte.

Sonraki gün kahveye gittiğimde Hakkı Abi'yi bi' köşede sessiz sakın otururken buldum. Elini alına koymuş, yere bakıyordu. Gözü kan çanağıydı, yüzündeki ezikler küflenmeye yüz tutmuş et rengine bürünmüştü ve burnu alçılıydı. Ne olduğunu söylemiyordu. Komşusundan duydum: **Tartıştığı adamlar evvelki akşam evini basmış. Kapıyı açar açmaz iki kişi Hakkı Abi'nin üzerine çöküp ona nam veren kafasını yerle yeksan etmiş. Tekmelemişler, suratına, karnına, artık nereye isabet ederse.**

O günden sonra eskilerin Kafa Hakkı'sı suskunlaştı. İş arasında insanlardan uzaklaşıp kahvenin dışına bi' sandalye atıyor, yerde bi' noktaya sabitleniyor, dalıp dalıp gidiyordu.

Feyyaz Yiğit

efendim **hayat**, bitmeyen bir **tadilat**

Gerçekten zor zamanlar yaşayan bir insandan bahsedeceğim. Böyle bir insan yok. Fakat bahsedeceğim. Kendisi 1.52 boyunda, çirkin ve eğitimsiz. Eline geçecek ilk parayla dişlerini yaptırtmak istiyor. Şu sıralar, yaşadığı toplam sıkıntılar havuzuna rengini veren şey bu; diş yaptırtmak. Bir tane bile güzel kıyafeti yok, farkında değil henüz. Muhtemelen bu insanın erkek olduğunu düşünüyorsunuz. Haklısınız. Zaten aksi düşünülemezdi. Öyle kadın mı olur? Olmaz öyle şey. Kadın değildir o. Ya var aslında böyle kadın, vardır yani bence. Acaba nerede şu an? Kadınlar daha çok gizleniyorlar. Gizlenmeyin, bulun birbirinizi. Her pazar Seğmenler Parkı'nda toplaşıp, ulaşılmaz mutluluklar üzerine sohbet edin. **Miskin bir uyumlu olmaktansa çirkin ve öfkeli olmak yeğdir.** Bu tabii işin bencesi.

Siz nasıl isterseniz.

Kendisi bir kel, ismi Hüseyin ya da kimbilir ne. Onu tadil edeceğiz, buyurmaz mısınız?

Dilerseniz önce onun isteğini yerine getirelim, dişlerini yaptırtalım. Hem bu şekilde biraz morali de düzeler, sonraki isteklerimiz itirazı olmaz. Malumunuz diş öyle zart diye yaptırtılan bir şey değil. Bu, zaman ve para isteyen bir süreç. Hadi zamanımız var diyelim, fakat kesinlikle paramız yok, bundan eminiz. Hüseyin'in para kazanması gerekiyor. Lakin Hüseyin'in elinden hiçbir şey gelmiyor. Evvela bir şeylerden anlar hale gelmeli. O halde, şöyle yapalım; Hüseyin rastgele bir yerde paralı ya da parasız bir işe girsin. Öğrensin. Diyelim ki Hüseyin bir işin ucundan tutmaya başladı, o işi iyice öğrendi ve maaşı da biraz yükseldi. Evet. Kazandığı para hem yaşamaya hem de biraz köşeye koymaya yetmiyor. Bu sebeple Hüseyin biraz sabretmeli, en azından 1 yıl daha ailesinin yanında yaşamalı. Fakat yaşı iyice geldi, seks yapmak istiyor. Dişleri kötü görünmeseydi belki seks yapardı. İnsanlar Hüseyin'in dişlerine bakıyor ve **"Ayyyyy bunla seks yapamam ben"** diyor. Üzülüyor. Bunu düzeltmeliyiz, bu bir tadilat.

1 yılın sonunda gerekli parayı topluyor Hüseyin. **"Hani ulan"** diyor, **"Nerede bu dünyanın en iyi dişçisi?"** diyor, **"Çıksın ortaya görelim neymiş marifeti"** diyor. Vay efendim oy efendim derken ışıltı parlıyor dişleri. Görenlerin gönlüne serinlik, görmeyenlerin aklına merak salıyor. Yok böyle güzel bir ağız.

Yaklaşık 1-2 sene içerisinde Hüseyin'in iş ve diş meselesini hallettik. Sanki şimdi biraz daha iyi oldu. Fakat çok ciddi bir mesele var ki Hüseyin çaresiz. Boyunun 1.52 olduğunun farkında. Öyle değilmiş gibi davranamaz. Derhal bir çözüm bulmamız gerekiyor. Hüseyin'e topuklu ayaklabılar alıp biraz çıyanlık yapabiliriz ama nereye kadar? Olsun olsun 1.57... Radikal, kökü bir hamle lazım. Hüseyin diyor ki **"Yahu ben boyumu uzatamıyorsam, enimi azaltayım. Ne kadar ince, o kadar uzun gösterir."** Bravo. Haklısın.

Hüseyin derhal bir incelme diyetine başlıyor. Azimle, inatla, günden güne inceliyor. Artık sadece 7 kilo. Selvi gibi titriyor ve maşallahı var. İnsanlar bu incelik karşısında epey zorlanıyorlar ama yine de belli belirsiz Hüseyin'in farkındalar. Hüseyin artık biraz daha mutlu. Teşekkür ediyor. Patronu diyor ki **"Hüseyin ya, sen ne prezentabil bir insan oldun böyle? Bu nasıl bir sunulabilirlik? Helal olsun be sana."** Hüseyin teşekkür ediyor. Patron onu satış departmanına alıyor. Müşterileri güzel görünüşlü çalışanını görsün istiyor. Hüseyin bilmediği için ne sattıklarını soruyor. Ne farkedebilir Hüseyin? Gönül rahatlığıyla sun kendini insanlara. Ama işte öyle değil, olmuyor. Hüseyin o kadar

kötü giyiniyor ki tanısın tanımasın Hüseyin'i gören herkes **"Çıkar şu kıyafetlerini yakalım."** diyor. Hüseyin bir gün bu tekliflerden birisini kabul ediyor ve kıyafetlerini yakıp evine çıplak dönüyor. Onu seneler sonra çıplak gören annesi **"Bravo evladım, işte özgüven budur. Git babana da göster sevin sin adamcağız"** diyor. Hüseyin'in babası bu görüntü karşısında o kadar seviniyor ki o da donunu sıyırp atıyor ve **"Tamam artık yaşayacak bir şey kalmadı. Yemin ediyorum yok böyle bir mutluluk"** diyerek kendisini balkondan bırakıyor.

Hüseyin internetten bakıyor, tarz arıyor. Evden bir boğaz eksildiği için ekstra harcama yapacak durumu da var. Olacak iş değil tabii ki ama buluyor. Basıyor parayı, kuşanıyor tarzını. 7 kiloluk bir hispter oluyor. Kendisine bisiklet alıyor, deri çanta alıyor ve sakallarını uzatıyor. Hemen gidiyor bir kafeye, çok güzel bir kadının karşısına oturuyor. **Kıydan köşeden, bir yerlerden mutluluk fırlamalı artık.** Kadın soruyor; **"Merhaba Hüseyin, biraz ani olacak ama b'r soru sormak istiyorum. Sence Hegel mi Spinoza mı?"** Hiç düşünmeden **"Hegel"** diyor Hüseyin. Kadın Spinoza'cı çıkıyor ve saç baş birbirlerine giriyorlar. Kuş kadar Hüseyin muhteşem bir dayak diyor kadından. Gururu çok inciniyor. Sadece 7 kilo olduğu için bu incinme gözle de görülebilir oluyor. Göğsünden sarı sarı dumanlar çıkıyor.

Bu olayların üzerine, hiçbir konuda hiçbir şey bilmediğini fark ediyor Hüseyin. Soruyor soruşturuyor ve onu idare edecek 40-50 kitaplık bir liste hazırlıyor. Annesine diyor ki **"Anne beni rahat bırak, kitap okuyacağım ve işe gitmeyeceğim."** Annesi diyor:

"Evladım olmaz öyle şey, şu sakalının birazını kes onu gönderelim işe. Zaten anlamazlar" Hüseyin bayılıyor bu fikre, sakalının birazını kesip burğu yapıyor ve her gün işe gönderiyor. Bu sırada okuyor, okuyor, okuyor. Tabii ufkunu genişletirken pastayı böreği eksik etmiyor ve epey kalınlaşıyor. **Hüseyin'in hissedilen boyu artık 1.62 oluyor. "Ben" diyor, "buralara 1.80'lerden geldim." Utanıyor, sıkılıyor, üzülüyor.**

8-9 sene geçmesine rağmen yine de bir fena hissediyor Hüseyin. Eski halinden eser yok artık. Sevilir, sayılıyor, iyi de kazanıyor. Düzenli olmasa da seks hayatı bile var. Lakin son bir dokunuş gerektiğini o da hissediyor.

Bir gün bir arkadaşı Hüseyine; **"Ya Hüseyin bence senin ismin Şenay olmalı."** diyor. Hüseyin hemen Şenay oluyor. En güzel evi tutuyor, en güzel eşyalardan alıyor. Pırıl pırıl, ışıltı ışıltı insanlarla dost oluyor. Bir gece, Hüseyin'in sakalı işten eve alkollü dönüyor. Yakıyor, yıkıyor, mahalleyi ayağa kaldırıyor. Öfkesi geçip sakinleştiğinde, sakalını alıp karşısına oturtuyor Hüseyin. **"Ben" diyor, "Şenay olmak için senelerce uğraştım. Gördüğün gibi başardım da. Artık bir Şenay'ım. Bunu bu şekilde söylemek istemezdim ama belli ki göremiyorsun. Artık bitti! Benim senin gibi bir sakalım yok! Lütfen daha fazla zorlaştırma."** diyor.

Sakal evi terk ediyor. Şenay'ın bu tavrına çok öfkelenen saçları kıyafetlerle birlikte ayrı eve çıkıyorlar. Deri çantaları, çok güzel ayaklabıları ve gözlükleri bisiklete binip uzaklaşıyorlar. Şenay 1 saat kadar ağladıktan sonra donunu sıyırp atıyor ve **"Tamam artık yaşayacak bir şey kalmadı. Yemin ediyorum yok böyle bir mutluluk"** diyerek kendisini balkondan bırakıyor. Hüseyin'in, o güne kadar şahsiyetine katkısı dokunmuş fakat son gün onu terketmiş bütün eşyaları, şehrin tüm sokaklarından zıplaya zıplaya Şenay'ın cansız yatan bedeninin başına geliyorlar ve hep bir ağızdan; **"Biz Şenay'ı kazanmak isterken Hüseyin'i kaybettik. İyi oldu tabii ama ne de büyük bir hata ettik"** diyerek ağlamaya başlıyorlar.

yandı mı bu postaneler?

Güneş batarken bir sahil kenarında buz gibi bir bira içmiştik, hepsi bu. Orada gördüm en son zamanı. Tutamadık, tutamayız, tutturamazlar, tutamayasıcılar...

Yazdıklarını bir saman kâğıda bastım. El yazın olmasa da hiç değilse sabaha karşı öldürdüğün şu duygularının vasiyetini yerine getirmek istedim. Bence bunu yapacağımı tahmin etmişsindir. Çıplak bir sesle fısıldadıklarının elektriğe tabi kalmasına gönlüm razı olmadı, hem yazarken pencereden sarkıtığın ayaklarının hatırı var. Belki de o benim penceremdir, yarıştırdığımız yağmur damlalarından birisi olduğumu, kim bilebilir? Yavaşça akarken birden hızlanan ve en olmayacak yerde duruveren, hepsinin en tuhaf olanıydım.

Elimde kılıç mantığın derebeyliğinde at koştururdum. Sen beni ilk önce oradan tanırırsın. Sonra altı yaşında bir çocuktun herkesi öpmüş yatmadan önce, ben küçük balkondaydım ayaklarım donmuştu. Hayatım boyunca çamaşırlarla dolu bir misafir odası düşledim. Olmadı. Bugüneymiş kısmet. **Aşk elektriğe güvenmemek, matematiğe inanmamaktır biliyoruz. Karanlıkta daha iyi görebilenlerdeniz bunu da biliyoruz.**

O yüzden mektupmuş gibi saman kâğıda bastım yazdıklarını.

Zaten bunların cevapları çoğunlukla grevde olan bir postane yüzünden gecikiyor. Hoş bunu bildiğim için meraklanmıyorum. Nasılsa gelecektir,

önemli olan postacıların maaşlarıdır diyorum. Bunu sen de söylemiştin. Biz herkesin sustuğu ve uyuduğu vakitlerde de yazabilir ve okuyabiliriz. Acelemiz yok. Kimse yatağına aç girsin istemeyiz. Çünkü ancak böyle bir dünyada bir insan diğerini tam olarak anlayabilir. Bunu öğrenecek kadar yalnız kaldık ve bu cümledeki geçmiş zamanın aslında geçmediğini bilecek kadar da. Peki, sence nerde bu postane? Benim aklımda bir cevap var. Eğer aynısını söylersen sana bir hediye vereceğim. Buna ödül denir, diyebilirsin. Peki, öyle olsun.

En iyi bildiğin şeyi unuttuğun oldu mu senin de, bir balık teslimiyetinde düşerken sandala, sırtında tonlarca uykunun ağırlığıyla, güneşin seni öldürdüğünü fark ettiğin oldu mu? **Havada bizi eksiltten bir şey var sevgilim. Nefes aldıkça geçiyor ömrümüz. Yaşamak için ölmeye mecburuz anlayacağın. Düşünmek için unutmaya, uyumak için yorulmaya, sevmek için bağışlamaya mecbur olduğumuz gibi.** Kapanları ne bitmez bir dünyaymış bu, tanrısı ne oyuncu, soruların karşılığı cevaplar değil, sormamakmış. Aldanarak çalışan şu kalbin acısı çektiğimiz. Şöyle bir tutuşmakla varamıyoruz külün huzuruna. Donmuş bir saçak gibi sessizce beklemek dünyayı bize haram. Yandıkça yeniden yanacağız, konuştukça bir daha konuşacağız. Döne döne başımız dönecek. Biz sussak geçmiş susmayacak.

Çünkü çarptığımız yerlerin izi yaşıyor bizle. Yerine yenisini koyamıyoruz tutamadığımız sözlerin. Kırılmış eşyaları, pamuklarını çıkardığımız koltukları, çizilmiş plakların seslerini bir daha tamir edemiyoruz. Giderek bir babanın öfkesi sınıyor üzerimize, bir

annenin uzun süren ölümü, yetişmemiş bir ödevin suçluluğu bırakmıyor peşimizi. Ardına saklandığımız perdeleri açıyor hayat. Sandalın kıymıkları sırtımıza batıyor.

Çırpınmayan bir zekanın karşısında, çöl gibi sıcak bir metnin ortasından okuyorum bunları. Tek bildiğim şeyi unuttum. Bir öfkeydi, kırık bir ukde, boğazıma takılmış bir iğne gibi yuttum. Ne midemde bir damla kan, ne içimde acısı kaldı. Yüküm eksildikçe ağırlaştım. Yolum bitti kavuşamadım. Sen seviyorsun rengini gözlerimin. Anlıyorsun manasını. Bakamıyorum. En iyisi ılık çalmalı sanki. Unutmak için. Öyle yapıyorum.

İnsanların böyle tükenişi mi daha acıklı sence, onları izlemek mi? Yalnızlıkla baş etmeyi öğrenecek kadar da büyümedim. O yüzden hala onlardan medet umuyorum. Önceleri beni anlasınlar isterdim, şimdi eğlendirseler, beni bırakmasalar yeter diye bakıyorum. Asıl kurtarmak istediklerim tanımadıklarım. Seçiren bir göz gibi atıyorsa bu kalp, umudumu zamanın ardına sarkıtılabildiğim içindir. "Her büyük adam devrinin üvey çocuğudur" dedi Kör adam. Bu zorun da, kolayın da

aslında aynı şey olduğunu söylüyor. Yani gayrimeşru bir zihnin ürünü bunları yazabilmek ve yine o zihnin ürünü bunları yazabilmek. Yani umut umutsuzluğun aynısı. Hadi bunu anlarsan da bir ödül daha vereyim. Etti mi sana iki? Bulamazsan da uğraşma. Kendimi böylece faş edişimi görmemiş olman beni üzmez. Bu da senin benim hakkımda hiç bilemediklerinden birisi olarak tarihimizdeki yerini alır. Tarihimiz diye dolu dolu söylediğime bakma, pek şanlı bir geçmişimiz olmadığını kabul ediyorum. Öyle büyük muharebelerimiz, ölümlerin üst üste yığıldığı devrimlerimiz olamadı. Zamanı çocuklukta hediye

gelmiş bir saat gibi kaybettiğimizden beri takvimin farkında olmadık. Güneş batarken bir sahil kenarında buz gibi bir bira içmiştik, hepsi bu. Orada gördüm en son zamanı. Tutamadık, tutamayız, tutturamazlar, tutamayasıcılar...

Az düşün ama bunları olur mu? **Geceleri uyuyamayan kadınlardan ödüm patlıyor, sonra kaçan rüyaların hesabını gelip benden soruyorlar. Aklını dinlendir arada. Üstümüze gelmesin.** Kargalarla özenme onlar hatalarını telafi edecek kadar yaşıyorlar. Biz o kadar şanslı değiliz. Ondan uyumalıyız. Bu mektuplara rağmen uyumalıyız. Fişini çekip bir telefonun, ılık sütte dişlerimizi dinlendirip, uykuya çekilmeliyiz. Sabah yazmak da mümkündür belki de önce bunu öğrenmeliyiz.

Penceremin önünden bir adamın bağırın sesi geliyor "Son biletler, son biletler..." Ben onu bir an "Lefkoşe... Lefkoşe" anladım. Ne tuhaf, sana mektup yazarken eski bir Kıbrıs minibüsünde uyumak istedim. Bir adaya ülke, elektriksiz bir köye şehir demenin toplu delirmişliğinde kaybolmak istedim. Babam sağ olsa istedim. Hatalarımızı affedecek birileri olsun istedim.

Ben de sana bu mektubu uzun kablolu bir telefonda okumak istedim.

Şöyle bir tutuşmakla varamıyoruz külün huzuruna. Donmuş bir saçak gibi sessizce beklemek dünyayı bize haram. Yandıkça yeniden yanacağız, konuştukça bir daha konuşacağız.

Kerimcan Kamal

hiçbir yere yetişmek...

Uçak 45 dakikalık yolculuktan sonra piste kondu. Cep telefonları hemen açıldı. Hemen ayağa kalkıldı. Artık uçmayan makine henüz durmamıştı ama... Herkesin de acelesi vardı. Kapı aralandı. Hızla, birazdan dönecek banttan daha büyük yüklerini almaya koştu yolcular. Gerçi bandın dönmesine daha vardı ama... Herkesin acelesi vardı.

Zaman her zamanki gibi akmasına rağmen belli ki dakikalar ruhlarda daralıyordu. Otoparktan birlikte çıktığımız bütün arabalar birer ikişer çarçabuk geçti beni. Belli ki herkesin yetişeceği bir yer vardı. Benimse artık yetişeceğim bir şey yok. Varacağım yerler var. Yetişmek yorucuydu oysa. Yolsa başlı başına bir macera. Doğduğun gün cenneti istemek gibi bir şey yetişmek. Yaşamının anlamı ne o zaman? Belki de yaşamaktan kaçıyoruz acele ederek. Bir an önce cennete kavuşmaya çalışıyoruz. Burayı cehennem kabul ederek. Ya da o hız esnasında, yolu veya yaşamı iskalayarak biz yaratıyoruz cehennemi.

Kendini tanımayı reddetmiş insanlarız biz.

Binbir yerden binbir resim yerleştirmişler aklımıza. Onların doğruluğunda hızla, düşünmeden bir şeyleri isterken başka şeyleri yok saymayı, yok etmeyi öğretmişler bize.

Senden önce Asur'dan Babil ve Filistin'e, Şam ve Kufe'ye dek ve dahi kimler kimler öldürmüş birbirini ve öldürmeye devam ediyorsun düşünsene. Kendi evladın için ölmeyi göze alırken başkasının evladını öldürüyorsun.

Hamuru bu kadar naif, bedeni bu kadar zayıf insanoğlu nasıl böyle bencil ve gaddar olabilir? Cennetin kısa yolu cehennemden geçmiyor ki. Yolun hakkını vermezsen yolun cennete çıkmıyor ki.

Yoksa günah da Tanrı'nın planları arasında mı?

Sen kendi oyunumu oynuyorum sanırken hep kasanın oyununu mu oynuyorsun aslında? **İlk yerleşim merkezlerini geçtikten sonra geniş otobanın iki kenarındaki tepelerde tek tük yanan ışıklara aşığım ben. Gecenin karanlığında, dünya önlerinden hızla akarken, onların sakince tepeleri beklemelerine aşığım...** Belki de bizim telaşımızı izliyorlar gülerek. Belki o evlerde yaşayanlar, kendi hızlı dünyalarının cehenneminden sıkılıp bizimkine geldiler ve yol kenarında uzak tepelere park etmiş gizemli evlerinde kaktüs ve zakkum çiçeklerinin içinde, bulundukları anı anlamaya çalışıyorlar. Ve o an hiç anlaşılmayacak olsa bile... Sadece bu çaba bile... Bizi birbirimizi öldürmekten alıkoyabilir.

Hayatın, bizlere ezberletilmiş biçimlerin dışında da devam ettiği basit gerçeğini kabul edersen, bu denli vahşileşmeyebilirsin.

Günah Tanrı'nın bize ilk ve son dersi mi?

Bu dünyayı anlayamıyorum. Geçiciyken bu kadar kalıcı hissetmek mi o elmadan alınan ilk ısırığın dayanılmaz tuzak lezzeti? Ve yıldızlar sen hızla altlarında koşarken görünmez de, o tepedeki evin önünde bir nefes almak için çıktığında dışarı, işte hepsi orada ya.

İşte hepsi orada. Kimse için akıllı değilim, kimseye de yetmez aklım. Ve yanımdan hızla akıp geçenler yetişmeleri gereken yerlere yetişmişlerdir umarım. Her ne kadar yetişseler bile varmış gibi hiç hissetmeyeceklerse de...

Zakkum çiçekleri ve rüzgar değirmenleri arasından kasabaya vardım. Yol devam ediyordu ama ben güvenli bir duraktaydım. Bir çift gülen göz karşıladı beni kapıda ve peşi sıra koşturan bir başka gülümser kuyruklu arkasında.

Bahçeye çıktım. Yıldızlar işte oradaydılar. İşte hepsi orada.

Zaman bir atlı karınca hiçbir yere varmadan dönüp duran. Ve biz hiçbir yere yetişemeyeceğiz ne kadar hızlı koşsak da.

Yolun keyfini sürmek varken bu telaş niye?

Derken uzaklarda bir yerlerde hızla koşturanlardan biri daha sağa yanaştı. Motoru durdurdu. Sessizliği bir an için içine çekti.

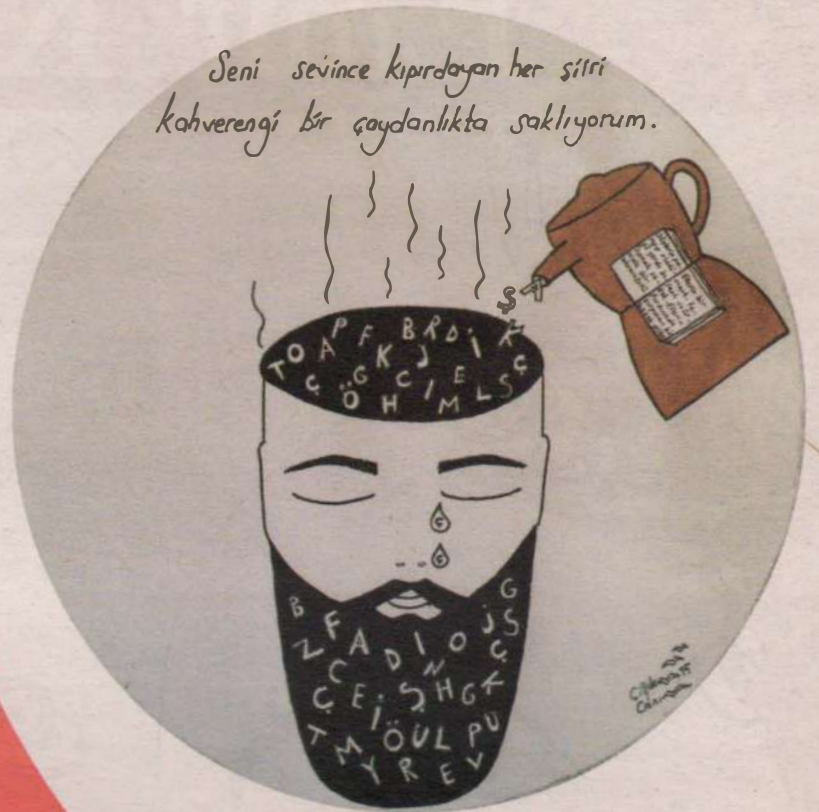
Her şey olduğu yerde güzeldi.

İnsan toprakta, çiçek dalda, yıldız uzakta.

Ve yıldızlar ne kadar uzaktaysa o kadar zamanımız var daha.

Çiğdem Canım Yayan

Seni sevince kıpırdayan her sıttri
kahverengi bir saydanlıkta saklıyorum.

Didem Madak

Franz Kafka

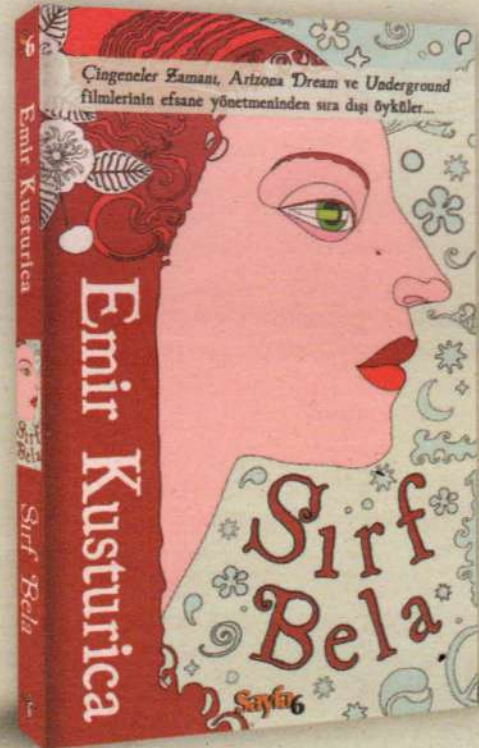

Cemal Süreya

Emir Kusturica

Sırf Bela

*Çingeneler Zamanı,
Arizona Dream ve
Underground* filmlerinin
efsane yönetmeninden
sıra dışı öyküler...

Sayfa6

Merkez Yenibosna • Acarkent Coliseum • Ataşehir Migros • Ataşehir Novada • Beylikdüzü Migros • Levent Metrocity
Maltepe Carrefour • Sirkeci • Bahçelievler Metroport • Fatih Historia • Beykent Perla Vista • Avcılar Pelican Mall

f/Sayfa6Yayinevi

KİTAP BURADAN ALINIR
www.inkilap.com

t/sayfa_6

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Ali Ece

hayat değiştiren albümler (3)

The Clash – London Calling, 1979

O 1992 eylülünde okul çıkışı "London Calling"i o zamanki en iyi arkadaşım Walkman'ime yerleştirdiğimde, Kadıköy-Göztepe otobüsü GZ2'deydim.

1992 eylülü, okullar (yine) yeni açılmış. O günlerde yaşadığımız ülke, faili meçhul cinayetler-terör-ekonomik kriz şeytan üçgeninde debelenirken, okulda bize Jean-Jacques Rousseau, Voltaire, Aydınlanma, İnsan Hakları falan öğretmeye çalışıyorlar. Kısaca zihinsel konjonktür olarak her şey başlı başına bir çelişki. Sanki bu kaderin kurasını da Infantino çekmiş!

Tıpkı denizi olmaması, belediyeler arası tartışmalar, fıkralar, reklamlara kadar uzanan Ankara şehrinde doğup büyüyen Joe Strummer'ın kulaklarımda başlayan müzikal şaheserinin ilk korosundaki sözleri gibi: "Londra sular altında boğuluyor ve ben nehir kenarında yaşıyorum".

O 1992 eylülünde okul çıkışı "London Calling"i o zamanki en iyi arkadaşım Walkman'ime yerleştirdiğimde, Kadıköy-Göztepe otobüsü GZ2'deydim. Otobüs, içindekilerin çoğu öğrenci olmak üzere tika basa doluydu. Ve halen o gün benden başka o otobüste "London Calling"i dinleyen var mıydı, merak ediyorum... Peki, (Balotelli edasıyla) neden ben? Çünkü Zihni Müzik'te kaseti plaktan kaydeden Murat Beşer'in "Punk kozasından New Wave (Yeni Dalga) keleşine" yazısını yeni okumuşum. Murat Abi kaseti verirken "Bu da Clash ama ilk iki albümdeki gibi % 99 haldur huldur Punkçı Clash değil, bu Punk ötesi Clash..." demiş. **"Hani o ilk 2 albümde arada siyahi müzik numuneleri var ya, 'London Calling' de senin Beşiktaş gibi ne kadar beyazsa o kadar da siyah!"**

"Benim Beşiktaş" en son 1990-92 arasında 3 kez üst üste şampiyon olduğunda "London Calling" kadar mükemmel olmuştu. Clash de benzer bir tarihi 3'lemenin ilk sezonundaydı. 1979'daki Amerika turnesinden döndükten sonra turne yollarında başta Afro-Amerikalılardan öğrendiklerinden aldıkları ilhamla yeni yazdıkları şarkı müsveddelerini Arsenal'in o zamanki stadi Highbury'e en yakın müzik stüdyosunda kaydetmek üzereydi. Hatta albümü ilk antrenmanı, yeni kayıt ekibiyle Highbury Stadi etrafında yapılan bir maçtı!

Albüm kapağında bu kez Elvis Presley'e bariz gönderme olan fotoğrafıyla başçı Paul Simonon yer alacaktı. Zaten albümle aynı isimdeki ilk şarkı "London Calling"i ilk notaları başlayınca "Neden başçı Paul Simonon"ın 2002'de Q Dergisi tarafından gelmiş geçmiş en iyi rock'n'roll fotosu seçtiği kapakta olduğu daha net anlaşılacaktı. Punk estetiğiyle Punk'ın ötesine geçen sonradan post-punk olarak hayırla anılacak müzik akımının ilk örneği olmasa da bayrağı en yukarıya taşıyanı olan bu şaheserde toplam 19 şarkı vardı. Yani bir duble albüm ama The Clash'in büyük bir plak şirketiyle çalışırken şart koyduğu toplumcu duruşu nedeniyle tek albüm fiyatına satılan bir şaheser.

Yıllar sonra 2012 Londra Olimpiyatları'nın reklam ve açılış seremonisinin fon müziği olan albümle aynı isimdeki şarkı "London Calling"i Bob Dylan bile yorumlayacaktı. Hatta Bruce Springsteen bir Grammy Ödül Töreni'nde "Ben burada siz süslü püslü popçularla bir aradayım ama aklım halen geldiğim yerde" dercesine Clash solisti Ankaralı Joe Strummer'dan beri şarkıyı ruhsal açıdan en iyi söyleyen sanatçı olacaktı. İlk başladığında "3 akor yeter, 2 akor daha iyi, tek akor en iyisi" parolasıyla yola çıkan Punk'ı Dylan, Springsteen gibi çok daha geniş bir deha yelpazesinin ilgi alanına açan "London Calling"de vokaller ne kadar Punk'sa baslar ve davullar o kadar Reggae ve Dub'dı!

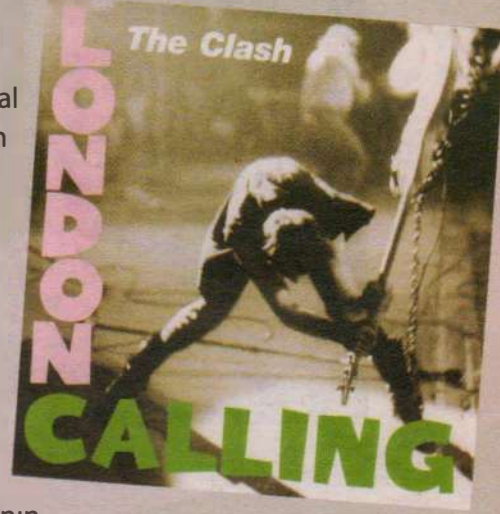
Şarkının sonundaki yankılanım Mors alfabesiyle "çalınmış"tı. **İşin aslı "London Calling", 2. Dünya Savaşı'nda İngiltere'nin diğer ülkeleri kendi cephesinde savaşmaya çağıran slogandı. Ancak The Clash'in "London Calling"i belki de tarihin savaş karşıtı en**

kudretli şarkısı. Sadece devletler arası savaşa değil işsizlik, ırkçılık, uyuşturucu, depresyon gibi toplumsal savaşların 4 ölümcül mayını hem temizleme çağrısı yapan pusudaki "Total Felaket"e karşı acil bir çağrı. Sonundaki mors alfabesi ise "Bir an önce titreyip kendimize gelmezsek, son model bilgisayarlar bile işe yaramayacak, teknolojik medeniyet başladığımız yere mors alfabesine dönecek" uyarısıydı.

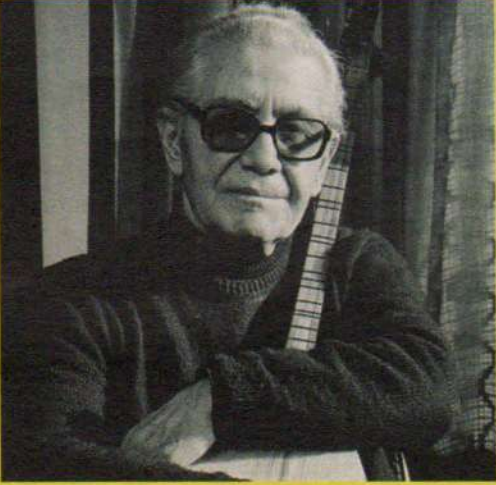
Maalesef kısa süre sonra "London Calling"de Clash'in felaket tellallıklarının hepsi acı şekilde gerçekleşecekti. İşsizlik domino etkisiyle İngiltere'den başlayıp tüm dünyayı çıldırtırken; 80'ler İran-Irak'tan Afganistan'a, Güney Amerika'nın neredeyse her yerine kadar savaşa dönüşecekti. Belki o dönemde Sovyetler Birliği'ni yönetenler solcu Clash'i "Batı'nın burjuva-anarşik yozluğu" diye yasaklamak yerine şarkıdaki nükleer felaket uyarısını dikkate alsalardı, Çernobil Faciası bile olmayacaktı.

Letchkov'un resmini her gördüğümde Çernobil'e dün olmuş gibi üzülürüm ama o 1992 eylül günü, Kadıköy-Göztepe otobüsünde benim bana yetecek kadar ergen sorunum vardı. Zaten o günkü trafik de bugünkü İstanbul trafiğinden farksızdı (Çok başarılı bir radyo ama bizim İstanbul'dan başka dünyanın neresinde trafiğe özel radyo var ki?). O yüzden 65 dakika 7 saniye süren albümün tamamını dinlemiş, acıyı bal eylemişim.

Belki de albümün adeta özeti olan Dub-Punk-Reggae klasiklerinin şahı "Guns of Brixton" sadece albümü değil kapağı, Punk kozasından Yeni Dalga keleşine geçişi ve ötesindeki her şeyi fazlasıyla soğuruyordu. Başçı Paul Simonon'un ilk vokallerini yaptığı ve ilk bestelediği şarkı olan "Guns of Brixton"da anlatılanların daha da şiddetlisi birkaç yıl sonra bizzat Brixton'da yaşanacaktı. Tüm şarkıları tek tek dinleyince maalesef dünyanın belli yaşamsal açılardan 36 yıl sonra 36 aylık bile gelişmediğini en acı şekilde hissediyoruz. Benim kısır iç dünyamda ise "London Calling" son tahlilde kısa süre sonra elektro gitardan basa, sonra bastan elektro gitara, sonra tekrar gitardan basa vs. vs. kısır döngüsüne ve hiç bitmeyen ama bir türlü değişimle gelişim seviyesine geçemeyen değişikliğine neden oldu. **FIFA 99'un efsanevi müziğini yapan Fatboy Slim'in o şarkıdan 9 yıl önce "Guns of Brixton"ı "Dub Be Good to Me"ye dönüştürmesi, "London Calling"le başlayan "En iyi müzik türü diye bir şey yoktur, hatta türler ne kadar karışırsa müzik o kadar güzel olur" zihin açılımını hızlandırdı.** Paul Simonon'un 2 sonraki Clash albümü "Combat Rock" için yazdığı "Should I stay or Should I go" bir ara bizim ülkede bile listelerde 1 numara oldu. Ama asıl o albümde bugün bile Ortadoğu'da dolayısıyla maalesef bizim ülkede de yaşayan her türlü hileli acıların kaynağını anlatan "Rock The Casbah"ı her gün dinlemek artık farz oldu. Üstelik de Ankara'nın bağları değil ama Ankara'nın punklarının söylediği, yetmezse has Ortadoğu evladı Rachid Taha'nın "Rock El Casbah"laştırdığı şaheseri. Bugün tekrar dinlesek neyi değiştirebiliriz ki? Bilmiyorum ama yine de ister istemez aklıma sabah programlarında kısır yaptıktan sonra "Ya Rayah"la göbek atanların neden "Bu Clash'e aşkımdan şarkıcı olan harikâ Rachid Taha'nın başka hangi şarkısı var bakalım?" diye düşünüp düşünmediği asıl sorunlarımızın kaynaklarından önde geleni olabilir.

bir acı: ruhi su

12 Eylül 1980, memleketin üzerine balyoz gibi indi. Darbe, hayatın her alanını etkiledi. Müzik dâhil. Darbe öncesinde yurt dışına çıkan Cem Karaca, Melike Demirağ, Şanar Yurdatapan gibileri geri dönemedi, vatandaşlıktan çıkartıldı; "içeride" kalanlar, Selda Bağcan'dan Timur Selçuk'a pek çok isim, hapse atıldı ya da konser veremedi, albüm yapamadı. Bunlar arasında en önemlisi, Ruhi Su. **Büyük ozan, amansız bir hastalığın pençesinde kıvrılırken, devlet ona pasaport vermediği için öldü.** Tedavisi Avrupa'da yapılabilecekken, gideceği hastane bile hazırken, gidemedi. Kurtarılacakken, bir umut varken, kurtarılamadı. Sazından, sesinden, düşüncesinden mahrum kaldık. **12 Eylül, sadece yaşama sevincimizi değil, Ruhi Su'yu da elimizden aldı.** Bugün, Grup Yorum'dan Sadık Gürbüz'e, onun izinden giden bir çok sanatçı ve topluluk, bu büyük ozanı yaşıyor ama yetmiyor. Ondan mahrum kalmak, en büyük eksikliklerimizden. Her Eylül'de, yılın bu en sevdiğimiz ayında, bu hüzün hikâyeyi hatırlıyor, yeniden eksiliyoruz. İsrarla şu cümleyi kuruyor ve yineliyoruz: Ruhi Su, ülkenin bu en büyük değerlerinden biri, 12 Eylül sonrasında, devlet eliyle öldürüldü. Bu, hiçbir zaman unutulmasın.

yeni isimler, yeni heyecanlar...

Geçtiğimiz ay Yüzyüzeyken Konuşuruz'dan söz etmişim. "Tuhaflık" adlı toplulukların etrafımızı sardığı bir dönemde, içlerinden sıyrılan ekiplerden biri, gönlümün birincisiydi. Son Feci Bisiklet'ten Sekerse Tehlike'ye, Büyük Ev Ablukada'dan Halimden Konan Anlar'a o kadar çok topluluk var ki, her birini takip etmeye kalksak, ömrümüzün yarısını bir çırpıda tüketiriz. İyisi mi, bu ay

ikisine odaklanalım, albümlerini dinleyelim ve bundan sonraki ilk konserlerine gidelim. Altını çeceklerim, önümüzdeki

aylarda adlarını bol bol duyacağımız iki topluluk... Çoktan kendi hayran kitlelerini oluşturdular bile!

İlki, **Adamlar**. Az önce andığım Halimden Konan Anlar'ın "yeni" hali. "Eski Dostum Tankla Gelmiş" adlı albümleriyle çoktan arşivimize girdi, yerini sağlamlaştırdı. Üstelik, bir anlamda, Yüzyüzeyken Konuşuruz'un kardeşi. "Kafanda kurbağa var" sözleriyle başlayan on iki şarkılık albümlerinin simsiyah kabına aldanmayın, içerisi rengarenk! Sahneleri de öyle. Sözleri, biraz agresif olsa da, hislerimize tercüman ve fazlasıyla gerçek: **"Utanmayan insan olur mu lan!"**

Diğer ekip, bu yıl, memleketi (Avrupa'nın en büyük festivali olan) Sziget'te temsil eden **Yok Öyle Kararlı Şeyler**. Kendi adlarını taşıyan albümlerini birkaç ay önce yayımladılar; "Nefret

Söylemi"nden "Bir Sherlock Değilsin"e, on şahane şarkıyla bizi bekliyorlar. Üstelik Akın Eldes ve Harun Tekin gibi konukları var. Sahne performansları, izlenesi. Geçtiğimiz aylarda, içlerinde benim de bulunduğum bir jüri tarafından seçildi ve Sziget'e gönderildi. Kendi adıma, sahne performanslarını beğenmekle birlikte, oyumu onlardan yana değil, iki farklı isim için kullandığımı itiraf etmek durumundayım. Bu ayki yazının son iki önerisi, Sziget yolunda desteklediğim, henüz albüm çıkartmamış iki isim olsun.

Bu ayki "keşif" kotasını, onlarla tamamlayayım: **Esas Çocuk ve Nilipek**. İlki, şahane sahne performansı, ikincisi muazzam yorumu ve şarkılarıyla yakında adından çok söz ettirecek. Zarımı onlar için atıyor, sonraki hamlelerini heyecanla bekliyorum. Katılırsanız, birlikte bekleriz. Bugünün değil belki ama yarının müzik rotası, bu isimlerce belirlenecek. Duman'ın, Replikas'ın, Mor ve Ötesi'nin, Athena'nın ve hatta Mazhar Fuat Özkan'ın "çıkış"ına şahit olmuş biri olarak, bu cümleyi rahatlıkla kuruyorum. Yakın zamanda, başarılarıyla mutlu olacağım isimler bunlar: Memleket müziğini, bambaşka bir yere taşıyacaklar. Kehanet değil, gerçek.

Gökhan Dağıstanlı

rumeli havası

Tam da o, gecenin en yüklü anında, zamanı geri alsa asla yapmayacakmış gibi bir ses tonuyla "Ben evliyim!" deyivermişti. Oysa kulak duymayınca gönül katlanmış, gören göz görmez olmuştu o ana kadar.

Eski bir arkadaşının daveti üzerine gitmişti yaşamında izi kalacak o geceye. Yazdan aldığı cesaretle giydiği incecik elbise, süttten daha ak teninin pek az yerini örtüyordu. Ama yalan yok, yakışmıyor da değildi. Aslında giydiği kıyafet falan değil, gözleriydi görenlerin içini titreten. Fersah fersah derin bakan gözlerine, biraz uzun bakan unutuyordu derdi günahı.

Yalnızdı uzun zamandır ve bu tamamen kendi seçimiydi.

Hayallerinin erkeğini, bacağına kanıksanmış yalnızlığının betonlaşmış bloğunu bağlayarak, okyanusunun en ortasına bırakmıştı. Derinlik, sezgi sınırlarını aştığından beri artık hayallerinden de medet ummaz olmuştu. Girdiği her mekanda, vücudunda örgütlediği ilgisavar tavırla, kimseye kendisine selam verecek cesareti bile vermiyordu.

O gece, yine her zamanki kıskanılmalı özgüveniyle girdi kapıdan içeri. Onu davet eden arkadaşından başka kimseyi tanı mıyordu masada.

Yeni gelen ve kimseyi tanımayan dan beklenen çekimserliğin üzerinden silindir gibi geçti. Herkesi topluca şen şakrak bir havayla selamladıktan sonra, tek boş

kalan yere oturdu. Çantasını sandalyesinin arkasına astığı gibi, rakısı önüne gelmişti.

Henüz rakısından ilk yudumu alıp, hoş geldiğini anlamıştı ki hemen yanında, yumuşak bir ses kulağını selamlayıverdi, bir ılık nefesin nezaretinde. Ses tek başına olsaydı, üstüne alınmayabilirdi ama kulağına çarpan o nefes, sesin ağızdan kendisine doğru çıktığının bariz bir işaretiydi. En tehlikeli silahını; gözlerini, kınından çektiği gibi hafif süzerek, kafasını çevirdi ve keskin bir bakışla aldı bu selamı. Orta yaşlarda, geniş omuzlu, uzun sayılabilecek, dikkatli bakıldığında yakışıklı bir adamdı ki o an kendisine dikkatli bakılmıştı. O kadar ki adamın sol elindeki alyans, cephe deki süngü gibi parlamıştı. Oysa bir çırpıda okunacak gibi duran bir hikaye de vardı adamın gözlerinde. Bu sohbeti kendisine yasaklayıp, hemen ilgisini bir başka noktaya çevirmeye çalıştı ama adamın çok fazla talepkar olmayan ve hatta bir parça da dostane yaklaşımı, en azından o gecelik bir flörtü bir anda masumlaştırıverdi kadının gözünde.

Kalabalıklarda kaybolmak üzere bir muhabbet başlamıştı. Konuşma derinleştikçe, direnci iyiden iyiye kırılmaya başlamıştı genç kadının ve evdeki "basit bir flört" planları çarşıya uymamıştı. Hayallerinin adamı, ayağındaki ağırlıktan kurtulmuş, hızla zihninin yüzeyine doğru geliyordu kalbinin kaldırma kuvvetiyle. Bu heyecan bile yeterdi ama yetmedi. Bir şeyler koşuyordu masada. Çarpışan bir şeyler vardı ama kimse anlamıyordu ikisinden başka. **Rakı kadehleri havaya kalkıp, şerefeler sonsuzluktaki yerlerini aldıkça, adam genç kadının bakışlarının derinliğinde sırlıslıklam olmuştu.** Bir sigara molası verip bahçeye çıktılar. Masadan bahçeye giden yolda yürürken, bu bir tören geçidiydi adeta. Havai fişekler patlıyordu içlerinde. Bol yıldızlı o yaz gecesinde,

iki yıldızın iz düşümüydü, bahçede birbirinin gözünde kaybolanlar... Zaman koşa koşa gidiyordu gecenin üstüne ve sabah yine kaçınılmazdı. Kim bilir kaçınıcı sigara molasıydı ve ne abartılmış bir misafirlik haliydi bu. İkisinden başka sadece bir nöbetçi garson kalmıştı. Anlamıştı hallerinden. Uykusuz kaldığından dertli, tanıklık etmenin huzurundan mutlu, uzaktan uzaktan kesiyordu geri kalanların aşka adanmasını.

Gözleri, gözlerine değdiğinden beri başka yöne bakamamışlardı. Adamın davudi sesi böldü bir anda gecenin sessizliğindeki ağustos böceği senfonisini:

Bir fırtına tuttu bizi, deryaya kardı.

O bizim kavuşmalarımız a yarım mahşere kaldı...

Mahpushanede yata yata her yanlarım çürüdü.

Yollarına baka baka a yarım ela gözler süzülde...

Ne de güzel söylemişti bu Rumeli Havası'nı. Hemen yanı başlarında duran pembe gülden bir tane kopardı. Şarkısını bitirirken kadının

göğsüne taktı. Ne de füsunkar durmuştu, pembe gül ak teninde...

İşte tam o anda, hava kurşun gibi ağırlaştı. Bu yaşananlarıyla muhteşem yaz akşamı, bir gamlı hazana dönüşüverdi. Buz gibi bir ayaz esti, duygular, düşünceler dondu. Adamın dudaklarından

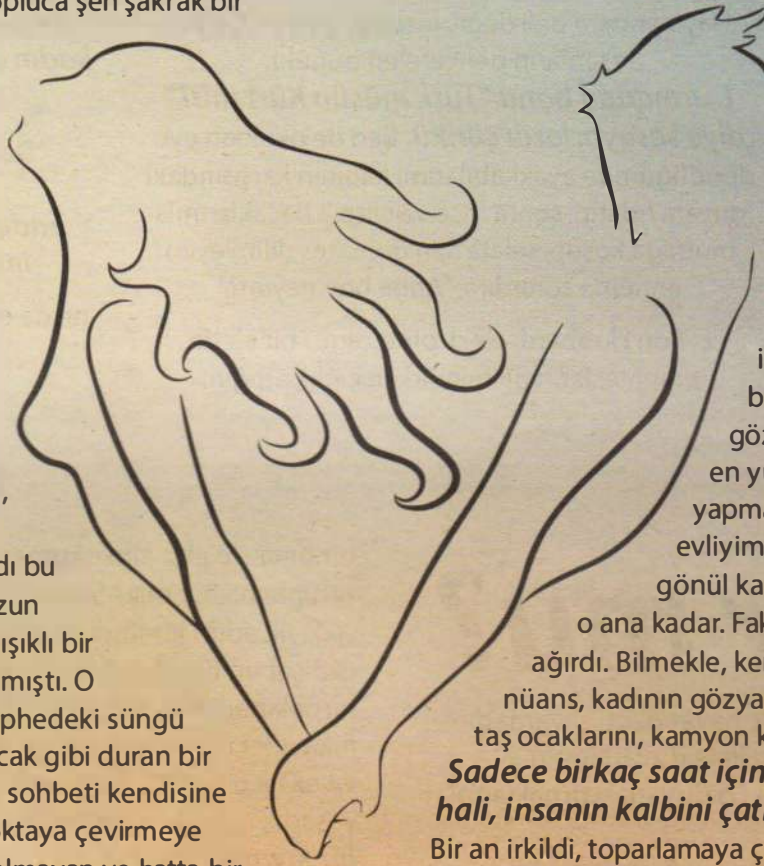
dökülen, gözlerindeki pişmanlıkla irdelenmiş iki mahcup kelime, keskin bir kılıç gibi saplanmıştı kadının göze almişliğine. Tam da o, gecenin en yüklü anında, zamanı geri alsa, asla yapmayacakmış gibi bir ses tonuyla "Ben evliyim!" deyivermişti. Oysa kulak duymayınca gönül katlanmış, gören göz görmez olmuştu o ana kadar. Fakat, bu kaldırılabileceğinden tonlarca

ağırdı. Bilmekle, kendisinden duymak arasındaki yıkıcı nüans, kadının gözyaşlarını çığrından çıkarmıştı. Dev gibi taş ocaklarını, kamyon kamyon üzerine deviriyorlardı gecenin.

Sadece birkaç saat içinde yaşanan bu kadar zıt iki ruh hali, insanın kalbini çatlatır, çöl ederdi.

Bir an irkildi, toparlamaya çalıştı kendini ve boğazını temizledi.

Yutkunmayla karışık "Geç oldu" dedi, "Geç oldu, ben artık..." Adamın işaret parmağı dudaklarına değince sustu. Garsonun gönlünden kopan iki kadeh yolluk rakı yetiştirdi imdatlarına. Kadehlerini vurdular. Zoraki bir gülümseme takındılar. Kalan gözyaşlarını içlerine akıttılar. Sadece birkaç saatte nasıl bu duruma gelinmişti. Tenleri birbirinin ellerini tanı mıyordu bile. Bu ikili delilik denemesinin duygusal bilançosu ağır olmuştu ve yok olmak zamanı gelip çatmıştı. Rakılarının kalanını fondip yaptılar. Tam "İyi sabahlar" der gibi oluyorlardı ki bu deneme de ani bir sarılmayla bitti. Öylesine sıkı ama öylesine tedirgin bir sarılmaydı ki zaruri bir hızla tükendi. Bir süre kalakaldılar öylece. "İhtimal ya!" dedi kadın sessizliği delerek. Arkasını döndü ve yürümeye başladı göğre bakarak. Uzaklaştıkça sesini yükselterek devam etti: "fikrinize düşersem, tutturun bir rumeli havası"

"şimdi saçlarımı okşayarak huzurla uyuyacağım"

Ellerinin güzelliğinden yazısı çirkin kalıyordu. Kaleminin ucuna göre daha incedi harfleri; bir hareket vardı kelimelerinde. Cümleleri bir araya geldiğinde bir üst geçitten yoğun ama akıcı bir otobanı seyrediyor gibi olurdum.

Sanırım çirkin yazısı olan adamların hepsinin hayatı bir araba yolculuğunda geçiyor. O çirkin hareketli çizgilerin başka açıklaması olamaz.

Gerçi Jean Cocteau sevgilim olsaydı, sırf ellerinin güzelliğinden her akşam bulaşıkları şarkılar mırıldanarak yıkardım.

Elleri güzel olmayan adamlar yüzünden sabahları uyandığımda midem bulanır mesela. Keder sıçratıyorlar boynuma. Alçaklar.

Doğudan esen yağmur getiren rüzgarmış soyadım, bu yüzden beyaz tenli güzel annem hep Kızılderili olduğumuzu söylerdi ben küçükken.

Hani şu büyüyünce dansöz olmak istediğim yaşlarımda.

Hayır annem deli değil, insanlar şaşkın. Çünkü insanların pencereleri buğulu.

Durmadan bana "Türk müsün Kürt mü?" diye soruyorlardı çünkü. Ben de okuldan eve döndüğümde ayakkabılarımı kapının karşısındaki duvara fırlatıp, sonra ince ve çarpık bacaklarımla mutfağa koşup, salata için domates dilimleyen anneme sorardım; "Anne ben neyim?"

L. Ron Hubbard, elektrometremsi bir aletle domateslerin dilimlenirken çığlık attığını

keşfettiğinden beri domates dilimleyemediğimi anneme söylemedim o yaşlarımdan sonra. Ya da yumurta kıramadığımı; ya civciv sıcak tavaya düşerse gibi ahenkli kederlere sahip olduğumu da.

Ben zaten anneme hiçbir şeyimi anlatmadım, hiç yakıştıramayacaksınız belki ama sevimsiz ketum bir ortanca kız çocuğu oldum hep. Çünkü, türlü türlü sendromlarımın altına yatıyor hep bu yavşak paranoyalarım. Neyse, konumuz iyi ki bu değil. Hem annem bunların farkında da değil, unutam gitsin.

Sonra ergenliğin etkisiyle büyüdükçe göğüslerimiz cinsiyet sorgulamaları girdi beynimize biz sınıftaki kızların,

iyi kadın veya kötü kadın olmayı seçtik sırayla. Bir de iyi görünüp, kötü kadın olanlar oldu. Bin şekilli oyunlar oynandı, ucuz bir tiyatro gibi izledim kadınları. Sonra, tiyatro sahnesinin kırmızı kadife perdesini örttüm üstlerine ve cinsiyetsiz olmayı seçtim. **Bir erkeğin önünde, sırf bir kadın olduğum için; elimi, kolumu, ense mi, dizimi sakınmadım.**

Derken dün gece farkettilim, meğer ben; **erkekler yüzünden feminist, kadınlar yüzünden vakur hafif meşrep, insanlar yüzünden Kürt olmuşum.**

ne de güzel olmuşum, şimdi saçlarımı okşayarak huzurla uyuyacağım.

Funda Özdoğan

iflah olur mu?

Kimselerin bilmediği "seni" görmeyeli kaç hayat geçti sayamadım. Nerelerdeydin? Kendini içine hapsettiğin kale duvarlarının arkasından nasıl çıkabildin? Kim bilir belki o duvarları tırnaklarıyla kazıyarak incelttin?

Senin senelerce verdiğin emeklere inat hiç beklemediğin anda biri gelip o duvara yaslandı, hayır hayır kötü bir niyeti yoktu belli ki, soluklanmak istedi sadece. Omzunu dayadığı an yerle bir oldu duvarların. Şimdi iflah olur mu parmak uçların? Üzülme, artık yalnız kalmayacaksın. Hiç kimse bu kadar sevilerek yalnız kalmaz. Sesini de duyacaklar, yüzünü de görecekler artık.

Duvarlar yıkıldı, bak etrafına. Kim var sana doğru bakan? Ağlarken acını paylaşan evinin duvarları kadar yakınında aslında. Özenle bak, görecekisin. Evet biliyorum aklına getiremezdin kendi kendine ona veda ederken. **Şimdi görüntüsüyle yaralarını kanatan her bir renk, seneler önce onu kör etmişti. Görmedin, bilmedin.** Gözleri yeniden renkleri seçene kadar gizlendi hayattan. Yalnızlığı başka suretlerde ama belki hiç ummayacağın kadar çok yaşadı. Kalbinin aksine, sana baktığı gözleri hep aynı, gözlerinden tutun. Kalbine dokunamazsın belki ama, gözlerini bırakma. Hatırlar mısın sen de;

bir hevesle alıp alıp okumadığın kitaplar gibiydi seninle hikayemiz? Sonu olmayacak, başlangıcı silik. İlk adım kimindi onu bile hatırlayamıyoruz. Gidişat en başından belliydi sivri köşelerinden; hırpalanacaktık, kaçarı yoktu. Bütün diğer hikayeler gibi yarım yamalak, yara bere dolu ve eksik olacaktı. Biz hayatı hep fazla fazla yaşadık aslında. **O yara berelerin içinde küçücük**

bir kıymık canımızı deli gibi yaktı. Bir çiçeğin tomurcuklanması bizi deli gibi mutlu etti en basitinden. İnsanların kötülüğü bize hep birkaç beden fazla geldi. Çok çabuk güldük, çok kolay ağladık. Kimse anlamadı. Aslında hep gülümserdi yüzlerimiz, derdimiz basitti; insan olabilmek. Peki bunca çabanın karşılığı ne oldu? Hiç. Elimizde avucumuzda kalanları tek tek topladık seninle. Bıkmadık, ama her durakta biraz daha yorulduğumuzu fark ettik. İnsanlar gelip geçtiler kalabalıklar halinde. Bize nasıl şaşkın ve hatta nasıl tuhaf bakarlardı. Umursamazdık, çoktan almıştık dersimizi. O yüzden bazen deli dediler arkamızdan ve çoğu zaman hiç dokunamadılar. Geçtik, gittik; hem hayattan hem birbirimizden. Şimdi başka hayatları yaşamış, başka başka yollardan geçmiş ve hiç inanmayacak kadar yorulmuşuz. **Birbirimizi uzaktan görüyoruz ama uzanmaya mecalimiz yok. Sen kendi dünyanda ben kendi dünyamda.** Kim bilir, belki yeniden inanacak kadar çocuklaşırız.

Coşkun Aral

hiroşima'nın kağıt kuşları

Bir şiir vardır Japonya'da ders kitaplarında okutulan, üzerine besteler yapılan; "Teyze amca bir imza ver / Çocuklar öldürülmesin / şeker de yiyebilsinler..."

Bundan birkaç yıl önce, Hiroşima'ya atom bombasının atılışının yıldönümünde düzenlenen törenlere katıldım. Belgeselci dostlarım Deniz, Müge, Coşkun Aral ve Ömer Denizler'le birlikte düşmüştük yollara. İlk durağımız olan Tokyo'dan Hiroşima'ya trenle gittik. Yol boyunca 1945 yılının Hiroşima'sını, katil uçak Enola Gay'i ve pilotunu, 6 Ağustos 1945 sabahı bırakılan alev topunun, şirin ada kenti Hiroşima'yı cehenneme çevirişini düşündüm!

Pilot bombayı atarken bunun sonuçlarının ne olabileceğini biliyor muydu? Ya onu buralara yollayanlar? Atomu bulan bilim insanlarının bombanın kullanımını engelleme çabalarını gören, duyan var mıydı? Savaşın Avrupa tarafında bitmesine ve Japon İmparatorluğu'nun teslim hazırlanmış olduğunu bilmesine karşın yollanan bu uçak neyi kanıtlamak içindi? **On binlerce**

masum insanı küle dönüştürmek, dünyanın efendiliğine soyunanların bir güç gösterisi mi, yoksa basit bir deney miydi?

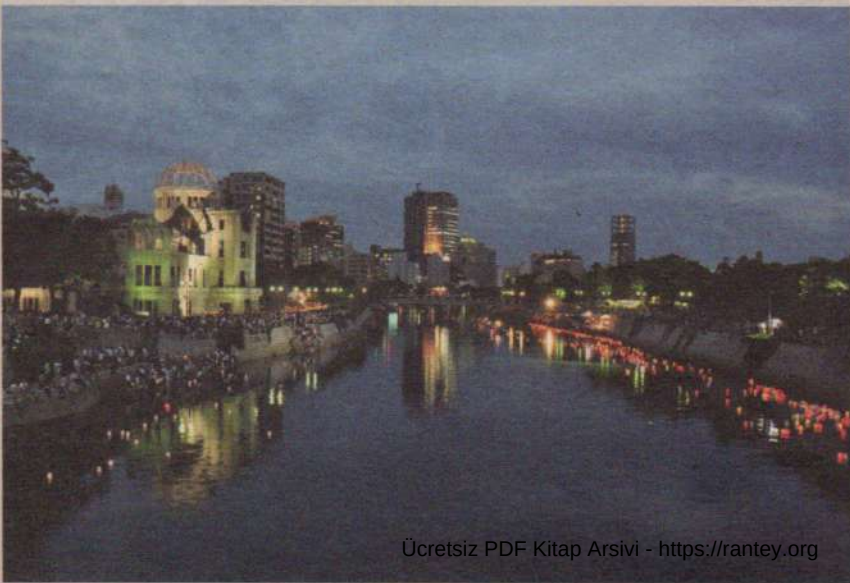
75 bin Hiroşimalı yok olmuş, on binlercesi sakat ya da ölümcül hastalıklara gebe bırakılmıştı. Sabahın erken saatlerinde her şeyden habersiz işlerine, okullarına gitmek üzere evlerinden çıkan Hiroşimalılar son duruşlarıyla; yürürken ya da otobüste ölüm anıtı gibi, kolları demirlere asılı bedenleriyle kömürleşmişti. Bombanın izleri on binlerce kişide fiziksel ve psikolojik bir travmaya, yıllar sonra çıkacak hastalık ve ölümlere yol açtı.

Bombanın etkilediği kişilerden biri de küçük Sadako'ydu. Yıllar sonra ölümcül hastalığını öğrendiğinde başladı kağıttan turnalar yapmaya. Kağıttan bin turna kuşu efsanesine göre bin adet kağıttan turna kuşu yapıldığında dilekler yerine geliyordu. Sadako da, kuşları tamamladığında sağlığına kavuşacağına inanıyordu.

"Kanatlarınıza huzur yazacağım ve böylece bütün dünyayı özgürce dolaşabileceksiniz" diyordu. Ancak, turnalarını tamamlayamadı. 644. turnasını katlarken son nefesini verdi. Ölüm haberini alan arkadaşları tamamladı kuşları ve kağıt turnalar küçük Sadako ile birlikte gömüldü.

Tören günü, sabahın altısında otelimizden çıkıp yola koyulduk.

Öğrenciler okul kıyafetleriyle yerlerini almıştı. Alanına girişte gönüllülerin bağladığı, barış rengi mavi ipler bileklerimizdeydi. Sabah tam 08.00'de başladı tören. Bombanın bırakıldığı 8.15'te saygı duruşu

yapıldı. Bütün Hiroşima nefesini tutmuştu. Japonya'nın her yerinden gelen sanatçılar dev bir koro ve orkestra oluşturmuştu. **Barışın sesi etkileyici müziğiyle Hiroşima göklerinden dünyaya yayılıyordu.** Yüreğimizi alıp götüren bir duygu seliydi yaşadıklarımız. Yapılan kısa ve öz konuşmaların ardından gökyüzüne bırakıldı barış kuşları! Hiroşima'nın atom sıcaklığını çağırıştıran boğucu havasında, binlerce konuğa ardı ardına uzatılan buzlu havlular bile serinlemeye yetmiyordu. Sabah saatlerinin bunaltıcı sıcaklığı, günün nasıl geçeceğinin de habercisiydi. Kendimizi müzeye attığımızda dehşet

verici görüntülerle bir kez daha sarsıldık. Sasaşi Sadako'nun ağabeyiyle Anı Müzesi salonlarından birinde buluştuk. Tüm yorgunluğumuza karşın her ikimiz de birbirimize soru sorma telaşı içindeydik. Masahiro Sadako kardeşini anlatmaya başladı. Bombanın atıldığı sırada -merkezde olmayan- evinin önünde oynayan

Sadako, anlayamamıştı olanı biteni. Yıllar geçtikçe başlamıştı sıkıntıları. Kardeşinin acısı, bugün bile yorgun gözlerine yansımaktaydı ağabeyinin.

Akşamın karanlığı üzerimize inmeye başladığında bile serinliği hissedemiyorduk. Alacakaranlıkta ışıldayan fenerlerin büyüğü her şeyi unutturuyordu. Yıllardır yapılan gelenekselleşmiş bir törendi izlediğimiz. Parkın girişine kurulan stantlardan alınan kağıt fenerler, üzerine yazılan dileklerle birlikte suya bırakılıyordu. Suyun üzerinde, akıntı doğrultusunda yüzen bu rengarenk fenerlerin büyüleyici görüntüsünün yarattığı heyecan, nehir kıyısından yükselen müziğin

sesiyle doruğa ulaşıyordu. Müzik, dünyanın çeşitliliğine vurgu yapar gibi zengindi. Nehrin bir kıyısından yükselen bir arya ve biter bitmez öte yakadan bir cello sesi geliyordu kulaklarımıza. Hemen ardından yerel bir şarkıyı, ardından bir pop parçasını dinliyorduk. **Kırmızı, mavi, yeşil ya da sarı fenerler müziğin etkileyici temposuyla dans eder gibi süzülüyordu suyun üzerinde. Her fener bir yürek miydi yitirilen ya da söylenen şarkılar birer ağıt mıydı acılara?** Törenden ayrılırken önümde koşan Hiroşimalı çocuklar utangaç gülümseyişleriyle, fotoğraf çekmeye çalışan küçük Sadako'yu yaşıtıyordu.

grisi yoktur aşkın

Önce şaşkınlık, sonra bir panik duygusu, daha sonra hayal kırıklığı. Ben bunları hissediyorsam, kim bilir Brenda bu durumu fark edince ne yapacaktı. Neyse ki oyun bitti ve Nevzat beni görmeden birbirimizden uzaklaştık.

Geçenlerde bir yemekte toplanmıştık arkadaşlarla. Eş terapisi konusunda uzmanlaşmış psikolog bir arkadaşım da gelmişti yemeğe. Ne gibi vakalar çıkıyor karşına diye sorduğumda; "Aslında vakalar çeşit çeşit ama bir ilişkinin içinde, sadece iki temel mesele var. **Cinsellik ve Para**. Bazen biri bazen diğeri, bazen de her ikisi birden sorunların kaynağı olabiliyor" dedi. Yani bütün bu kıyametler, bu iki konu etrafında kopuyormuş.

Aslında sadece ikili ilişkilerin değil, Dünya'daki tüm çelişkilerin, kavgaların, savaşların arkasında da bu iki olgu var bence. Özellikle de para ve iktidar hırsı...

Ertesi gün, akşam yemeğinde konuştuklarımızı düşündüm. Bu konular bana geçmişte yaşadığım ve içinden çıkmakta çok zorlandığım bir durumu anımsattı.

Berlin Teknik Üniversitesinde çok sevdiğim bir sınıf arkadaşım vardı, Nevzat. Karısı Brenda ile de tanıştım. Zaman içinde iyi dost olduk ve sık sık görüşmeye başladık. Brenda bir kadın sığınma evinde, uzman olarak çalışıyordu. Bazen sığınma evindeki kadınların hayat hikayelerini anlatıyordu. Bu vesileyle de insana dair, ilişkiye dair sohbetler yapıyorduk.

Henüz Berlin duvarının yıkılmadığı, Doğu Berlin ve Batı Berlin'in birleşmediği zamanlardı. Batı Berlin'den Doğu Berlin'e geçiyorduk günü birlik.

Tiyatro, opera, bale gibi gösteriler çok ucuzdu. Keza kitaplar ve yemekler de öyle. Günü geçirip, gece yarısından önce geri dönerdik. Çünkü gece en geç 24.00 de kontrol noktasında olmak ve Batı Berlin'e dönmek zorundaydık. Tıpkı balodaki kül kedisi Sindirella gibi.

Bir kız arkadaşım ile birlikte Doğu Berlin'e Bertold Brecht'in bir oyununu izlemeye gitmiştik. İzlediğimiz performans ve salonun atmosferi çok etkileyiciydi. Ama bir kaç sıra önümüzde oturan bir çift daha doğrusu erkek olanı çok tanıdık gelmişti bana. Kafasını yana çevirdiğinde ise tanıdım kim olduğunu. Bu benim sınıf arkadaşım Nevzat'tı. **Yanında koluyla sarmaladığı sarışın kadın ise Brenda değildi.**

Önce şaşkınlık, sonra bir panik duygusu, daha sonra hayal kırıklığı. Ben bunları hissediyorsam, kim bilir Brenda bu durumu fark edince ne yapacaktı. Neyse ki oyun bitti ve Nevzat beni görmeden birbirimizden uzaklaştık. Ne yapmalıydım ya da ne yapmamalıydım bilemiyordum.

Brenda Nevzat'a çok bağlıydı. Ailesinin muhalefetine rağmen onunla evlenmiş ve bir yaşam kurmuştu. Benim dostumdu, üzülmelerini hiç istemiyordum ama görmemiş gibi de davranamazdım. Benim için sıkıntılı günler başlamıştı:

1. Nevzat'la mı konuşmalıydım acaba? Nevzat aşık olmuşsa ben ne yapabilirdim ki zaten?
2. Bu durumu Brenda'yla paylaşmak mı doğrudu? Belki de "bu gerçek" duymak isteyeceği en son şeydi.
3. Susmak. En sık yapılanı buydu herhalde. En kolay gibi görüneni ama en zor olanı.

Neydi doğrusu? Siz olsanız ne yapardınız?

Aslında sorgulamak, neyin doğru neyin yanlış olduğunu irdelemek niyetinde değildim. Herkesin hayatı, yaşama biçimi kendisini

ilgilendirirdi ama, ben aynı durumda olsam, yakın bir arkadaşımın bunu gizlemesi beni çok yaralardı.

Sonunda kararımı verdim. Bir gün okulun kafeteryasında kahvemi içerken Nevzat geldi, yanıma oturdu. Birkaç sohbet cümlesinden sonra, tiyatro oyununu beğenip beğenmediğini sordum. Şaşırdı, gözlerime bakınca onu gördüğümü anladı. Emin olmak için sordu. "Evet gördüm" dedim. Bir şeyler anlatmaya başladı, dinlemek istemedim. Sadece "Brenda'yla sen konuş" dedim. "Anladım" diye cevap verdi.

Çok gençtim, siyah ve beyazlarım vardı. Doğru olanı yaptığımı düşünüyordum.

Aradan bir ay geçti, Brenda beni aradı ve Nevzat'tan boşanacağını söyledi. Biraz konuştuk, sohbet ettik. Üzgün ama kararlıydı. "İyi ki bazı şeyleri erken yaşadım" dedi.

Aradan 4 ay geçti ve ben Türkiye'ye kesin dönüş yaptım. Bu arada pek görüşemedik. Birkaç yıl sonra, Berlin'e arkadaşlarımı görmeye gittim. Brenda'yı da aradım, buluştuk. Evlenmiş. Kocası üniversitede öğretim görevlisiymiş. Buluştuğumuzda 3 aylık hamileydi ve gözlerinin içi gülüyordu. Onu mutlu görmek içimi rahatlatmıştı. Çünkü kafamda hep "Acaba doğru mu yaptım?" sorusu vardı.

Yıllar geçti ve anladım hayatta sadece siyah ve beyazların olmadığını ama bazen de radikal seçimler yapmak gerekiyordu çaresiz.

Bu yazı bittiğinde bir kadın arkadaşım bana uğradı, yazıyı okudu ve "Ben duymak istemezdim böyle bir gerçeği, çünkü benim iki çocuğum var" dedi. Ben de "Tamam, aklımda bulunsun" diye cevap verdim.

Aslında, yaşadıklarımız her birimize farklı yollar çiziyor ve doğrularımız aynı değil. Ama temel mesele seçimlerimizin ve verdiğimiz kararların içimize sinmesi... Çünkü yapılan her seçim, aynı zamanda bir vazgeçiş.

Hayat her zaman siyah beyaz değil, bazen grilerde var ve ama, Şems-i Tebrizi'nin dediği gibi, konu aşk ise;

"Ya tam açacaksın yüreğini,
ya da hiç yeltenmeyeceksin!
Grisi yoktur aşkın,
ya siyahı, ya beyazı
seçeceksin."

Erhan Karadağ

bisiklet insanları

1944'den 1991'e kadar Enver Hoca'nın Komünist ülkesi olan Arnavutluk için "Dünyanın ilk ateist devleti" deniyordu bi zamanlar. Şimdi bu Ülke'nin en popüler aracı şeytan icadı..

Bir icadın hakkı bu kadar verilebilir, iki teker bir kente, bir kentin insanlarına ancak bu kadar yakışabilir. Bisiklet ülkesi diye Hollanda'yı bilirsiniz değil mi?

Hayır; İşkodra.

Arnavutluk'un en eski yerleşim merkezlerinden İşkodra, bisiklet delisiyim diyeni çıldırtacak kadar bir bisiklet şehri...

Kuzey Arnavutluk'ta, bir yanı Adriyatik bir yanı İşkodra gölü olan düz ayak bir kent.

Yürü yürüyebildiğin kadar. Üç gün geçirdim yürüyen görmedim desem azıcık abartmış olurum o kadar. Zira bu kentte yaşayan insanların ömrü iki teker üzerinde geçiyor. Hayran kaldığım görüntüleri paylaşmaktan başka diyecek bir sözüm yok aslında; fotoğraflar anlatıyor İşkodra'yı.

Kamerayı nereye çevirsem şaşkınlığım arttı, oturduğum yerden bugüne kadar hiç görmediğim insanlar gördüm; bisikletini ayakkabısı gibi kullanan, şemsiyesi gibi, ceketi gibi bir parçası sayan insanlar...

O kadar çok fotoğraf çektim ki... Aklımda kalanları, bazı kareleri tarif etmeye çalışayım:

- Ayrı bisikletlerle dolaşan sevgilileri anlıyorsunuz, çünkü erkek tek eliyle kullanıyor, öteki eli kız arkadaşlarının gidonunda, onun elinin üzerinde...

- Bisiklet sürerken mesaj okumak, mesaja cevap vermek burada çok sıradan...

- Şehrin az dışında da tarlada otları biçtikten sonra, üç dört çuvalı bisikletine bağlayıp köye doğru pedal çeviren ihtiyar delikanlılar var.

- Arnavutluk'ta gördüğüm bütün çobanların birinci aracı bisiklet, ikinci aracı değnek...

İşte oradan birkaç fotoğraf...

Meral Işık

kurtuluş

Öğretmenlik mesleğimin üçüncü yılıydı. Yakacık Hasanpaşa İlköğretim Okulu'ndaydım. Sınıfta 30 öğrencim vardı. On üçü Yakacık Yetiştirme Yurdu'ndan geliyordu. Önce iki ayrı grup halinde oturanları kaynaştırarak başladım. Normal aile çocukları yurtluları istemiyor, yurttan gelenler de birbirinden ayrılmak istemiyordu. Sınıfa dönüp **"Şikayet istemiyorum. Hepiniz artık benim çocuklarımsınız. Artık herkes birbirinin kardeşi, arkadaşı..."** dedim. İlk gün son dersin ardından üç öğrencim yanıma geldi. "Öğretmenim size bir şey söyleyeceğiz" dediler. Önce konuşan Mehmet Ali'ydi: "Ben 10 yaşındayım. Üç yıldır bu okula geliyorum. Ama okuyamadığım için hep sınıfta kaldım." İkinci sırada Recep vardı: "Öğretmenim benim annem babam yok. Aksaray'da bir caminin avlusunda bulmuşlar beni. Derste size anlatamadım. Herkes bana güler diye..." Üçüncü sırada ise Kurtuluş vardı: "Öğretmenim ben Ağrı'yım. Babam ölünce annem evlendi. Beni amcam yurda getirdi. Hiç kimse bir daha beni aramadı." Daha ilk günden onlardan duyduklarım yüreğimi sızlatmaya yetmişti. Üçüne de sarıldım: "Beni iyi dinleyin. Artık yalnız değilsiniz. Anneniz de babanız da benim. Size söz veriyorum. Hep sizin yanınızda olacağım." dedim. Bu çocuklarda hiçbir şeyle doldurulamayacak tek bir açık vardı; sevgi yoksunluğu... Sık sık yurtlarına ziyarete gidiyordum. Altılarını ıslattıkları için bakıcılardan dayak yediklerini, korktukları için ıslak yatak çamaşırlarının kurumasını beklediklerini ve daha sayısız sorunlarını bana anlatıyorlardı. Yetkililerle görüşüp, beraber çözüm arıyorduk. Her hafta sonu da öğrencilerden birini yetiştirme yurdunun izniyle evime götürmeye başlamıştım. İlk gelen Kurtuluş oldu. Tüm gün oğlumla oyun oynadılar. Akşam uyku vakti geldiğinde pijamalarını giydi, hepimizi sırayla öptü. Gece bir ara Kurtuluş'un yatakta sessizce ağladığını gördüm. Beni görünce "Öğretmenim ben uyurken yatağa çiş yapmışım. Çok utanıyorum." dedi. **"Üzülecek bir şey yok. Bütün çocuklar yapar. Hadi tut yeni çarşafı birlikte serelim"** dedim. Yatağına girdi. Sarı saçları yastığa yayıldı. Dakikalar içinde uyudu.

Aradan uzun yıllar geçti. Bir gün arkamdan biri **"Hocam"** diye seslendi. Karşımda şık giyimli, elinde çanta ve şemsiyesiyle bir bey belirdi. "Öğretmenim beni hatırladınız mı?" diyerek boynuma sarıldı. "Kurtuluş! Boy pos değişiyor ama gözler hep aynı. Kaç yaşına gelerseniz gelin hep aynı bakışlar. Tabi tanıdım. Sizi hiç unutmadım ki..." dedim. Anlatmaya başladı. Bir aile onu evlat edinmiş, üniversiteyi bitirmiş. Büyük bir gazetenin Londra sorumlusu olarak çalışıyormuş... Ve bizi güzel bir tesadüf tekrar buluşturmıştı. Görüşmek için sözleşerek ayrıldık. O gün orada durmasam belki onu bir daha göremeyecektim. Ama şuna emindim ki, insanlara sevgiyle dokunmayı, benim çocuklarım bir görev bilerek yerine getiriyorlardır. O küçük yüreklerde öyle güçlü bir tohum yeşerdi ki, ben olmasam da onlar yapacaklarını çok iyi biliyorlardır. Onu görmem bana bunun kanıtı işte. Ben ödüllerin en güzeliyle o güzel evlatlarımla çoktan taltif edildim.

Buket Aşçı

belki de barışın diğer adı hayattır

Ülke devasa bir mezarlığa dönüşüyor. Sabahları güne "Bugün kaç ölü var?" diye başlayıp sonra da dolar kuruna bakıyoruz. Patlayan bombalar, cesetler, cenazeler, canından can giden anne-babaların çığlıkları... Ve sonra...

Bir zamanlar mezarlıklar konuşurdu. Ölülerin sesleri, fısıltıları rüzgara, yaprakların, otların hışırtısına karışır bize bir şeyler anlatmaya çalışırdı. Ama çoğumuz korkardık bu seslerden... Çünkü bize fani olduğumuzu, bir gün öleceğimizi ve onlar gibi toprağa karışıp gideceğimizi söylerdi. Gelinlik giyemeden genç yaşında ölen kızlar, kızamıktan kaybedilen çocuklar, uykusunda hakkın rahmetine kavuşan dedeler-nineler, bayram dönüşü şarampole yuvarlanan aileler... Ürpermemiz için herhangi birinin hikayesini şöyle bir duymamız yeterliydi. Hemen ısıklık çaldık böyle durumlarda.

Ama bu mezarlıklarda öldürülmüş biri varsa, işte onun varlığıyla bırakın ısıklık çalmayı nefes bile alamazdık.

Donup kalırdık. Öldürülmek... Öldürmek... Bu nasıl olurdu? Bu nasıl bir şeydi? Ecelinize daha çok varken, organlarınız, kan değerleriniz uzun yıllar vaat ederken birinin sizden kalan ömrünüzü alması... Bu nasıl olurdu?

Bu seslerden herhangi birinin kulağımıza çarpması yeter de artardı buz kesmemiz için. O zaman katile duyulan öfke, bu ölümü engellemeyen/engelleyemeyen sevdiklerimize, insanlığa dair hayal kırıklığı, son nefesin eksikliği sarardı genzimizi.

Ancak... Artık mezarlıklar korkutmuyor bizleri. Ölülerini rahatsız etmekten de çekinmiyoruz. Bir gecede duble yol yapımına karar verip kemiklerini alıp başka yerlere gömüyoruz. Korkmuyoruz ruhlarının acı çekmesinden ve ölümlerimizi bir kez daha gömmekten.

Öldürülenler ise sanırım en yalnız bırakılanlar.

Nasıl yaşarken duymadıysak seslerini öldükten sonra tamamen sağır kesiliyoruz. "18 bin lira"lardan, "Önce o başlattı"lardan bahsediyoruz. Ölümle yeni ölümlerle durdurmaya çalışan o saçmalığı ciddi ciddi analiz ediyoruz.

Ülke devasa bir mezarlığa dönüşüyor. Sabahları güne "Bugün kaç ölü var?" diye başlayıp sonra da dolar kuruna bakıyoruz.

Patlayan bombalar, cesetler, cenazeler, canından can giden anne-babaların çığlıkları... Ve sonra... Sonra baş sağlığı ile başlayıp sonrasında "Şu karar alınmasaydı, onlar da bunu yapmazdı" diyerek devam eden siyasi analizler. "Önce sen bırak" yorumları. İç dengeler, dış dengeler, Büyük

Ortadoğu Projesi, ılımlı-ılımsız İslam, etnik kimlikler, özgürlük, barış yorumları... Ne yazık ki, hepimizin bir "Kutsal ve iyi hâl sebebi var" vicdanlarımızı susturan.

Ve tüm bu kutsal, büyük değerlerin gölgesinde artık duyulmaz hale gelen ölümlerin sesleriyle çok güzel bir kelime silikleşiyor; HAYAT!

Bu çılgınlık ve acımasızlık karşısında ruhum daralıyor. İstirap içindeyim. Hayatının uzun bir bölümünü hastanelerde geçirmiş, ölmek, biraz daha yaşamayabilmek için mücadele etmiş ve edenlerin dramlarına tanık olmuş biri olarak bu aymazlık karşısında şaşkıyım. Dilim tutuluyor. Ölümle üzerine yapılan fikir tartışmaları, dost sohbetleri... Öyle gerçeklerden uzak ki!

Diyaliz merkezindeyken yanımda iki hasta yatardı. Biri milliyetçi, diğeri Alevi'ydi. Beni de sol görüşlü ve bir feminist olarak görün. Kısaca üç benzemezdik. Ama o diyaliz iğneleri kimin koluna girse diğeri ikisinin canı çekilirdi. Çünkü onun bir can taşıdığını bilirdik, canımız yandığı için.

Bu yüzden günlerdir düşünüyorum, "Acaba" diyorum; "Tüm bu olup bitenleri ölümle kalım arasında mücadele eden hastalara mı sorsak?" Yani ölüm ve hayat arasındaki arafta en büyük mücadeleyi veren gerçek savaşçılara... Onlar mı yorumlasa bu coğrafyada alınan kararları?

Mesela kalan bir yılını beş yıla çıkarmak için kemoterapiden alternatif tıbbı her türlü yöntemi deneyen, elinden gelse Kaf Dağı'na kadar çıkacak bir kanser hastasına mı sorsak "Sizce bu insanları yaşatmanın bir yolu var mıydı, ne dersiniz" diye?

Ya da ölmüş bir İngiliz'in ya da Yunanlı'nın karaciğerini taşıyan bir organ nakilliye mi sorsak; "Sizce farklı etnik kimlikten insanların birlikte yaşaması mümkün müdür" diye?

Ne dersiniz, bize ne anlatır arafta yaşayanlar?

Mesela şöyle derler mi: **"Hayat çok kısa. Hiçbirimiz birer tanrı veya tanrıça değiliz. Faniyiz ve hiçbirimizin hayatı diğerinden üstün değil. En büyüğü şey hayatın kendisi. Kutsayacağımız tek şey o olmalı. Sevdiğimiz bir çiçek gibi sulamalı, bir evlat gibi bakmalıyız ona. O zaman evlatlarımızı da yaşatırız. Ve günü geldiğinde güzel ve huzurlu bir şekilde veda edebiliriz bu dünyaya."**

Ne dersiniz, o zaman "Barış"ın diğer adının hayat yani yaşamak ve yaşatmak olduğunu öğrenir, mezarlıklardan türkülerle veya dualarla huzur içinde geçebilir miyiz?

Tayibe Önel

"ben babamın kara kızıydım..."

20 yıl önce genelevden kurtuldu. Şimdi ise her gece evsizlere çorba dağıtıyor. Yok, bu bir film özeti değil, gerçek bir hayat hikayesi...

O anlattıkça tüylerim diken diken oldu, tir tir titrediğimi hissettim. O anlattıkça hayata dair umutlarım tükendi, o anlattıkça tükenen umutlarım yeniden yeşerdi.

9 yaşındaydı Ayşe Tükrükçü öz amcası ona tecavüz ettiğinde. 3 yıl sonra Almanya'da okurken ortaya çıktı tecavüze uğradığı. Ailesi inanmadı, "Orospu" dedi annesi. Aileden alınarak sosyal hizmetlere verildi. Türkiye'de ilk evliliğinde mutlu olamadı, hatta bebeğini düşürdü. İmam nikahlı ikinci eşi Ayşe'yi geneleve sattı. İki kez kaçmayı başardı genelevden ama ikisinde de yakalandı ve işkence gördü. İki buçuk yılı geçti Türkiye'nin 7 farklı genelevinde. Evlenerek kurtuldu bedeninin sömürülmesinden ama bu evliliği de uzun sürmedi. Türkiye onu 2007 seçimlerinde bağımsız aday olduğunda tanıdı. Hayatı bir kitaba ve belgesele konu oldu.

Ayşe Tükrükçü genelevden kurtulalı 20 yıl oldu. Şimdi ise her gece evsizlere çorba dağıtıyor. Yok, bu bir film özeti değil, gerçek bir hayat hikayesi... "Bu kadınlara seks işçisi demek doğru değil. İşçiysen mesleğimi değiştireyim ama hayatsız kadınların mesleğini değiştirme hakkı yok. Ben kaçtım, peki neden yakalanıp geri getirildim?" diye başlıyor anlatmaya Ayşe Tükrükçü...

"Genelevin nerede olduğunu biliyor musun, annen biliyor mu? Ama baban, amcan, kardeşin, sevgilin, kocan biliyor. Kadınlar genelevin nerede olduğunu bilmez. 30 bin kadın genelevde çalışmak için vesika bekliyor haberleri çıkıyor. Bilmediği yer için neden sırada beklesin? 30 bin kadın bekliyor diyorsanız bekleyen pezevenkler nerede? Genelevde olanların hayatlarından çalındığı gibi, oraya gelenlerin de hayatlarından çalınca ya. Türkiye'de satılan suçlu ama satan asla suçlu değil. Her gün gecedan gündüze yasa değiştiriyorsunuz, hayatı çalınmış hayatsız kadınların yasası nerede? Genelevler kapanırsa taciz tecavüz oranları artar diyenler var. Türkiye'de 61 genelev varken, taciz tecavüz olmuyor mu, yine var. Türkiye'de genelev, sığınma evinden daha çok. 32 tane sığınma evi var anne ve çocuk için... 'Benim kızıma bir şey olmasın ama senin kızın harcansın, benim oğlum

harcasın ama benim kızımı harcamasınlar' cümlesi çok yanlış. Biz vesikalı olarak çalışırken vergimiz ödeniyor. Polis maaşı ödeniyor. Cumhurbaşkanı bile bizim vergimizle maaşını alıyor. Vesikanın iptali diye bir şey de yok. Fuhuş yaptığım kaydı SSK'da çıkıyor. 20 yıl önce genelevden çıkmama rağmen hala hayatımın çalınmasına neden oluyor. Sicilim ben öldükten 40 sene sonra siliniyor. Yani çocuğum olsa; çocuğumu, onun çocuğunu, kardeşimi bile fişliyor. Kardeşim asker olur ama astsubay olamaz. Devlet bana çocuk esirgeme kurumundan çocuk vermiyor, neden? Vesikalıyım çünkü.

Bayram dendiği zaman, futbol dendiği zaman, asker sevkiyatı dendiği zaman genelevlerde aşırı yoğunluk olur. Bu da en az 43 kişiye satılmak demek. Bir günde 70 kişiye satıldığımı biliyorum. Burada bayramı kime yapıyorsun? Bana mı yapıyorsun erkek cinsine mi yapıyorsun? Burada da toplumun ikiyüzlülüğünü görüyoruz. 1 hafta boyunca polislin

tecavüzüne uğradım. Sonra o polislerden biri ahlak şubesi müdürü oldu. Hangi ahlakın hangi müdürü? Devlet en büyük pezevenktir. Genelevlerinin patronudur devlet.

Geneleve her yaştan her kesimden insan gelirdi. İnsanın üzerinde insan ölür mü, ölür. Benim üzerimde 3 kişi öldü. O insanları giydirdiler, başka yerde öldü gibi gösterdiler. Demek ki bu adam olmaması gereken yerde. Ama beni kimsesiz mezarlığına gömüyorsun, ikiyüzlülük bu işte! **Müşteriler bana derdi 'Neden orospu oldun?' Kapisında polis bekleyen, devletin kolladığı yerde bana bu soruyu sorarak birlikte oluyorsan o zaman sen benden daha orospusun. Sen hem fuhuş yapan kadınla birlikte olacaksın hem de ona kahpe diyeceksin. Kahpe sensin işte!** Ben babamın kara kızıyım. Ben bunları isteyerek yaşamadım bana bunları yaşatanlar orospu."

Sigara üstüne sigara yakıyor. Kapkara gözlerinden ise yaşlar boşalıyor anlatırken. Bir anda kayıt cihazına uzanıyor eli, kaydı durduruyor. Peçeteyle gözyaşlarını silerken "Bugünlük bu kadar yeter" diyor. İkinci gün ŞEFKAT-DER 'de buluşuyoruz evsizlere çorba dağıtımı için. Ayşe Tükrükçü yönetiminde çorba dağıtarak Gezi Parkı'na

varıyoruz. Ayşe Abla anlatmaya devam ediyor:

"Ben ŞEFKAT-DER gönüllüsüyüm. Geçimimi de ev temizliği yaparak sağlıyorum. 292 gündür evsizlere çorba dağıtıyoruz. Bazı geceler bize Oy ve Ötesi, Ateizm Derneği, Anti Kapitalist Müslümanlar, Adım Adım Grubu, Cihangir Forumu da destek veriyor. Sadece Gezi Parkı bölgesinde 300 evsize çorba dağıttığımızı biliyorum." Tüm evsizler tanıyor Ayşe Abla'yı.

"Ayşe Abla sen bir tanesin" diye bağırıyor biri. Banklarda uyuyanların yanına gidiyoruz, "Ablacım çorba bıraktım, kalk sıcak sıcak iç" diyor. Uyuyan evsiz sesi duyar duymaz kalkıyor, "Sağol abla" diyor. Çorba dağıtılırken uyulması gereken bazı kurallar var; kendi içmeyeceğin şeyi başkasına ikram etmeyeceksin, sadece çorba ve ekmek

veriyoruz, para vermek yasak. Neden sadece mercimek çorbası diyorum, "Mercimek çorbasını babam çok severdi, hem daha tok tutuyor." diyor.

"Ben de evsiz kaldım, sokaklarda yaşadım. Kimin başına ne geleceği belli olmaz. Biz bu özveriyi gösterirken, evsizleri de kendileri için çaba göstermesine teşvik etmeye çalışıyoruz. İş bulsalar,

ikametgâh sorunları var. Bu insanları topluma kazandırmamız gerekiyor. Biz çorba dağıtıyoruz elimizden gelen bu ama devletin bu meseleye el atması lazım. Belediyeden destek istedik. Belediye başkanı, 'Allah evsizlerin yardımcısı olsun' dedi. **Benim asıl amacım Evsizler Evi açmak."**

Hayatı sayfalara sığmayacak kadar derin olan Ayşe Tükrükçü her alanda hayatı çalınan kadınların sorunlarını dile getirmeye devam ediyor. Görmeyen gözler görene, duymayan kulaklar duyana kadar... "20 yıldır mücadele ediyorum, bir 20 yıl daha yaşasam yine mücadele edeceğim." diyor. Hayatı çalınan hayatsız kadın Ayşe'nin hayatı bir direnişi anlatıyor bize ve o direniş sürüyor.

Ne diyordu Ahmed Arif, "Yürü üstüne – üstüne / Tükür yüzüne celladın / Fırsatçının, fesatçının, hayının / Dayan kitap ile / Dayan iş ile / Tırnak ile, diş ile / Umut ile, sevdâ ile, düş ile..."

Yaprak Döner

kitap ayracı

"Umut inançsızlara ağır bir yük, vicdanınızın ruhunuzdan akıp gitmesi de an meselesi. Yaşadıkça ölüyoruz."
Ali Deniz Uslu / Karganın Duyduğu

"Sevildiğinden emin olunca, insan ne kadar da cüretkar oluyor"
Freud / Mutlu Olma İhtimalimiz

"Bakakaldım peşinden... Ne gözümü alabildim...
Ne göze alabildim..."
Can Dündar / Yarım Haziran

"Bağırıp çağırman ondan...
Kendi sesini duymak istiyorsun."
Melih Cevdet Anday / Mikado'nun Çöpleri

"Yalnızlıktan korkmayan insanları sessizliklerle,
suskunluklarla, dışlamalarla korkutamaz,
cezalandıramazsınız. Başka yollar deneyin."
Murathan Mungan / Yüksek Topuklar

"İnsan bu dünyaya ağlayarak gelir, yeterince ağladıktan
sonra da ölüp gider."
William Shakespeare / Kral Lear

"Kaçtığım bütün kavgaların yaralarını taşıyorum."
Fernando Pessoa / Hiçbir Şey İstememenin Mutluluğu

"Yüreğine, acı korkusunun, acının kendisinden de
kötü bir şey olduğunu söyle."
Paulo Coelho / Simyacı

"Bizler kitaplar için yaşıyoruz. Kargaşa ve yozlaşmanın
egemen olduğu bir dünyada hoş bir görev bu."
Umberto Eco / Gülün Adı

"Hayat, birine seni seviyorum demenin kararsızlığını
yaşamak için çok kısa."
Sarah Jio / Mart Menekşeleri

"...bedenim bir arp gibiydi ve onun sözleri ve
hareketleri sanki tellerimde gezinen parmaklardı."
James Joyce / Dublinliler

"Zaten bana kalsa dünyadaki bütün sanatçıları
şiddetli bir kırbaç darbesine gözüm kapalı mahkum
ederdim. Güzel sözün yaratacağı felaketi kendi
sırtlarında hissetmeliler önce."
Sema Kaygusuz / Yere Düşen Dualar

"Bir defa aramaya çıktıysanız, yolu kimseye sormayın.
Mutluluk bulunur, mutlaka bulunur."
Faruk Erem / Bir Ceza Avukatının Anıları

"Başkasının yüreğinde imkansız bir sevgi uyandıran
insan özür dilemeye mecbur bırakılabilir mi?"
Paulo Coelho / Aldatmak

"Nasıl söyleyeceğimi bilemem, susarım. Susmak üzerine
konuşmak gerekirse, beni çağırırlar, oturur susarım."
İlhami Algör / Albayım Beni Nezahat İle Evlendir

"İnsan kendisinin eksik bir parçasını bulmak
umuduyla aşık olur."
Haruki Murakami / Sahilde Kafka

KAFA'ya göre

yaz, çiz, çek, paylaş! bu köşe senin!

#kafamagöre

Eylül 2015 - Sayı: 13 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi

Aylık Yaygın Süreli Yayın - Yayıncı: KAFA Grup Yayıncılık Ltd. Şti.

İmtiyaz Sahibi: Candaş Tolga Işık

Sorumlu Müdür: Mert Çanga - Yayın Koordinatörü: Ayça Derin Karabulut
Görsel Yönetmen: Begüm Semerci - Tasarım: Burak Şahin - Kapak: Hakan Arslan
Reklam: Deniz Güldal / deniz.guldal@kafadergi.com - Ulaştırma: Mehmet Akbal

Adres: Koşuyolu Mah. İsmailpaşa Sok. No:44 Kadıköy/İstanbul
www.kafadergi.com - bizyazin@kafadergi.com - reklam@kafadergi.com

Tel: (0216) 428 9 888 / Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. - (0212) 454 30 00
29 Ekim Cad. İhlas Plaza No: 11/A 41 Yenibosna / Bahçelievler / İstanbul

Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22

Kafa Dergisi'ndeki tüm yazı, çizim, espri, karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayın evi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı ve basılı görsel yayın organında ve sanal ortamında kullanılamaz.

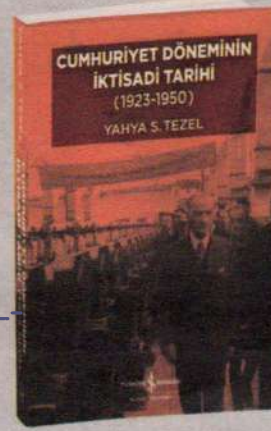
ne okusak

kafası

Ivan Sergeyeviç Turgenyev (1818-1883): Avrupa'da ve ülkemizde eserleri ilk önce çevrilen 19. Yüzyıl Rus yazarlarından. Döneminin Avrupalı bakış açısına sahip tek Rus yazarı olarak anılır. 1877 yılında yayımlanan Ham Toprak, Turgenyev'in son romanıdır. Ham Toprak, yazarın bir önceki romanı Duman'la birlikte Rusya'daki devrimci hareketleri konu edinen en sert eserlerinden biridir. Ham Toprak'ta Rus soyluların liberalizmle maskeleyiği muhafazakâr tutumlarını alaycı bir dille sergileyen Turgenyev, halka hizmet etmekten, onu özgürleştirmekten başka amaçları olmayan çarlık karşıtı, korkusuz, dürüst, idealist gençleri de kendine özgü lirik üslubuyla ölümsüzlüğe kavuşturur.

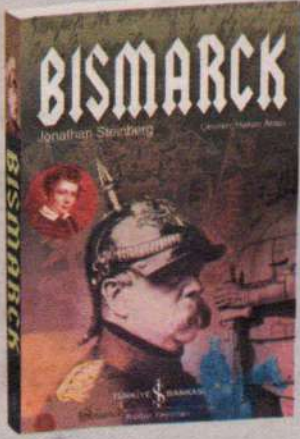

Kitap Bilgileri: HAM TOPRAK
IVAN SERGEYEVİÇ TURGENYEV / RUSÇA ASLINDAN Çeviri: ERGİN ALTAY - Sayfa: 336
Karton Kapak 16 TL - Ciltli: 31 TL

Yahya Sezai Tezel, Türkiye'nin iktisadi tarihini belli başlı olgular üzerinden inceleyerek yorumladığı klasikleşmiş eserini, altıncı baskısı için yeniden gözden geçirdi. Türkiye'nin 1923-1950 arasındaki iktisadi büyümesi ve gelişmesinin temel sayısal göstergelerini ekonomimizin bugün ulaştığı ölçeklerle karşılaştırılabilir hale getirerek bazı temel tablolara son yılların verilerini ekledi.

Kitap Bilgileri: CUMHURİYET DÖNEMİNİN İKTİSADİ TARİHİ (1923-1950)
YAHYA S. TEZEL - Sayfa: 712 - 32 TL

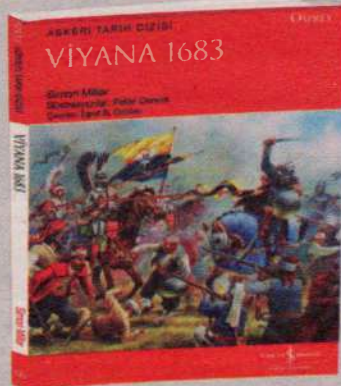

1862 yılında Prusya Kralı I. Wilhelm tarafından başbakan olarak atanıp sol liberal ağırlıklı meclisin karşısına çıkan Otto von Bismarck (1815 - 1898), burada yaptığı konuşma doğrultusundaki icraatıyla tarihe geçmiştir: "Ülkemizin Viyana Antlaşmasıyla çizilmiş sınırları devletimizin varlığını sağlıkla sürdürmesi için elverişli değildir. Günümüzün büyük meseleleri müzakereler ve ekseriyet kararlarıyla değil, kan ve demirle çözülecektir." Bismarck, Harbiye Bakanı Roon'un ordu reorganizasyonu ve Genelkurmay Başkanı Moltke'nin savaş stratejisi üzerinde yükselen bu kan ve demir

siyasetiyle, Alman birliğini sağlamıştır. Prusya önderliğinde bir araya getirdiği Alman dil ve kültür dairesine mensup küçük devletler, peşpeşe savaşlarla Danimarka'yı, Avusturya'yı ve Fransa'yı yenerek 1871 yılında Alman İmparatorluğu'nu kurmuştur. Bu gelişmenin ardından Avrupa siyaseti üzerinde Bismarck'ın artan etkisi, Ayastefanos Antlaşması'nın ağır hükümlerini yumuşatarak Osmanlı'ya hayat öpücüğü veren 1878 Berlin Kongresi'nde kendini bir kez daha hissettirmiştir.

Kitap Bilgileri: BISMARCK
JONATHAN STEINBERG - Çeviri: HAKAN ABACI - Sayfa: 656 - Ciltli: 55 TL

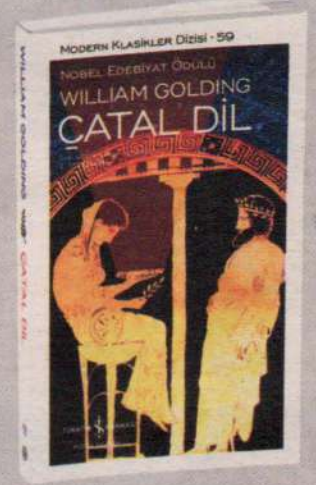
Tarihin en büyük savaşlarının ayrıntılı dökümleri, hasım kuvvetlerin stratejileri, taktikleri, askerî hareketin düğüm noktaları. Osmanlı İmparatorluğu'nun genişlemesi ve Orta Avrupa'ya yayılması, Viyana'nın alınması kararı, şehrin kuşatılması ve seferin neticesi.

Kitap Bilgileri: VIYANA 1683
SIMON MILLAR - Çeviri: EŞREF B. ÖZBİLEN - Sayfa: 96 - 22 TL

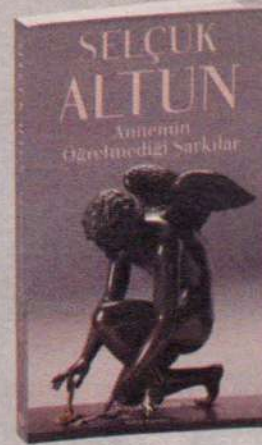
MÖ birinci yüzyılda kutsal Delphi şehrinin ünlü tapınağı zenginliğini ve dünyadaki nüfuzunu giderek yitirmektedir. Romalılar Yunan şehirlerine hâkim olmak üzeredir. Arieke adlı genç kız, Delphi'de Apollon adına kehanette bulunmak üzere Pythia olarak seçilir. Apollon'un yeryüzündeki sesi olarak, tanrının hizmetinde geçirdiği yıllar boyunca Delphi'nin çöküşüne ilk elden tanıklık edecektir. Yaşlılığında geçmişe dönerek, sevgisiz bir ailede geçen çocukluğunu, psikik güçlere sahip genç bir bakire olarak Yüksek Rahip İonides tarafından Delphi'de üstleneceği rol için seçilişini, tanrılara karşı ikircikli tavrını ve hayatının bilicilikle geçen altmış yılını gözden geçirir.

Bu son romanını tamamlayamadan yaşama veda eden Golding, Çatal Dil'de bizi mazlum ama bağımsız ve olağanüstü sahici bir kadın karakterle tanıştırtırken, eski Yunan dünyasını da capcanlı bir atmosfere büründürür.

Kitap Bilgileri: ÇATAL DİL
WILLIAM GOLDING - Çeviri: E. EFE ÇAKMAK - Sayfa: 184 - 14 TL

Faili meçhul bir cinayete kurban gitmiş dâhî babayla muhteris annenin oğlu. İki kadın arasında parçalanmış yazgısının trajik düğümlerini çözmekte kararlı bir (kahr)aman. Toplumun tımarhaneye dönüştüğünü görünce çözümü hastaneye gizlenmekte bulan bir bilge. Peş peşe ısmarlanmış cinayetleri işlerken, ağır ağır filozoflaşan, cellât geleneğinin son temsilcisi. Ülkenin bir düzine sayı çarpıcılığında özetlenen ana açmazları ve bir künie sözcükle çizilen anti-kent İstanbul portresi.

Kitap Bilgileri: ANNEMİN ÖĞRETMEDİĞİ ŞARKILAR
SELÇUK ALTUN - Sayfa: 184 - 12 TL

Selçuk Altun Annemin Öğretmediği Şarkılar'da, iç içe kurguladığı iki hikâye sarmalında canı ve kurban ilişkisini ters açılardan s(org)ularken, ülkenin gerçeklerinin kıskacındaki İstanbul'u, okurlarına sokak sokak arşınlatıyor.

Düzen ve güven kadar ürkütücü bir şey yoktur. Hiçbir şey. Hiçbir korku... Aklını en acı olana, en derine, en sonsuza atmışsan korkma. Ne sessizlikten, ne dolunaydan, ne ölümlülükten, ne ölümsüzlükten, ne seslerden, ne gün doğuşundan, ne gün batışından. Sakin ol. Öylece dur. Yaşamdan geç. Kentlerden geç. Sınırları aş. Gülüşlerden geç. Anlamsız konuşmaları dinle, galerileri gez, kahvelere otur -artık hiçbir yerdesin.